ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԿԻՊՐԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ

35-ՐԴ ՏԱՐԻ, #11-12, ՆՈՅ.– ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2016

www.artsakank.com.cy

ԱՅՍ ԹԻՒՈՎ

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ 2-7

Հալէպ Ազատագրուած 2

Ծանր բախումներ 3

ՀՅԴ126 8-12

Հրանդ Մարգարեան 8

Արթուր Եղիազարեան 9

Գրիգոր Տունկեան 11

ԱՐՁԱԳԱՆԳ 13-16

Արթօ Դաւիթեան Աս. Տէլլեթեան 13

Հրայր Գէորգեան Վարդան Թաշճեան 14-15

Վահան Այնէճեան Հրայր Ճեպէճեան 15-16

ԿԻՊՐԱՀԱՅ 17-24

Պաֆոսի Հայ Համայնք 17

ՀՅԴ 126 Հանդիսութիւն 18-19

www.artsakank.com.cy

ՀԱԼԷՊ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԱԾ

Սուրիական բանակի հրամանատարութիւնը Հալէպը ապահով եւ խաղաղ տարածք յայտարարեց՝ քաղաքը ազատագրելով ահաբեկչութենէն եւ ահաբեկիչներէն: Հինգ տարուան տարագրութենէ ետք Հալէպի հայութիւնը դարձեալ մուտք գործեց Քարեն Եփփէ Ճեմարան:

Տես էջ 2

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 126-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

ԷՋ 18-19

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

35-ԱՄԵԱԿ

ԷՋ 13-16

ՊԱՖՈՍԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔ

ԷՋ 17

ՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ՏԱՐԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ ԵՏՔ, ՃԵՄԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐԸ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ ԱԶԳ. ՔԱՐԷՆ ԵՓՓԷ ՃԵՄԱՐԱՆ

2012-ին, Հալէպի պատերազմական վիճակի վատթարացումով, Նոր Գիւղի մէջ գտնուող Ազգային Քարէն Եփփէ Ճեմարանի թաղամասը շարունակական հրթիռակոծումներու թիրախ դարձաւ:

Ճեմարանականները ստիպուած հեռացան իրենց վարժարանէն եւ ուսումնական իրենց կեանքը շարունակեցին համեմատաբար աւելի ապահով շրջանի՝ Սուլէյմանիէի մէջ գտնուող Ազգ. Կիւլպէնկեան վարժարանին մէջ:

Հալէպի խաղաղութեան վերահաստատումով Ճեմարանի թաղամասը ապահով դարձաւ, եւ 5 տարի շարունակ Ճեմարանի կարօտով ապրող ճեմարանականները 31 Դեկտեմբերի առաւօտուն, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Ս. Հաղորդութիւն ստանալէ ետք, այցելեցին Ճեմարան:

Անոնք մաքրեցին պատերազմին թողած հետքերը, բարեկարգեցին իրենց ամրոցը ու կարօտակէզ իրենց հոգիները մխիթարուեցան Ազգ. Քարէն Եփփէ Ճեմարան վերադառնալու ուրախութեամբ:

Աշակերտութեան ընկերակցեցան Բերիոյ հայոց թեմի առաջնորդ Շահան արք. Սարգիսեան, Ազգ. վարչութեան անդամները, Ճեմարանի Խնամակալութիւնը, տնօրէնութիւնն ու ուսուցիչ-դաստիարակները:

Հինգ տարուան տարագրութենէն ետք, ճեմարանականները ցնծութեամբ շրջեցան իրենց վարժարանին մէջ, այցելեցին դասարանները ու մաքրեցին շրջափակը՝ մասնակցելու հայակերտ այս ամրոցի բարեկարգման աշխատանքներուն: Կարգ մը սերունդներ երկրորդականի իրենց ուսման անցնող հինգ տարիներու ընթացքին հնարաւորութիւն չէին ունեցած յաճախելու Ճեմարան: Անոնց երազը իրականութիւն դարձաւ:

Աշակերտները այցելեցին իրենց երկրորդ տունը՝ պատերազմի մրրիկներուն դէմ կանգուն մնացած Ազգ. Քարէն Եփփէ ճեմարան՝ ուսումնական յառաջիկայ կիսամեակը Ճեմարանի երդիքին տակ շարունակելու յոյսով: ❑

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հրատարակութիւն ՀՅԴ Ազատամարտ Երիտասարդական Կեդրոնի

Խմբագիր - Դաւիթեան Արթօ

Փոխ Խմբագիր - Այնէճեան Վահան

Աշխատակիցներ - Դաւիթեան Նարեկ, Ղազարեան Նանօր, Մանուշեան Մարինէ

Էջադրում - Դաւիթեան Արթօ

ΑΡΤΣΑΚΑΝΚ Μηνιαία Εφημερίδα
Έκδοση Αρμενικού Κέντρου Νεολαίας
Υπεύθυνος Έκδοσης - Αρτό Ταβιτιάν

P.O.Box 21171, 1503 Nicosia, Cyprus
www.artsakank.com.cy
editor@artsakank.com.cy

Ուխտի Գացինք Ճեմարան

Սուրիական պատերազմի նախորդ հինգ տարիներուն Ազգ. Քարէն Եփփէ Ճեմարանը, մարդակերտումի այս դարբնոցը, սփիւռքին մնայուն կերպով նոր արիւն ու աւիւն ներարկող ազգային մեր տունը կորսնցուց իր երբեմնի շէնութիւնը: Մնաց հաստատուն, բայց ամայացաւ: Ճեմարանի հայաշունչ մթնոլորտին մէջ հասակ առած ու տարիներ շարունակ զայն շնչած ճեմարանականները պատերազմի դառն պատահարներուն իբրեւ հետեւանք, թէեւ հեռացան հայապահպանումի այս փարոսէն, սակայն տարիներ շարունակ լուսաւորուեցան անոր անմար ճառագայթներով ու ապրեցան իրենց վարժարանին պաշտամունքով:

Ճեմարանականներուն մթնոլորտը ճառագայթող մնաց ամէնուրեք: Հարիւրաւոր հրթիռներն ու պայթուցիկ կազի տակառները թէեւ ժամանակաւորապէս ամայացուցին այս անսասան տաճարը, սակայն չյաջողեցան ոչնչացնել անոր ճառագայթող էութիւնը: Ճեմարանականները ֆիզիքապէս հեռացան իրենց դպրոցէն, բայց ընդմիշտ Ճեմարանով ու ճեմարան վերադառնալու յոյսով ապրեցան:

Ճեմարանի ողջ ընտանիքը (աշակերտներ, ուսուցիչներ, տնօրէնութիւն, խնամակալութիւն, շրջանաւարտնից միութիւն) դժուար պայմաններու տակ շարունակեց իր առաքելութիւնը: Եւ հայակերտ այս կառոյցին երթը շարունակուեցաւ:

Անխափան այս երթին շաղախը յուսատու հաւատքն էր, իսկ զայն ամրապնդողը՝ գաղափարը: Հրաչ Փափազեաններու, Զարեհ Փայասլեաններու եւ մերօրեայ նուիրեալներու գաղափարական հենքին վրայ հաստատօրէն կանգնած Ճեմարանը հինգ տարիներու տագնապալի առօրեայէն ետք անկիւնադարձային հանգրուան թեւակոխեց:

Հալէպի ու յատկապէս Նոր Գիւղի խաղաղութեան վերահաստատումով վարժարանը իր դըռները լայն բացած, սիրով ու կարօտով դիմաւորեց ճեմարանականներն ու հալէպահայութիւնը՝ թօթափելու պատերազմի ծանր լուծը եւ վերականգնումի նոր էջ բանալու Ճեմարանի պատմութեան մէջ:

Ու մենք մոմերով ուխտի գացինք Ճեմարան՝ մեր արմատներուն միանալու, Ճեմարանի, Նոր Գիւղի ու հայկական թաղերու պաշտպանութեան նուիրեալ նահատակներուն մատուռը լուսաւորելու, անոնց՝ Ճեմարանի վերականգնումը աւետելու ու ազգային, համայնքային մեր ժառանգութեան պահպանման յանձնառութիւնը վերահաստատելու:

Ուխտի գացինք Ճեմարան՝ հաւատարիմ մնալու անոր ջամբած հայեցի դաստիարակութեան եւ անխախտ պահելու մեր հաւատքը հանդէպ Ճեմարանին ու անոր վսեմ առաքելութեան:

Ուխտի գացինք մոմերով՝ աղօթելու խաղաղութեան համար:

Ուխտի գացինք՝ միասնաբար վերակառուցելու մեր գիտութեան հնոցն ու օտարութեան դաժան մրրիկներուն դէմ մեզ անսասան պահող բերդը:

Ուխտի գացինք, գօտեպնդուեցանք, լիցքաւորուեցանք Ճեմարանի հզօր ներուժով:

«Գանձասար» ❑

ԾԱՆՐ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ԶԻՆԵԱԼ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ՆԵՐԹԱՓԱՆՑՄԱՆ ՓՈՐՁ ՏԱՒՈՒՇԻ ՉԻՆԱՐԻ ԳԻՒՂԷՆ ՀԱՐԱՒ-ԱՐԵՒԵԼՔ

29 Դեկտեմբերի կանուխ առաւօտեան Հայաստանի Տաւուշի մարզի Չինարի գիւղէն դէպի հարաւ-արեւելք գտնուող պետական սահմանի հատուածին մէջ, ազրպէյճանական զօրքերը ձեռնարկած են հետախուզական-ներթափանցման փորձի, որուն հակազդած է հայկական կողմը՝ նահանջի մատնելով ազրպէյճանական յարձակող խումբը:

Այս մասին առաջին տեղեկութիւնները հրապարակած է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ քարտուղար Արծրուն Յովհաննիսեան, որ գրած է. «Հայաստանի զինուած ուժերը բախումներ ունեցած են հակառակորդին հետ: Կիրարկուած են արձակազէններ եւ ռմնականետեր, բախումները կը շարունակուին: Հայաստանի զինուած ուժերը լիովին կը վերահըսկեն իրավիճակը՝ կանխելով հակառակորդին ոտնձգութիւնները»:

Աւելի ուշ Արծրուն Յովհաննիսեան դիմատետրի իր էջին վրայ գրած է հակառակորդին կրած կորուստներուն մասին՝ դիտել տալով, որ հայ-ազրպէյճանական սահմանին վրայ իրավիճակը հանդարտած է: Հակառակորդի շարքերուն մէջ կան մինչեւ 7 մահացած զինուորներ եւ վիրաւորներ: (Աւելի ուշ՝ այս թիւը բարձրացաւ 10-ի – Խմբ.) Ըստ անոր, Հայաստանի զինուած ուժերը կը կատարեն որոնողական ու տարածքի մաքրութեան աշխատանքներ, ազրպէյճանցի մեռեալներուն թիւը տակաւին յստակ չէ, սակայն անոնցմէ մէկուն դիակը մնացած է հայկական կողմը: Ա. Յովհաննիսեան նաեւ դիտել տուած է, որ հայկական կողմը եւս ունեցած է կորուստներ: Արդարեւ, պետական սահմանի պաշտպանութեան համար մղուած մարտերուն ընթացքին զոհուած են աւագ հրամանատար Շաւարշ Մելիքեան, շարքայիններ Էտկար Նարայեան եւ Էրիկ Աբովեան:

«Երկիր»-ի ունեցած տեղեկութիւններուն համաձայն, Շաւարշ Մելիքեան Հայաստանի Շիրակի մարզի Աշոցք համայնքէն էր, ան 26 տարեկան էր, 4 տարի է, որ անցած էր պայմանագրային ծառայութեան: Ամուսնացած չէր, ընտանիքին միակ արու զաւակն էր: Մելիքեանի հրամանատարութեան տակ ծառայած զինուորները պատմած են, որ ան հիանալի սպայ էր, շատ լաւ կը տիրապետէր զինուորական գործին, ընկերասէր էր, զինուորներուն նուիրուած, անոնց կողմէ սիրուած ու յարգուած:

Էդգար Գրիգորի Նարայեան Երեւանէն է, 1995-ի ծնունդ, աւարտած էր Հայաստանի մէջ Եւրոպական քոլեճը:

Մինչ այդ Ազրպէյճան, ինչպէս միշտ, դիմեց իրականութիւնը խեղաթիւրելու փորձի: Իբրեւ պատասխան՝ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութիւնը հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը՝ յայտարարելով, որ 29 Դեկտեմբերի առաւօտեան ձեռնարկած սադրանքէն ետք, ազրպէյճանական կողմը ժամեր շարունակ լռութիւն պահելէ ետք, հանդէս եկած է պաշտօնական յայտարարութեամբ, «որուն մէջ, իրեն բնորոշ անհեթեթ ոճով կը փորձէ տեղի ունեցածին պատասխանատուութիւնը դնել հայկական կողմին վրայ»:

Նախարարութիւնը հաստատած է, որ Հայաստանի զինուած ուժերուն տրամադրութեան տակ կան անհերքելի ապացոյցներ, որ ազրպէյճանական կողմը նախայարձակ եղած է:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը վերահաստատած է իր դիրքորոշումը՝ միջազգային հետաքննութեան մեքանիզմներու ներդրման անհրաժեշտութեան վերաբերեալ, որպէսզի կարելի ըլլայ նման սադրանքները կանխել եւ զինադադարի՝ միջազգայնօրէն ստանձնած պարտաւորութիւններու անշեղ կատարման վերահսկելիութիւնը ապահովել:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՆՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՅԱՊԱՂ ՊԷՏՔ Է ՍԹԱՓԵՑՆԷ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Տաւուշի մէջ ազրպէյճանական կողմին նախաձեռնած հետախուզական-ներթափանցման փորձին արձագանգած է նաեւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը՝ խստագոյնս դատապարտելով այս արարքը, որուն պատճառով արձանագրուած են մարդկային կորուստներ: Նախարարութիւնը խորին ցաւակցութիւն յայտնած է զոհուածներու հարազատներուն եւ ծառայակիցներուն:

«Այն պայմաններուն մէջ, երբ տակաւին յաղթահարուած չէ ապրիլ ամսուան Արցախի դէմ ազրպէյճանական յարձակումներու հետեւանքով տագնապի լուծման հոլովոյթին հասցուած լրջագոյն վնասը, Պաքուն նոր արկածախնդրութեան կը դիմէ՝ կոպտօրէն խախտելով Վիեննայի եւ Ս. Փեթերսպուրկի վեհաժողովներուն ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւնները, տագնապը խաղաղ միջոցներով լուծելու վերաբերեալ յանձնառութիւնը: Այսպէս կը պատասխանէ Պաքուն Համպուրկի եւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն հնչեցուցած յստակ պահանջին՝ անվերապահ պահպանել 1994-1995-ի զինադադարի համաձայնագիրները», նշուած է նախարարութեան հաղորդագրութեան մէջ:

Յիշեցնելով, որ միջազգային հանրութիւնը՝ եռանախագահներուն միջոցով, բազմիցս կոչ ուղղած է յարգելու զինադադարը, յատկապէս տօնական օրերուն, արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը նշէ, որ զինուորական գործողութիւն կատարելով Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան տօներու նախաշեմին՝ Պաքուն համամարդկային արժէհամակարգին դէմ կը գործէ:

Հայաստանի արտգործ նախարարութիւնը համոզում յայտնած է այն մասին, որ միջազգային հանրութիւնը, նախ եւ առաջ՝ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրները, անյապաղ քայլերով պէտք է սթափեցնեն իրենց կոչերն ու պահանջները բացայայտօրէն արհամարհող, անոնց հակառակ ընթացող, իրականութեան զգացումը կորսնցուցած ազրպէյճանական ղեկավարութիւնը:

ՊՈՐՏԻՒԺԱ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՆԿԱՏԷ ՍԱԴՐԱՆՔ

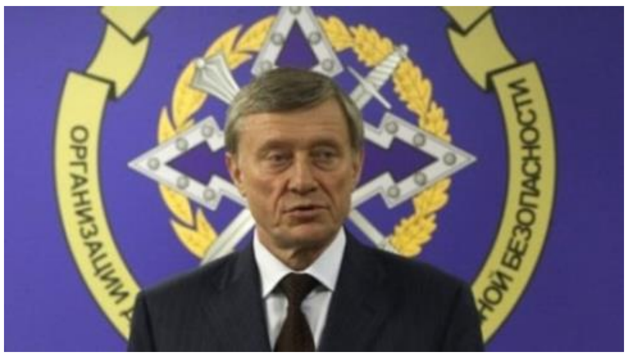

«Արմէնփրես» կը հաղորդէ, որ Հաւաքական Անվտանգութեան Պայմանագիրի Կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) ընդհանուր քարտուղար Նիկոլայ Պորտիւժա իր հրապարակած յայտարարութեան մէջ նշած է, թէ ՀԱՊԿ-ն Ազրպէյճանի կողմէ Հայաստանի Հանրապետութեան Տաւուշի մարզի Չինարի գիւղի մօտ կատարած ներթափանցման փորձը կը նկատէ սադրանք:

«ՀԱՊԿ-ի քարտուղարութիւնը խիստ մտահոգութեամբ լսած է տեղեկութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան Չինարի գիւղին մօտ տեղի ունեցած միջադէպին առնչութեամբ: ՀԱՊԿ-ի անդամ պետութեան տարածքին մէջ այս գործողութիւնները կը նկատենք սադրանք, մասնաւորաբար այս տարուան ապրիլին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան մէջ բաւական ծանր միջադէպին լոյսին տակ, որուն ժամանակ օգտագործուեցան ծանր զէնքեր: Կը թուէր, որ երկու կողմերուն, ինչպէս նաեւ շարք մը պետութիւններու գործադրած ջանքերուն շնորհիւ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման հոլովոյթը ի վերջոյ աւելի պիտի աշխուժանայ: Սակայն վերջին շրջանին շրջանէն ստացուող զինադուլի խախտումներուն վերաբերեալ տեղեկութիւնները, աւելի եւս 29 Դեկտեմբերի միջադէպը, որ պատճառ դարձած է զինուորներու մահուան, լուրջ մտահոգութիւն կը յառաջացնեն», յայտարարած է Պորտիւժա:

ԸՆԴՈՒՆՈՒԵՑԱՒ ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԷՋ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄԸ

17 նոյեմբերին Ազգային ժողովի մէջ քուէարկութեան դրուեցաւ կառավարութեան օրինագիծը՝ բանակին մէջ փոխհատուցման համակարգ ապահովող հիմնադրամի ստեղծման վերաբերեալ: Օրինագիծը ընդունուեցաւ 102 թեր եւ 3 դէմ քուէներով:

Նոյն օրը, տեղի ունեցաւ հիմնադրամի աշխատանքային յանձնախումբի առաջին նիստը: Հիմնադրամի տնօրէն, Հայաստանի Ազգային ժողովի տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան պետ Արսէն Բաբայեան ներկայացուց յանձնախումբի գործունէութեան նպատակը, կանոնադրութիւնը, խորհուրդի, աշխատանքային յանձնախումբի եւ աշխատակազմի կազմաւորման սկզբունքները:

Նիստի մասնակիցները կարեւոր նկատեցին յառաջիկայ այցելութիւնները, որոնք պիտի տըրւին վիրաւոր եւ զոհուած զինուորներու ընտանիքներու անդամներուն: Այդ այցելութիւններուն ընթացքին կարելի պիտի ըլլայ բացայայտել աւելի թիրախային խումբերը:

ՌՈՒՀԱՆԻԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԻԹ՝ ՀԱՅ-ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄՐԱՊՆԴՄԱՆ

Հայաստանի նախագահական նստավայրին մէջ 21 Դեկտեմբերին տեղի ունեցած է պաշտօնական այցելութեամբ Հայաստան հասած Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանիի դիմաւորման պաշտօնական արարողութիւնը:

Ապա, Իրանի նախագահը առանձնազրոյց ունեցած է Հայաստանի նախագահին հետ, որմէ ետք տեղի ունեցած է Սերժ Սարգսեանի եւ Հասան Ռուհանիի հանդիպումը ընդլայնուած կազմով՝ երկու երկիրներու պաշտօնական պատուիրակութիւններուն մասնակցութեամբ:

Հայ-իրանական բարձր մակարդակի բանակցութիւններու աւարտին ստորագրուած են տարբեր մարզերու մէջ երկկողմանի համագործակցութեան ամրապնդման վերաբերող փաստաթուղթեր՝ մարմնակրթութեան եւ երիտասարդութեան, արտակարգ իրավիճակներու, տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու, մշակութային ժառանգութեան նախարարութիւններուն միջեւ, նաեւ՝ ձեռարուեստի եւ զբօսաշրջութեան կազմակերպութեան միջեւ զբօսաշրջութեան մարզին մէջ համագործակցութեան եւ այլն:

Հանդիպումներէն ետք Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանի եւ նախագահ Սերժ Սարգսեան տուած են միացեալ մամլոյ ասուլիս մը:

Նախագահ Ռուհանի դիտել տուած է, որ Հայաստանը եւ Իրանը կրնան մաս կազմել Պարսից Ծոց-Սեւ Ծով փոխադրութեան միջանցքին: «Կարելի է ինքնաշարժով եւ երկաթուղիով իրարու կապել Սեւ ծովը եւ Պարսից ծոցը, ինչ որ մեր շրջանին, ինչպէս նաեւ այլ երկիրներու միջեւ առեւտըրատնտեսական գործունէութեան համար նըպաստաւոր պայմաններ պիտի ստեղծէ»: Իրանի նախագահին համաձայն, Հայաստանի անկախութենէն ի վեր երկու երկիրներուն միջեւ հաստատուած են ջերմ եւ բարեկամական յարաբերութիւններ, երկու ժողովուրդները դարեր եւ հազարամեակներ ապրած եւ գոյակցած են իրարու կողքին եւ մաս կազմած են նոյն քաղաքակրթական միջավայրին:

«Իրանի եւ Հայաստանի յարաբերութիւնները ունին մեծ ներուժ, սակայն անոր միայն մէկ մասը ցարդ օգտագործուած է, իսկ մնացած մասը պէտք է լիովին օգտագործուի յառաջիկայ ամիսներուն եւ տարիներուն: Մենք լաւ յարաբերութիւններ ունինք ուժանիւթի մարզին մէջ եւ բանակցութիւններուն ընթացքին պայմանաւորուեցանք ա՛լ աւելի զարգացնել այդ յարաբերութիւնները, մասնաւորապէս՝ կազի արտածման ծաւալներու յաւելման, Թուրքմենիստանէն Իրանի տարածքով կազի տարանցման, ելեկտրականութեան մատակարարման ուղղութիւններով: Մենք պէտք է շարունակենք եւ աւարտին հասցնենք Հայաստան-Իրան ելեկտրահաղորդակցութեան երրորդ գիծի շինարարութիւնը», յայտնած է Ռուհանի՝ աւելցնելով, որ քննարկած են նաեւ բնապահպանութեան մարզին վերաբերող հարցեր, կարեւոր նկատուած է Արաքս գետի աղտոտման հարցի լուծումը, քանի որ այդ գետը մեր շրջանի հարստութիւնն է:

Հայաստանի նախագահը իր կարգին լուսարձակի տակ առած է երկու երկիրներուն միջեւ առկայ սերտ ու դարաւոր յարաբերութիւնները: «Սակաւաթիւ են այն ժողովուրդները», որոնց պատմութեան քառուղիներուն մէջ վիճակուած է հազարամեակներով քալել կողք-կողքի եւ այսօր ալ շարունակել սերտ փոխադարձ գործակցութիւնը՝ առանձնայատուկ յարգանք տածելով միմեանց մշակոյթին նկատմամբ: Հայաստանը, համոզուած եմ նաեւ Իրանը, շահագրգռուած են ընել առաւելագոյնը աւանդական, հարուստ կապերու վրայ խարսխուած բարեկամական յարաբերութիւնները աւելի ամրապնդելու եւ զարգացնելու ուղղութեամբ», յայտնած է Հանրապետութեան նախագահը:

«Միտքեր փոխանակեցինք նաեւ շրջանային համարկման հոլովոյթներուն վերաբերեալ՝ կարեւոր նկատելով համագործակցութեան այն կարելիութիւնները, զորս կ՛ընձեռէ Եւրասիական Տնտեսական Միութեան Հայաստանի անդամակցութիւնը: Կը շարունակուին աշխատանքները երկու երկիրներու տնտեսվարողներուն համար գործարար գործունէութեան միջավայրը եւ ներդըրումային կանոնակարգումները բարելաւելու ուղղութեամբ: Այս պարունակին մէջ կ՛ուզեմ յատուկ կերպով ընդգծել մեր երկիրներու քաղաքացիներուն համար մուտքի արտօնագիրներու վերացման կարեւորութիւնը: Վստահ եմ, որ մեր երկիրներուն միջեւ փոխադարձ ճանաչելիութեան բարձրացումը պիտի նպաստէ նաեւ առեւտրատնտեսական կապերու խորացման», դիտել տըւած է նախագահ Սարգսեան:

Անոր համաձայն, քննարկուած է նաեւ իրավիճակը Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, ահաբեկչութեան դէմ պայքարը եւ իրավիճակի կարգաւորման ուղղուած միջազգային ջանքերը: «Անշուշտ Հայաստանին նախ եւ առաջ կը մտահոգէ Սուրիոյ մէջ, յատկապէս Հալէպի հայ գաղութին անվտանգութեան ապահովման խնդիրը», ըսած է ան:

Վարչապետ Կարէն Կարապետեան նոյնպէս հանդիպում ունեցած է նախագահ Հասան Ռուհանիի հետ, որ ուրախութիւն յայտնած է «հիւրընկալուելու մեր լաւ բարեկամ հայ ժողովուրդին կողմէ»:

Նախագահ Ռուհանի դիտել տուած է, որ նախագահ Սերժ Սարգսեանին հետ բանակցութիւններուն լոյսին տակ ձեռք բերուած են շարք մը համաձայնութիւններ եւ պայմանաւորուածութիւններ: Ան յոյս յայտնած է, որ ապագային ականատես պիտի ըլլանք այդ ծրագիրներու կեանքի կոչման:

Վարչապետ Կարէն Կարապետեան՝ ողջունելով Իրանի նախագահին Հայաստան այցելութիւնը, նշած է, որ հայ-իրանական երկկողմանի համագործակցութեան օրակարգը յագեցած է հարուստ բովանդակութեամբ, որ ամուր հիմք կը ստեղծէ հետագայ յարաբերութիւններու զարգացման ու ընդլայնման համար:

Հայաստանի վարչապետը իր կարգին ներկայացուցած է կարգ մը առաջարկներ, որոնց իրականացումը ալ աւելի պիտի ամրապնդէ հայ-իրանական տնտեսական կապերը եւ նոր լիցք պիտի հաղորդէ հետագայ համագործակցութեան: Մասնաւորապէս, առաջարկուած է իրանական կողմին հետ դիտարկել Հայաստանի մէջ սննդամթերքի վկայագրութեան կեդրոնի ստեղծման գաղափարը, որ պիտի նպաստէ ապրանքատեսակներու համապատասխանութեան գնահատման հոլովոյթի դիւրացման ու առեւտրաշըրջանառութեան աճին:

Յատկանշելով Հայաստանի եւ Իրանի ազատ տնտեսական գօտիներու համագործակցութիւնը՝ վարչապետ Կարապետեան առեւտրաշրջանառութեան խթանման տեսանկիւնէն կարեւոր նկատած է նաեւ Հայաստանի մէջ իրանական ընկերութիւններու գործունէութեան ընդլայնումը՝ հաշուի առնելով Եւրասիական տնտեսական միութեան շուկայի կարելիութիւնները: Վարչապետը կրկին հաստատած է Հայաստանի պատրաստակամութիւնը՝ սերտօրէն աջակցելու Իրան-Եւրասիական Տնտեսական Միութիւն բանակցային հոլովոյթին: Անդրադարձ կատարուած է տարանցիկ փոխադրումներու հոլովոյթի պարզեցման, զբօսաշրջութեան ներուժի օգտագործման եւ փոխադարձ ուղեւորահոսքերու յաւելման կապուած օրակարգային հարցերուն:

Նախագահ Հասան Ռուհանի դրական նկատած է հայ-իրանական փոխադարձ գործակցութեան խթանման վերաբերող քայլերը եւ նշած, որ իրանական կողմը կը խրախուսէ երկկողմանի յարաբերութիւններու զարգացման նպաստող որեւէ կառուցողական առաջարկ:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԻՐԱՆ» ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Հայ-իրանական առեւտրատնտեսական կապերու ամրապնդման նպատակով 21 Դեկտեմբերին Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ «Հայաստան-Իրան» գործարար համաժողովը, որ վերջին մէկ տարուան ընթացքին այս ծիրին մէջ չորրորդ երկկողմանի մեծ նախաձեռնութիւնը կը հանդիսանայ: Համաժողովը կազմակերպուած է Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանիի Հայաստան տըւած պաշտօնական այցելութեան ծիրին մէջ, Հայաստանի զարգացման հիմնադրամին կողմէ: Համաժողովին ներկայ եղած են երկու նախագահները՝ Սերժ Սարգսեան ու Հասան Ռուհանի:

Համաժողովին մասնակցած են աւելի քան 170 գործարարներ, շուրջ 90-ը՝ Իրանէն, որոնց կարգին նաեւ՝ հայ ձեռնարկատէրեր: Հայ եւ իրանցի գործարարները կը ներկայացնեն տնտեսութեան տարբեր մարզեր՝ ելեւմտական եւ դրամատնային, սնունդի վերամշակման, հիւսուածեղէնի, ոսկերչութեան, դեղագործութեան, բժշկական իրերու եւ գիւղատնտեսական սարքերու, ճարտարագիտութեան, տեղեկատուական արհեստագիտութեան, շինանիւթի եւ այլն:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՓՈՒԹԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐԱԾ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՄԻԱՑԵԱԼ ԶՕՐԱԽՈՒՄԲԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ

Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին 14 Նոյեմբերին համաձայնութիւն տուած է Հայաստանի հետ միացեալ զօրախումբի մասին համաձայնագիրի ստորագրութեան:

Փութին Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարարութեան յանձնարարած է արտաքին գործոց նախարարութեան մասնակցութեամբ բանակցութիւններ վարել հայկական կողմին հետ եւ պայմանաւորուածութիւններու ձեռքբերման պարագային Ռուսիոյ անունով ստորագրել նշուած համաձայնագիրը:

Ռուսիոյ կառավարութիւնը 3 Նոյեմբերին տըւած էր որոշում, որով Ռուսիոյ նախագահին առաջարկած էր հայկական կողմին հետ ստորագրել «Հայաստանի զինուած ուժերու եւ Ռուսիոյ զինուած ուժերու միացեալ զօրախումբին մասին համաձայնագիր»:

Համաձայն որոշման կից համաձայնագիրին, Հայաստան եւ Ռուսիա կը ստեղծեն զինուած ուժերու միացեալ զօրախումբ՝ Հաւաքական անվըտանգութեան կովկասեան շրջանին մէջ կողմերու անվտանգութեան ապահովման նպատակով:

Համաձայնագիրի յաւելուածին մէջ նշուած է, որ միացեալ զօրախումբի ղեկավարը պէտք է նշանակուի հայկական զինուած ուժերու գըլխաւոր հրամանատարին կողմէ՝ Ռուսիոյ զինւած ուժերու գլխաւոր հրամանատարին հետ համաձայնաբար: Խաղաղ ժամանակ միացեալ զօրախումբի հրամանատարը կ՛ենթարկուի Հայաստանի հրամանատարին, իսկ պատերազմական օրերուն՝ Ռուսիոյ հարաւային ռազմական ջոկատի հրամանատարին կամ Հայաստանի զինուած ուժերու ընդհանուր հրամանատարին՝ կախեալ իրավիճակէն եւ երկու կողմերու գլխաւոր հրամանատարներու որոշումներէն:

Յունիսի աւարտին Հայաստանի Ազգային ժողովը վաւերացուցած էր Հայաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ հակաօդային պաշտպանութեան միաւորւած համակարգ ստեղծելու մասին համաձայնագիրը:

ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԸՆԴՈՒՆԱԾ Է ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐԸ

Նախագահ Սերժ Սարգսեան 16 Նոյեմբերին ընդունած է շրջանային այցելութեամբ Հայաստան գտնուող Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց փոխնախարարի Եւրոպայի եւ Եւրասիոյ հարցերու տեղակալ Պրիժիթ Պրինքը:

Հանդիպման սկիզբը նախագահը նախ շնորհաւորած է Միացեալ Նահանգներու մէջ տեղի ունեցած նախագահական ընտրութիւններն եւ նոր նախագահի ընտրութիւնը՝ ընդգծելով, թէ վըստահ է, որ հայ-ամերիկեան քաղաքական երկխօսութիւնը ո՛չ միայն պիտի շարունակուի նախագահ Թրամփի վարչակազմին օրօք, այլ նաեւ նոր շունչ պիտի ստանայ:

Նախագահ Սարգսեան գոհունակութեամբ հաստատած է, որ վերջին շրջանին նկատելի է փոխադարձ այցելութիւններու աշխուժացումը, որ ինքնին իր դրական ներդրումը կ՛ունենայ երկկողմանի քաղաքական, առեւտրատնտեսական եւ այլ մարզերու մէջ համագործակցութեան խորացման վրայ:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց փոխնախարարի Եւրոպայի եւ Եւրասիոյ հարցերու տեղակալ Պրիժիթ Պրինք խօսած է այցելութեան ծիրին մէջ Հայաստանի մէջ ունեցած քըննարկումներուն մասին՝ նշելով, թէ անոնք պիտի ամբողջանան այս Հոկտեմբերին Ուաշինկթընի մէջ յաջողութեամբ տեղի ունեցած Հայաստան-ԱՄՆ միջկառավարական աշխատանքային խումբի հանդիպումներու արդիւնքներուն ամփոփումով: Ան ընդգծած է, որ երկու երկիրներուն միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման 25-ամեակի սեմին կարելի է արձանագրել թէ՛ երկկողմանի, թէ՛ միջազգային կազմակերպութիւններու ծիրին մէջ Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ ձեւաւորուած սերտ յարաբերութիւններն ու տարբեր մարզերու մէջ արդիւնաւէտ փոխգործակցութիւնը:

Պրիժիթ Պրինք վստահեցուցած է, որ Միացեալ Նահանգներու նոր վարչակազմը պիտի շարունակէ հետաքրքրուիլ Հարաւային Կովկասի շրջանի զարգացումներով, պիտի շարունակէ նաեւ յանձնառու ըլլալ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման նպատակով վստահութեան միջոցներու ամրապնդման ուղղութեամբ ձեռք բերուած վերջին պայմանաւորուածութիւններու իրագործման:

ԿԻՐՕ ՄԱՆՈՅԵԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, Հայ Դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրօ Մանոյեան Նոյեմբեր 12-ին լրագրողներուն հետ զրոյցի մը ընթացքին անդրադարձաւ այն հարցին, թէ Ուաշինկթըն Հայկական հարցին վերաբերեալ եւ արտաքին քաղաքականութեան մէջ ի՞նչ մօտեցումներ պիտի որդեգրէ:

Պատասխանելով հարցումին, թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ ասկէ ետք, ի՞նչ քաղաքականութիւն պիտի վարէ Սպիտակ տունը, Մանոյեան ըսաւ, որ պէտք է սպասել եւ տեսնել, թէ ո՛վ պիտի ըլլայ Թրամփին անմիջական շրջապատին մէջ, եւ ի՛նչ ուղղութիւններով պիտի աշխատի ան:

Անոր համաձայն, ԱՄՆ-Հայաստան յարաբերութիւնները կախեալ են ԱՄՆ-Թուրքիա, ԱՄՆ-Ռուսիա, ինչպէս նաեւ ԱՄՆ-Իրան յարաբերութիւններու զարգացումէն:

Ըստ Մանոյեանի, Թուրքիոյ վրայ ճնշում գործադրելը Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու յարաբերութիւններուն վրայ դրական ազդեցութիւն կրնայ ունենալ: «Ճնշումներ բանեցնելու օրինակներէն մէկը Ցեղասպանութիւնն էր, ներկայիս Թուրքիոյ մէջ քրտամէտ կուսակցութեան հարցը կը բարձրացուի: Այս բոլոր քայլերը ոչ թէ հակաթրքական գործունէութիւն են, այլ Թուրքիոյ իշխանութիւններուն վրայ ճնշում գործադրելու ձեւ», ըսաւ ան:

Մեզի համար ԱՄՆ-Իրան յարաբերութիւններու խնդիրը մտահոգիչ է. «Եթէ յանկարծ Թրամփ իր նախընտրական քարոզարշաւին ընթացքին արտայայտած գաղափարները գործադրէ եւ փորձէ հիւլէական կայանի համաձայնագիրին շուրջ բանակցութիւններու վերսկսիլ, ապա ատիկա շրջանին մէջ նոր լարուածութիւններ ստեղծելու առիթ պիտի տայ, որ Հայաստանին համար այդքան ալ օգտակար չէ», ըսաւ Մանոյեան:

ՇԱՐԺԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՊԵՐՈՒ ԱՇԽՈՒԺԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

10 Նոյեմբերին Շարժայի կառավարիչ շէյխ Սուլթան պըն Մոհամետ ալ Քասիմիի հետ հանդիպման ընթացքին նախագահ Սերժ Սարգսեան նշած է, որ Շարժայի շէյխին կողմէ Հաղարծինի համալիրի նորոգութիւնը միջկրօնական երկխօսութեան լաւագոյն դրսեւորում էր:

Հայաստանի նախագահը բարձր գնահատած է Շարժայի կառավարիչ շէյխին անձնական մեծ ներդրումը շարք մը մարզերու մէջ՝ Հայաստան-Միացեալ Էմիրութիւններ յարաբերութիւններն ու փոխադարձ գործակցութիւնը խորացնելու առումով:

Նախագահ Սերժ Սարգսեան շնորհակալութեամբ անդրադարձած է շէյխին անմիջական աջակցութեամբ Հաղարծինի վանական համալիրի հիմնովին վերանորոգութեան ու համալիրին կից վանատան կառուցման՝ ընդգծելով, որ տարիներ առաջ շէյխին Հայաստան կատարած այցելութիւնը իր կարեւոր դրոշմը ունեցած է երկու երկիրներու յարաբերութիւններուն մէջ, եւ վերոնըշեալ օրինակելի ու աստուածահաճոյ քայլը միջկրօնական երկխօսութեան եւ հանդուրժողականութեան լաւագոյն դրսեւորում էր:

Նախագահը գնահատելի նկատած է նաեւ Շարժայի մէջ Հայաստանի առեւտրատնտեսական կեդրոն բանալու առումով շէյխ Սուլթան պըն Մոհամետ ալ Քասիմիի ունեցած անմիջական դերակատարութիւնը եւ երկկողմանի առեւտըրատնտեսական յարաբերութիւններու զարգացման ու հետագայ խորացման տեսանկիւնէն շատ կարեւոր նկատած է այդ քայլը: Նախագահ Սերժ Սարգսեան նշած է, որ կեդրոնը իր առաւել աշխուժ գործունէութեամբ պիտի նպաստէ երկկողմանի տնտեսական կապերու զարգացման:

Զրուցակիցները համակարծիք եղած են այն մասին, որ երկու բարեկամ երկիրներուն միջեւ հաստատուած ուղիղ թռիչքներուն առաջինը Շարժա-Երեւան-Շարժա ուղեւորութիւնն էր, որուն ներկայ պարբերականութիւնը խօսուն կերպով կը վկայէ փոխադարձ հետաքրքրութեան յաւելման մասին:

Շարժայի կառավարիչ շէյխին հետ հանդիպման ընթացքին Հանրապետութեան նախագահը խօսած է նաեւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու ներդրումային եւ զարգացման տարբեր հիմնադրամներուն հետ յարաբերութիւնները աշխուժացնելու Հայաստանի փափաքին մասին, որուն իրագործման նպատակով արդէն կարգ մը պայմանաւորուածութիւններ ձեռք բերուած են այցելութեան ընթացքին:

ՎԻԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱԾ Է ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՀԵՏ

Յունաստան տուած պաշտօնական այցելութեան ծիրին մէջ 20 Դեկտեմբերին տեղի ունեցած է Հայաստանի պաշտպանութեան նախարար Վիգէն Սարգսեանի հանդիպումը Յունաստանի նախագահ Պրոկոպիս Պաւլոպուլոսի հետ:

Նախարար Սարգսեան շնորհակալութիւն յայտնած է Յունաստանի նախագահին՝ ջերմ ընդունելութեան համար եւ պատրաստակամութիւն յայտնած է պատմական ամուր հիմերու վրայ ձեւաւորուած երկու բարեկամ պետութիւններու յարաբերութիւնները աւելի աշխուժացնելու եւ խորացնելու վերաբերեալ:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են Հայաստանի եւ Յունաստանի զինուորական եւ ռազմակազմածներու վերաբերող համագործակցութեան զարգացման վերաբերող եւ փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող այլ հարցեր:

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԿԵԴՐՈՆ ՈՒ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Կառավարութեան 22 Դեկտեմբերի նիստին կառավարութեան աշխատակազմի ղեկավար, նախարար Դաւիթ Յարութիւնեան ներկայացուցած է որոշում մը, որ կը վերաբերի ռազմավարական ծրագիրներու համար ստեղծըւող հիմնադրամին: Անոր համաձայն, հիմնադըրամի ուսերուն կը դրուին շարք մը կարեւոր խնդիրներ, մասնաւորաբար՝ աջակցութիւն կառավարութեան՝ Հայաստանի կառավարութեան երկարաժամկէտ տեսլականի մշակման վերաբերեալ, նաեւ՝ կարճաժամկէտ ծրագիրներու եւ ռազմավարական ծրագիրներու կապուած այլ հարցերու մէջ:

Պիտի կազմուի հիմնադրամի հոգաբարձուներու խորհուրդ, որուն 3 անդամները պիտի նշանակուին ի պաշտօնէ: Անոնք են՝ վարչապետը, ելեւմուտքի նախարարը, տնտեսական զարգացման եւ ներդրումներու նախարարը, երկու հոգի ալ պիտի նշանակուի գործադիրին կողմէ, եւ 6 անդամ ալ պիտի ներկայացնէ ոչ պետական հատուածը:

Վարչապետ Կարէն Կարապետեան աւելցուցած է, որ ռազմավարական ծրագիրներու այս կեդրոնը շատ մեծ կարեւորութիւն ունի կառավարութեան համար, որովհետեւ անիկա կը հանդիսանայ այն հարթակը, ուր պիտի ձեւաւորուի կառավարութեան տեսլականը, թէ ինչպէս կը պատկերացնեն տնտեսութեան զարգացումը՝ ըստ ոլորտներու ու ցուցանիշներու:

Որոշումը ընդունուած է:

ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 150-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Հայաստանի սփիւռքի նախարարութեան, Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան եւ Երեւանի Պետական Համալսարանի նախաձեռնութեամբ 15 Դեկտեմբերին պետական համալսարանի հայ բանասիրութեան բաժանմունքի դահլիճին մէջ տեղի ունեցած է գրող, ազգային-պետական գործիչ Աւետիս Ահարոնեանի ծննդեան 150-ամեակին նուիրուած միջազգային գիտաժողով:

Բացման խօսքով հանդէս եկած են Երեւանի Պետական Համալսարանի նախագահ Արամ Սիմոնեան եւ Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան: Ընթերցուած է Հայաստանի սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանի ողջոյնի խօսքը՝ ուղղուած Աւետիս Ահարոնեանի ծննդեան 150-ամեակին նուիրուած գիտաժողովի մասնակիցներուն: Ներկայացուած է նաեւ Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեանի ուղերձը՝ յղուած գիտաժողովի մասնակիցներուն:

Գիտաժողովին զեկուցումներով հանդէս եկած են գիտնականներ՝ Հայաստանէն եւ սփիւռքէն: Առաջին նիստը սկսած է բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու, սփիւռքի նախարարի տեղակալ Սերժ Սրապիոնեանի *«Աւետիս Ահարոնեան մարդը, քաղաքացին, գրողը»* նիւթին զեկուցումով, ուր հանգամանօրէն քննութեան ենթարկըւած է մեծ հայուն մարդկային եւ քաղաքացիական կերպարը:

Բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր Վարդան Դեւրիկեան ներկայացուցած է *«Ժողովրդական աւանդութիւնները Աւետիս Ահարոնեանի պատմուածքներուն մէջ»* զեկուցումը: Ան նշած է, որ Ահարոնեանի ծննդավայր Սուրմալուի գաւառը կը գտնուի հայկական երկու մեծագոյն խորհրդանիշերուն՝ Արաքս գետին ու Արարատ լերան միջեւ, բան մը, որ կանխորոշած էր գրողին, քաղաքական եւ հասարակական գործիչին աշխարհընկալումը:

Հայ գրականութեան դոկտոր Գրիգոր Պըլըտեան (Ֆրանսա) ուշագրաւ զեկուցում ներկայացուցած է՝ *«Աւետիս Ահարոնեան խորհրդապաշտ»* նիւթով:

Պատմական գիտութիւններու դոկտոր, փրոֆ. Էդիկ Մինասեան անդրադարձած է *«Աւետիս Ահարոնեանի դիւանագիտական գործունէութիւնը»* նիւթին՝ մէջբերելով Ահարոնեանի մասին ֆրանսացի պետական գործիչ, դիւանագէտ Աստրիտ Պրիանի խօսքերը. «Ահարոնեաններ ունեցող ազգը չի կրնար կորսուիլ»:

Երկրորդ նիստը սկսած է Պետրոս Դեմիրճեանի՝ *«Աւետիս Ահարոնեանի անհատականութեան էութեան մասին»* զեկուցումով, որուն յաջորդած է Յովհաննէս Գրիգորեանի ներկայացուցած զեկուցումը՝ *«Աւետիս Ահարոնեան ՀՅԴ-ի 1912 թըւականի դատավարութեան փաստաթուղթերուն մէջ»* խորագիրով: Անկէ ետք Անահիտ Յակոբեան ներկայացուցած է *«Աւետիս Ահարոնեանի ինքնակենսագրական պատումի ներժանրային հարըստութիւնը»* նիւթը:

«Աւետիս Ահարոնեանը եւ անոր ստեղծագործական արժէքները՝ քննադատական միտքի գնահատմամբ» նիւթով զեկուցում կարդացած է բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր, փրոֆ. Սուրէն Դանիէլեան: Ան ողջունած է գիտաժողովի կազմակերպումը՝ իբրեւ գրական համաներման, Ահարոնեանի գնահատման, վերարժեւորման հրաշալի նախաձեռնութիւն: Ահարոնեանի ստեղծագործութեան, քաղաքական, դիւանագիտական գործունէութեան վերաբերեալ ուշագրաւ զեկուցումներ ներկայացուցած են բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու Աստղիկ Բեքմեզեան, բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու Պետրոս Դեմիրճեան, բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու Յովհաննէս Գրիգորեան, բանասիրական գիտութիւններու դոկտոր, փրոֆ. Տիանա Համբարձումեան:

Փիլիսոփայութեան մագիստրոս Յարութիւն Քիւրքճեան (Յունաստան) հանդէս եկած է *«Ահարոնեան՝ արուեստագէտ ազգագիր-պատմագիր ամենայն հայոց»* զեկուցումով՝ շեշտելով, որ սփիւռքի հայութեան համար Ահարոնեանն է ամենայն հայոցը: *«Եղիշէ Չարենց եւ Աւետիս Ահարոնեան»* նիւթով զուգահեռներ գծած է բանասիրական գիտութիւններու թեկնածու Սէյրան Գրիգորեան: Մելանքթոն եւ Հայկ Արսլանեան ճեմարանի նախկին տնօրէն Տիգրան Ճինպաշեան (Լիբանան) ներկայացուցած է *«Նշումներ Աւետիս Ահարոնեանի հասարակական եւ ժողովրդական գործունէութեան մասին»* նիւթը:

Գիտաժողովը ամփոփուած է պատմական գիտութիւններու թեկնածու Յովհաննէս Զատիկեանի *«Աւետիս Ահարոնեանի քաղաքական բառարանը»* նիւթով զեկուցումով, ուր Ահարոնեան արժեւորուած է իբրեւ հայկական դիւանագիտութեան նախակարապետ: Զատիկեանի համաձայն, Աւետիս Ահարոնեանի նամակները՝ ուղղուած Ամենայն հայոց կաթողիկոսին, պէտք է առանձին ուսումնասիրութեան առարկայ դառնան:

Տեղի ունեցած է քննարկում եւ հարց ու պատասխան: Գիտաժողովին նպատակը Աւետիս Ահարոնեան մարդը, գրողը, բանաստեղծը, քաղաքական-հասարակական գործիչը, դիւանագէտը նորէն արժեւորել, զայն իր ժողովուրդին վերադարձնելն էր, նաեւ՝ անկախ Հայաստանի մէջ անկախութեան առաջին ջատագովը բարձրացնել եւ արժեւորել:

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅԵՐԷՆԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄԸ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒԻ

Կրթութեան եւ գիտութեան նախարար Լեւոն Մկրտչեան յայտնած է, որ անհրաժեշտ է արեւմտահայերէնի զարգացման կեդրոնի ստեղծումը՝ դիտել տալով. «Լեզուն կորսըւած հայրենիքի պահպանման դրուագ մըն է»:

ԵՊՀ բանասիրական բաժանմունքի արեւմտահայերէնի դասապահերը բաւարար չեն: «Պատասխանատուութիւնը մեր վրայ է, պետութիւնը պատասխանատուութիւն ունի համայն հայութեան առջեւ: Տեսնենք. գուցէ աւագ դպրոցի նման կառոյց մը ստեղծենք», ըսած է նախարար Լեւոն Մկրտչեան՝ աւելցնելով, որ արդէն նախարարութիւնը ներդրող գտած է Հայաստանի մէջ արեւմտահայերէնի դպրոցին համար:

Ապագային նախարարութիւնը կ՛ուզէ վերափոխել զայն ու դարձնել երկլեզու մշակութային կեդրոն (արեւմտահայերէն ու արեւելահայերէն): «Նման կեդրոն մը շատ կարեւոր է նաեւ Հայաստանի մէջ սփիւռքահայ ուսուցիչներու վերապատրաստման համար՝ արդէն արեւմտահայերէնի ու հայոց լեզուի դասական ուղղագրութեան հիման վրայ: Այդ ուղղագրութիւնը պահպանելը մեր պարտականութիւնն է», շեշտած է նախարարը:

Հաղորդագրութիւն

Ընթացիկ տարուան 3, 4 եւ 5 Դեկտեմբերին Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութիւնը Պէյրութի իր գրասենեակին մէջ գումարեց 2014-2018 քառամեակի իր Գ. լիակազմ ժողովը:

Նախ ժողովը ունկնդրեց շրջաններու գործունէութեան տեղեկագրական զեկուցումները եւ ուրախութեամբ հաստատեց, որ Համազգայինի կազմակերպական միաւորներու ցանցը հետզհետէ զգալիօրէն կ՛երիտասարդանայ. միաժամանակ անհիկա կ՛ընդարձակուի, որուն փաստն է Քուէյթի նորահաստատ մեկուսի կազմը: Ժողովը նաեւ ընդգծեց Հիւսիսային Ամերիկայի երեք շրջաններու՝ Միացեալ Նահանգներու Արեւելեան, Արեւմտեան եւ Քանատայի Շրջանային վարչութիւններու շարունակուող համագործակցութեան նշանակալի երեւոյթը եւ այդ ոգիով գործունէութեան կարեւորութիւնը, մանաւանդ այդ շրջաններու երիտասարդական-ուսանողական խաւերուն Համազգայինի գործունէութիւնը ծանօթացնելու տեսակէտէն:

Անդրադառնալով Կեդրոնական վարչութեան Հիւսիսային Ամերիկայի գրասենեակին՝ ժողովը ճշդեց անոր յառաջիկայ գործունէութեան ուղեգիծն ու բովանդակութիւնը, յատկապէս նիւթական կռուաններ յառաջացնելու եւ ապա զանոնք ուռճացնելու առաջադրութիւնը:

Յաջորդաբար ժողովը զբաղեցաւ Կեդրոնական վարչութեան հովանիին տակ գործող կրթական հաստատութիւններու վարչական եւ ուսումնական խնդիրներով: Տեղի ունեցաւ Մարսէյի Ճեմարանի, Սիտնիի Արշակ եւ Սոֆի Գալստըն Ճեմարանի, ինչպէս նաեւ՝ Փարիզի Համազգային-Թարգմանչաց վարժարանի կացութեան հերթական քննութիւնը, իսկ ծանօթանալով Մ. եւ Հ. Արսլանեան Ճեմարանի նոր նշանակուած տնօրէնուհիին ցարդ ծաւալած աշխատանքին եւ յառաջիկայ ծրագիրներուն, ժողովը գոհունակութեամբ արձանագրեց, թէ վստահութիւնը ունի, որ Ճեմարանը թեւակոխելով արդիականացման նոր հանգրուան մը, անխափան պիտի շարունակէ իր երթը՝ ամուր փարելով հայեցի դաստիարակութեան զուգահեռ բարձրորակ ուսում ջամբելու իր առաքելութեան: Իսկ սփիւռքի հայկական վարժարաններուն համար հայերէն դասաւանդող ապագայ ուսուցիչներու պատրաստութեան ծրագիրին վերաբերեալ, ժողովը որոշեց յաւելեալ քարոզչական թափ տալ Երեւանի պետական համալսարանին հետ Համազգայինի գործակցութեամբ իրականացուող հայագիտութեան մագիստրոսական եւ դպրոցական վարչագիտութեան ծրագիրներուն:

Ժողովը առանձնաբար քննեց նաեւ իր այլ հաստատութիւններուն՝ «Վահէ Սեթեան» տպարանին, հրատարակչատան եւ «Լիւսի Թիւթիւնճեան» ցուցասրահին անցնող տարուան գործունէութեան համարատուութիւնը, իր գոհունակութիւնը արձանագրեց աշխատանքներուն բարեյաջող ընթացքին նկատմամբ եւ որդեգրեց այդ հաստատութիւններու բարգաւաճման միտող որոշումներ:

Անդրադառնալով «Բագին» գրական հանդէսին՝ ժողովը գտաւ, որ անշեղ կ՛ընթանայ անոր խմբագրութեան սերնդափոխութիւնը, եւ «Բագին»ի ներկայ խմբագրութիւնն ու խմբագրական խորհուրդը կ՛ապահովեն հանդէսին առաքելութիւնը՝ սփիւռքի գրական-իմաստասիրական առաջնակարգ ժամադրավայրը հանդիսանալու տեսակէտէն:

Անցնող տարեշրջանին իր անձնակազմի փոփոխութիւնները քննելով՝ Կեդրոնական Վարչութիւնը գտաւ, որ Համազգայինի Երեւանի գրասենեակն ու անոր նոր վարչակազմը կը շարունակեն հայրենի հողին վրայ մշակութային գործունէութիւն ծաւալել գիտաժողովներով, մրցումներով եւ հրատարակութիւններով:

Ապա ժողովը արժեւորեց ելեկտրոնային սարքերու խաղերով 3 տարեկան եւ վեր մանուկներու հայերէն սորվեցնելու նախաձեռնութիւններու շարքին առաջին հրատարակութիւնը՝ իմա՛՝ «Լալան ու Արան - Գոյներու աշխարհ»ը, իր արեւմտահայերէն եւ արեւելահայերէն տարբերակներով: Ժողովը որոշեց լայն քարոզչութեամբ հրապարակել շարքին յաջորդ խաղերը՝, «Լալան ու Արան - Ձեւերու աշխարհ»ը, «Լալան ու Արան - Թիւերու աշխարհ»ն ու «Լալան ու Արան - Գիրերու աշխարհ»ը, որոնք պատրաստութեան ընթացքի մէջ են: Իսկ համացանցային երիտասարդական հարթակի ճամբով հայ երիտասարդութիւնը մեր մշակոյթին առնչելու իր որդեգրած ծրագիրին կապակցութեամբ, Կեդրոնական Վարչութիւնը որոշեց շարունակել ծաւալած նախապատրաստական աշխատանքը՝ յաջորդ տարուան ընթացքին զայն հրապարակելու նախատեսութեամբ:

Կեդրոնական վարչութեան լիակազմ ժողովի օրակարգին մաս կը կազմէին նաեւ Համազգայինի տարեկան Ուսանողական համախմբումը (Ֆորում) եւ քարոզչական աշխատանքներու կազմակերպումը: Անոնց յառաջիկայ ուղեգիծը ճշդելու նպատակով, այս հարցերը ենթարկուեցան համապարփակ քննարկման:

Վերոյիշեալ բոլոր հարցերը մաս կը կազմեն Համազգայինի Ընդհանուր ռազմավարական ծրագիրին, որուն անմիջականօրէն գործադրելի բաժինները հանգամանօրէն քննելով, ժողովը եզրակացուց, թէ բարեյաջող ընթացքի մէջ են անոնք: Այդուհանդերձ, տակաւին իրագործման հանգրուանին հարկ է հասցնել շարք մը այլ մշակութային եւ կրթական նախաձեռնութիւններ, որոնց իրագործման աշխուժօրէն յանձնառու կը մնայ Կեդրոնական վարչութիւնը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Պէյրութ, 6 դեկտեմբեր 2016

Ընկ. Արա Տէմիրճեանի մահուան քառասունքին առթիւ

Սրտի Խօսք

Կարօ Արմենեան

Իր մէջ կար պիրկ, խըտացեալ, հազուադէպօրէն բառերու վերածուող գաղափարը, որ այնուամենայնիւ կ՛արտայայտուէր դաշնակցական մարդու յատուկ իր խստակեցութեամբ: Անոր օրը կ՛անցնէր մեր ուխտի հնոցին մէջ, ուր թէժ իրականութիւնն է, եւ ուր խօսքերը կը կշռեն ծանր: Իր ստանձնած պատասխանատուութիւններուն բերումով, Արան անցած էր մեր կեանքի բոլոր տեղաշարժներէն, դիմագրաւած՝ հարցականները, դիմացած՝ ժամանակի տարերային փլուզումներուն: Եւ քանի որ մեր կեանքի պատմութիւնը դիւրաւ չէ, որ կը գրուի, դժուարաւ պիտի գրուի նաեւ պատմութիւնը հաւատքի այն մեծ գործին, որուն ան նուիրաբերեց ամբողջութիւնը իր ուժերուն:

Ես զինք ճանչցայ կուսակցական գործի բովին մէջ, ուր մենք պարտաւորուած էինք - եւ ե՛նք - սակաւ միջոցներով մեծապէս պահանջկոտ թիրախներ նուաճելու: Միշտ այսպիսին եղած է մեր կացութիւնը: Դաշնակցութեան գործի դաշտը վճռորոշ առաջադրանքներու դաշտն է: Յանդուգն նախաձեռնութիւններու, հաստատուած օրինակարգերը խիզախումներով փոխարինելու, նոր ճանապարհ հարթելու տեղն է Դաշնակցութեան գործի ճամբարը: Եւ անխուսափելիօրէն հաւաքական պայքարի այս վարդապետութիւնը իր խիստ չափանիշները պիտի հաստատէ եւ իր գործողները պիտի փնտռէ: Ազգին զաւակները ազատ կամքով պիտի ընտրե՛ն նուիրումի այս ճամբան: Պիտի նուիրուի՛ն անոր: Եւ իրենց անյատակ նուիրումով պիտի պայմանաւորեն գալիքը, որ չի կրնար գալ առանց իրենց: Եւ իրենք գիտեն, թէ այդ նուիրումը այլընտրանք չունի, եւ իրենք կոչուած են անոր առանց այլեւայլի: Արան եւ իր նմանները այս ճամբով քալեցին եւ կը քալեն եւ պիտի քալեն: Անոնք քիչ են: Անոնք ընտրեալներն են: Բայց նաեւ շա՛տ են: Եւ անոնք մի՛շտ են: Եւ անոնք անպարտելի՛ են:

Այժմ կ՛անդրադառնամ, որ Արան միշտ ստոյիկեան լաւատեսն էր. միշտ համոզուած՝ որ ոչինչ կրնար զգետնել մեզ. ընդամէնը պէտք էր յաղթահարել... Չտպաւորուիլ ճամբու արգելքներէն. անցնիլ առա՛ջ: Իսկ երբ դժուարին ճիգերէ ետք գործը յաջողութեամբ կը պսակուէր, Արան ունէր տօնելու իր ինքնուրոյն եւ անսեթեւեթ ձեւը: Ան կը վառէր սիկարէթը եւ արդէն պոռթկուն իր սրախօսութեամբ եւ ժպիտով կը խմէր սուրճին վերջին ումպը մինչեւ վերջ եւ... կ՛անցնէր յաջորդ գործին: Եւ անշուշտ երբ գործը կար, պատրուակներ չկային: Կային անզանցառելի ժամկէտները Բիւրոյին եւ վե՛րջ:

Արան հաւատքի սիւն էր եւ Դաշնակցութեան միջնաբերդի անխոնջ ու նուիրեալ զինուորը: Ան միշտ հոն էր, ուր մեր գործի խստապահանջ եզրերն էին, մեր կեանքի անշրջանցելի մարտահրաւէրները, յղի վայրկեաննե՛րը մեր հաւաքական պայքարին: Իր զուսպ եւ լռակեաց անձնաւորութիւնը կը ճառագայթէր հաւատաւոր մարդու ջերմութեամբ եւ կը վարակէր: Ամբողջ կեանքի մը գաղափարանուէր փորձով՝ ան նաեւ շտեմարանն էր մեր յիշողութեան եւ իր ամէնօրեայ գործով՝ յուշարա՛րը մեր անգիր վարքագիրին: Եւ իբրեւ այդպիսին՝ ան իր ազնիւ դրոշմը դրաւ իրերայաջորդ սերունդներու գաղափարական կազմաւորման վրայ:

Իսկ այժմ վերադառնալով մեր չգրուող պատմութեան հարցերուն, այսօր մեր պարտքն է անհուն երախտագիտութեամբ արձանագրել այն, որ Արան, իր բոլոր միւս պարտականութիւններուն կողքին, նաեւ բծախնդիր ատենագրողն էր ՀՅԴ Բիւրոյի քննարկումներուն: Տասնամեակներու վրայ երկարող իր այս աւանդը կոթողական ներդրում մըն է իր ուշադիր եւ համբերատար գրիչէն ծնած: Կասկածէ վեր է, որ Դաշնակցութեան գործին վաղուան պատմաբանը, այլ ընկերներու կարգին, նաեւ Արայի մեղուային եւ խղճամիտ աշխատանքին պիտի պարտի մեր պատմութիւնը գրելու մեծ եւ պատասխանատու գործը: Յարգա՜նք իր յիշատակին:

Հողը թեթեւ գայ վրադ, ազնիւ ընկե՛ր:

16 դեկտեմբեր, 2016
Ուաշինկթըն

ՀՅԴ Բիւրոյի Ներկայացուցիչ ՀՐԱՆԴ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆի Տարեմուտի խօսքը՝ կուսակցական ընկերներուն

Ունենք Փոխկապակցուած Երեք Ազգային Առաջնահերթութիւն, Որոնցից Ոչ Մէկը Ձախողել Չենք Կարող

Ընկերնե՛ր, տարին վերջանում է, նոր տարի է սկսւում, առջեւում էլ խորհրդարանական ընտրութիւններ են: Բնականաբար, բոլորի ասելիքն այսօր առնչւում է ընտրութիւններին: Բայց իրականում՝ ինչ որ մենք մտածում ենք, ինչ որ ասում ենք, ինչ որ ապրում ենք, կապւում է Հայաստանի հետ, մեր ժողովրդի հետ եւ մեր ժողովրդի ապագայի հետ՝ անկախ ընտրութիւնների իրողութիւնից:

Այս առումով մենք ունենք երեք առաջնահերթութիւն, որոնք միայն կուսակցական առաջնահերթութիւններ չեն. դրանք մեր ազգի առաջնահերթութիւններն են: Երեք օրակարգ ունենք: Երեք օրակարգ, որոնք պայմանաւորուած են մէկը միւսով, այսինքն՝ եթէ մէկը յաջողի, կը յաջողի նաեւ միւսը, եթէ ձախողենք մէկը, կը ձախողենք նաեւ միւսը: Այնպէս որ դրանք մեզ համար նոյն չափ կարեւոր եւ նոյն չափով անհրաժեշտ:

Առաջին օրակարգը. մենք վերջապէս պէտք է ստեղծենք մի Հայաստան, որն ունենայ զարգանալու՝ բոլոր երկրների հետ համաչափ կարելիութիւն: Զարգացող Հայաստան պէտք է ունենանք բոլոր առումներով՝ տնտեսական, մշակութային, քաղաքակրթական եւ միւս առումներով: Զարգացող Հայաստանի պատկերացումը զանազան մարդկանց մօտ տարբեր է: Մէկն ասում է՝ Հայաստանը կը զարգանայ, եթէ Ղարաբաղը տանք: Ղարաբաղն է նրանց համար խնդիրը. Ղարաբաղը տանք՝ Հայաստանը կը զարգանայ: Միւսն էլ ասում է՝ ոչ, մարդուց է կախուած, մարդիկ են վատը, այս մարդկանց փոխենք մեզանով՝ Հայաստանը կը զարգանայ: Մէկն էլ ասում է, որ մենք պէտք է դուրս գանք ռուսական ճամբարից, գնանք Արեւմուտք, որ Հայաստանը զարգանայ:

Բազմաթիւ մօտեցումներ կան, բայց մենք, արդէն երկու տասնամեակից աւելի, մի ուղղութիւն ենք որդեգրել եւ այդ ուղղութիւնը շարունակում ենք: Մենք ասում ենք՝ Հայաստանի խնդիրները համակարգային են եւ համակարգային փոփոխութիւններ են անհրաժեշտ: Մենք այդ փոփոխութիւնների հիմքը դրել ենք նոր Սահմանադրութեամբ: Դեռ շատ-շատերը չեն զգում, թէ այս Սահմանադրութիւնն ի՛նչ էական դեր կարող է ունենալ Հայաստանի կեանքում: Ընտրութիւններից յետոյ մենք կը տեսնենք, որ սահմանադրութեամբ պայմանաւորուած համակարգային փոփոխութիւնները որքա՛ն էական են եւ որքա՛ն խորքային: Մենք այդ համակարգային փոփոխութեան դրօշակակիրն ենք եղել, ջատագովն ենք եղել, գաղափարախօսն ենք եղել, պահանջողն ենք եղել 1991 թուականից սկսած: Այդ թուականից սկսած՝ մենք մենակ ենք հետապնդել փոփոխութեան այդ պահանջը, որ տեղի ունեցաւ միայն անցեալ տարի: Մենք մենակ ենք եղել, վերջում են մեզ միացել գրեթէ բոլորը:

Մենք ասել ենք՝ ընտրական օրէնսգիրքը պէտք է փոխուի այնպէս, որ հէնց օրէնքը երաշխաւորի ընտրութիւնների արդարութիւնը: Այսօր ես կ՛ասեմ՝ կարեւոր չափով այդ հարցը լուծուած է: Այսինքն, առնուազն թւում է, որ ընտրատեղամասերում խախտումները բացառուած են: Եւ սա մենք ենք արել, սրա պահանջը մենք ենք ունեցել: Միւսներն ամէն ինչ պայմանաւորել են անձերի փոփոխութեամբ: Մենք ամէն ինչ պայմանաւորել ենք համակարգային փոփոխութեամբ:

Մենք, իրականում, ընկերնե՛ր, յաջողել ենք մեր քաղաքական ուղղուածութեան առումով, մեր քաղաքականութեան մէջ, մեր ուղեգծի մէջ՝ յաջողել ենք: Չկայ պահանջ, որ մենք դրած լինենք 1991 թուականից եւ այսօր լուծուած չլինի: Սակայն խնդիր կայ: Խնդիր կայ, թէ այս գարնանը՝ Ապրիլին ո՛ր ուժն է յաղթելու: Արդեօ՞ք այն ուժը, որ հասկանում է այս սահմանադրութեան կարեւորութիւնը, որ իրականացնելու է այս խորքային փոփոխութիւնները, աշխատելու է, որ անարդարութեան արմատը վերանայ այս երկրում, հասնելու է նրան, որ մեր երկրում որակը գնահատուի եւ ոչ փողը: Կը կարողանա՞յ այդ ուժն այս ամէնը առաջ տանել: Թէ՞ կը գայ մի ուժ, որը կը ձախողի այս աշխատանքը:

Ես հաւատում եմ, անկեղծ եմ հաւատում, որ համակարգային փոփոխութիւնների ուժը մենք ենք: Այս սահմանադրութեան ակունքներում կանգնած ենք եղել մենք: Մենք հաւատացած ենք արել՝ ինչ որ արել ենք: Մենք քաղաքական, կուսակցական ինչ որ շահ հետապնդելու առումով չէ, որ գնացել ենք այս փոփոխութիւններին: Կարող է նաեւ, մեզ հետ եղել են մարդիկ, որ հակառակն են մտածել: Բայց մենք մտածել ենք՝ անել մի բան մեր երկրի համար, որը մեր կարծիքով ճիշդ է, որ, կարծում ենք, հիմնական փոփոխութիւն կարող է բերել, որ նոր ուղի կը բացի մեր երկրի առջեւ: Եւ մենք այդ առումով արել ենք մեր գործը: Մնում է, որ մենք կարողանանք մեր գործը շարունակել:

Մեր **երկրորդ** օրակարգը Ղարաբաղն է: Զարգացող Հայաստանը գլխաւոր երաշխիքն է Ղարաբաղի՝ Ղարաբաղի պայքարի մէջ յետդարձ չունենալու, նահանջ չունենալու, վերջնական դարձնելու մեր յաջողութիւնները: Ղարաբաղի պայքարը խոչընդոտ չէ, երբեք խոչընդոտ չի եղել Հայաստանի զարգացման համար: Այլ երեւոյթներ են պատճառ դարձել, որ մեր զարգացումը դանդաղել, աւելի նուազ թափ է ունեցել: Բայց երբեք Ղարաբաղը չի եղել պատճառը, որովհետեւ պատերազմը չարիք է, եթէ դու այն չգիտակցելով ես դիմագրաւում: Իսկ եթէ դու գիտակցում ես, որ դա լինել-չլինելու հարց է, գիտակցում ես, որ դա քո արժանապատուութեան հարցն է, ապա քո երկիրն էլ այնպէս ես կազմակերպում, քո տնտեսութիւնն էլ այնպէս ես կազմակերպում, քո բանակն էլ այնպէս ես կազմակերպում, որ կարողանաս թէ՛ զարգանալ, թէ՛ յաղթել: Եւ ես կարող եմ շատ այդպիսի երկրներ ասել, որ, պատերազմի մէջ լինելով, կարողացել են զարգացում ապահովել:

Վերջապէս անընդունելի է, որ կան մարդիկ, որ երկար, շատ երկար տարիներ այս երկրում անընդհատ մտածում են Ղարաբաղի հարցից ձերբազատուելու մասին: Ես չեմ ասում, թէ նրանք հակաղարաբաղեան դիրքորոշում ունեն: Բայց նրանք մտածում են, որ Ղարաբաղի հարցը խոչընդոտ է, դա դժուարութիւն է, որը պէտք է ոչ թէ յաղթահարել, այլ դրանից ձերբազատուել: Սա թոյլ մարդու, մարդկանց թոյլ տեսակի մօտեցում է: Չասելու համար ապազգային, չասելու համար այլ որակումներ, այսքանն ասեմ՝ թոյլ մարդու մօտեցում է, իսկ թոյլ մարդը չի կարող դերակատար լինել երկրի զարգացման եւ հզօրացման գործում: Ուժեղ կամքի տէր, հայրենասէր մարդն է, որ կարող է հայրենիքի զարգացման խնդիրը դարձնել իր կեանքի նպատակը: Եւ ով դարձրել է Հայաստանի զարգացումն իր կեանքի նպատակը, նրա համար պարտադիր է նաեւ Ղարաբաղի յաղթանակը, Ղարաբաղի վերջնական ազատագրումը: Այլ կերպ չի կարող լինել: Եթէ մարդը չի մտածում Ղարաբաղի պայքարը յաղթանակի տանելու մասին, չի կարող մտածել նաեւ Հայաստանի զարգացման մասին: Նման մօտեցումն անընդունելի է: Մեզ համար կարեւոր է, որ Ղարաբաղի պայքարը մենք տանենք մինչեւ յաղթանակ: Որովհետեւ դա էլ է երաշխիք Հայաստանի զարգացման համար: Յաղթող ուժն է, որ կարող է կարեւորութիւն տալ բարոյական արժէքներին, յաղթող ազգն է, որ կարող է արժանապատուութիւն ունենալ եւ տէր կանգնել իր արժանապատուութեանը, որ կարող է մի երկիր կառուցել, որ օրինակելի դառնայ:

Եթէ մարդն այդ արժէքներին չի հաւատում, նա չի կարող հաւատալ նաեւ միւս արժէքներին: Եթէ ես լաւ մարդ եմ, անպայման նաեւ ընտանիքի լաւ հայր եմ. չի կարող այլ կերպ լինել: Մարդը չի կարող տեղ-տեղ լաւը, իսկ տեղ-տեղ վատը լինել: Ղարաբաղի հարցում, ես հաւատում եմ, դժուարութիւններ շատ կան, բայց ամենամեծ դժուարութիւնը, ամենադժուար յաղթահարելին ներքին տկարութիւնն է, ներազգային ընկճումն է: Եւ դա է, որ մենք պէտք է թոյլ չտանք եւ հէնց այդ պատճառով մենք այս ընտրութիւններում պէտք է յաջողենք: Պէտք է յաջողենք ոչ թէ մեզ համար, այլ Ղարաբաղի համար, Հայաստանի համար: Պէտք է յաջողենք Հայաստանի եւ Ղարաբաղի վաղուայ օրուայ համար եւ ոչ թէ մեր անձնական ասպարէզին ու բարօրութեան համար:

Ես հաւատում եմ այդ յաջողութեանը: Ձեզնից շատերի հետ մենք Ղարաբաղում ենք եղել: Նոյն մղիչ ուժը, որ մեզ մղում էր Ղարաբաղում դժուարութիւններ յաղթահարելու, կռուելու, այսօր մեզ պէտք է մղի այս ընտրութիւններին յաջողելու, որովհետեւ դրանով է պայմանաւորուած Հայաստանի եւ Ղարաբաղի վաղուայ օրը: Եթէ մենք այդպէս չմտածենք, եւ այդ նուիրուածութեամբ այդ պայքարին չմղուենք, նշանակում է սուտ է, մեր դաշնակցական լինելն էլ սուտ է, մեր անցեալի պայքարն էլ սուտ է: Լեզուս չի դառնում ասելու՝ մեր զոհուած ընկերների յիշատակը մենք դրանով կը տրորենք-կ՛անցնենք: Մեր զոհուած ընկերների գործի շարունակութիւնն ասում է՝ հիմա մենք պէտք է խրամատում լինենք, այն խրամատում, որ ապահովելու է Ղարաբաղի յաղթանակը եւ Հայաստանի զարգացումը: Սրանք իրարից անջատ երեւոյթներ չեն, միմեանց մասնաւորաբար հակադրուող երեւոյթներ չեն, ընդհակառակը՝ մէկը միւսով պայմանաւորուած երեւոյթներ են: Եւ դա մենք պէտք է կարողանանք անել:

Երրորդ օրակարգը, որ մենք ունենք, որ, ես կարծում եմ, առաջինի եւ երկրորդի չափ կարեւոր է, արտաքին միջամտութիւնների բացառումն է մեր երկրում: Մեր ժողովուրդն իր իմաստնութեամբ, մեր ժողովուրդն իր համոզմունքներով, իր պատմութեամբ, Ղարաբաղում կերտած յաղթանակով, աշխարհին պէտք է ապացուցի, որ կարող է ինքն իր գլխի տէրը դառնալ, եւ ժամանակաւոր դժուարութիւնները երբեք ու երբեք պէտք չէ պատճառ լինեն, պատրուակ դառնան արտաքին միջամտութեան: Ես հասկանում եմ, այսօր աշխարհում շատ-շատ երեւոյթներ իրար հետ փոխկապակցուած են: Անկախութիւնը չի նշանակում առանձնացում: Ես հասկանում եմ՝ պէտք է ապրել աշխարհի հետ, բայց պէտք է մեր ազգային շահի առումով բացառել արտաքին միջամտութիւնը մեր երկրում: Ո՛չ Արեւմուտքը, ո՛չ Արեւելքը, ո՛չ Հիւսիսը եւ ո՛չ Հարաւը իրաւունք չունեն մեր երկրում վիճակ ստեղծել մեր դէմ, աւելի ճիշդ՝ մերոնց միջոցով մեր դէմ վիճակ ստեղծել: Մենք դա պէտք է բացառենք: Այլ խօսքով դրան ասում են 5-րդ շարասիւն:

Շար. Էջ 11

126-ԱՄԵԱԿ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի և Արցախի Հանրապետությունների 25-ամեակի խորհուրդը Դաշնակցութիւնն իր 126-ամեայ փորձառութեամբ իմաստաւորում է, որպէս մի նո՛ր սկիզբ

Կը ներկայացնենք ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի կազմակերպական լիազօր մարմնի անդամ ընկ. ԱՐԹՈՒՐ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆի ելոյթը Կիպրոսի մայրաքաղաք Նիկոսիոյ մէջ, ՀՅԴ 126-ամեակի հանդիսութեան ընթացքին:

Սիրելի՛ հայրենակիցներ.

1890 թուականին, ազգային-ազատագրական պայքարի բովում ծնունդ առած Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, այս տարի թեւակոխեց իր ծննդեան 126-ամեակը: Հայոց վերաարթնացումով սկսուեց խիզախումի մի նոր ժամանակաշըրջան, որի 126-ամեայ երթը մեզ համախմբել է նաեւ այս դահլիճում, Կիպոսի հողի վրայ, երկիր, որը պատմականօրէն հարազատացած է հայերիս, երկիր, որի հետ 33 տարի՝ 1342-ից 1375 թըւականներին, Կիլիկիայի Հայոց թագաւորութեան ժամանակ՝ Լուսինեան արքայատան ներքոյ՝ կազմել ենք մէկ միասնական պետութիւն, բարիդրացիական երկիր, որի հետ վաղ թէ ուշ կրկին հարեւաններ ենք դառնալու, երբ պատմական արդարութեան վերականգնմամբ՝ կրկին կը հանգըրուանենք մեր Հայրենիքի անբաժան մաս հանդիսացող Կիլիկիայի միջերկրական ափերին:

Եւ այսօր երջանիկ եմ, ՀՅԴ 126, ինչպես նաեւ Հայաստանի և Արցախի Հանրապետությունների անկախութեյան 25-ամեակների առիթով ձեզ խօսք յղելու այս ընձեռուած հնարաւորութեան համար:

Դաշնակցութիւնը աւանդոյթ է դարձրել այս տօնը նշել հրապարակային, ժողովրդի հետ միասին: Այս տարեդարձը առանձնայատուկ է նաեւ նրանով, որ նշւում է հայոց երկու պետականութիւնների՝ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան հոբելեանական 25-ամեակների հետ՝ մէկ երթով, բայց նաեւ նրանով, որ տեղի է ունենում մեր երկու հայկական պետութիւնների համար գերլարուած, ներքին ու արտաքին լրջագոյն մարտահրաւէրներով յագեցած մի չափազանց պատասխանատու ժամանակաշրջանում:

Առաջին հերթին անդրադառնալով Հայոց անկախ Հանրապետութեան ծննդեան 25 ամեակին, նշեմ, որ երկրագնդի ողջ մարդկութիւնը բաղկացած է 150 ազգից, 400 ժողովրդից եւ 3000 ցեղից: Եւ նրանցից լոկ 200-ն ունեն պետութիւն: Մենք այն բացառիկ ազգերից ենք, որ ունենք մեր պետութիւնը: Կորցնելու դեպքում՝ այլեւս դժուար կը լինի այս գլոբալիզացիայի դարաշրջանում կրկին ձեռք բերել: Գլխաւոր պատմական ձեռքբերումը, որ մեր սերունդը պարտաւոր է սրբօրեն պահել, գուրգուրանքով փայփայել եւ փոխանցել յաջորդ սերունդներին, այն է, որ պատմական այս հանգըրուանում հայ ազգը վերականգնեց իր անկախութիւնը եւ վերադարձրեց կորսուած հայրենիքի մի հատուածը:

Գարեգին Նժդեհն ասում էր՝ *«Հայն է Հայաստանի համար»*, ազգային գաղափարաբանութեան մեծ տեսաբան Վահան Նավասարդեանն ասում էր՝ *«Հայաստանն է հայի համար»*: Երկու մեծ տեսաբանների նկատմամբ խորն ակնածանք ունենալով հանդերձ, կարծում եմ, որ ճշմարտութեան միջին եւ իրական բանալին այլ բանաձեւման մէջ է՝ *«Առանց Հայաստան՝ չկայ Հայութիւն, առանց Հայութեյան՝ չկայ Հայաստան»*:

ՉԿԱ ՄԷԿՆ ԱՌԱՆՑ ՄԻՒՍԻ, սա է բացարձակ ճշմարտութիւնը:

Այսօր, առաւել քան երբեւէ՝ պահանջւում է անկեղծ ու սթափ գնահատել եւ արժեւորել մինչեւ հիմայ մեր ձեռքբերումները, սրբագրել մեր սխալներն ու բացթողումները, չընկրկել առկայ վտանգների ու սպառնալիքների հանդէպ եւ վերահաստատելով համազգային մեր ուխտը՝ շարժուել առաջ: Հայաստանում, անկախութեան անցած 25 տարիները մեզ ուսուցանեցին ապրել՝ հպարտօրեն գլուխը վեր պարզած եւ յաղթանակած վճռական մենակի հոգեբանութեամբ, սակայն, ցաւօք սրտի, ցոյց տուեցին նաեւ, թէ ինչպէս չպէ՛տք է ապրել: Ժամանակի հրամայականն է շտկել բոլոր այդ անցումային թերացումներն ու բացթողումները: Քաղաքացի լինելու, քաղաքացի դաստիարակելու խնդիր ունենք, քանզի ազատ քաղաքացին է պետականութեան նեցուկն ու յենարանը: Մեր պարագայում առաւել եւս այդպէս է. ժամանակակից աշխարհում մեր կարեւորագոյն մրցակցային առաւելութիւնը մարդն է, մեր մարդկային ներուժը: Երբ քաղաքացին սիրում է իր պետութիւնը, ապա այդ դէպքում նա անձնուիրաբար է գործում, տառապում է նրա ամէն մի ցաւի համար, պատրաստ է ինքնազոհաբերման, սեփական շահի ստորադասման, որով՝ նպաստում նրա հզօրացմանն ու պաշտպանութեանը: Մարդը չի պայքարում այն բանի համար, ինչն իրաւական և բարոյական տեսակէտից իրենը չի համարում: Արդար կառավարման դէպքում իշխանութիւններն անհատին պէտք է դնեն այնպիսի ընկերային իրավիճակի մէջ, որ նա հաւատարմանայ ու ներդաշնակուի իր պետութեան հետ՝ սեփական ճակատագիրը չզատելով նրա ճակատագրից:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Անցած տասնամեակների ընթացքում պետականաշինութեան գործում զգալի է եղել նաեւ հայկական սփիւռքի ներդրումը: Սփիւռքն էր, որ տասնամեակներ շարունակ անթեղեւած պահեց անկախութեան կրակը, հայրենիքից դուրս կերտեց հոգեւոր Հայաստան, իսկ վերանկախանալուց յետոյ զօրավիգ եղաւ Հայաստանին ու Արցախին:

Եւ այսօր էլ, հայութեան առջեւ ծառացած մարտահրաւէրներին մենք ի զօրու ենք դիմակայել, եթէ առաջնորդուենք համահայկական օրակարգերով, գործենք համախմբուած եւ միասնաբար: Ժամանակակից գլոբալացուող աշխարհում մենք ունենք համեմատական մրցակցային առաւելութիւններ, որ լիարժէք չենք օգտագործում: Հայրենիքում, թէ արտերկրում, իշխանութեան կազմում, թէ ընդդիմութեան մէջ, մարտի դաշտում, թէ քաղաքացիական կեանքում մեր գործը մշտապէս պէտք է ուղղուած լինի հայոց պետականութեան կայացմանը ու հզօրացմանը:

Մենք չենք ամաչում մեր անցած ուղուց: Անցած քսանամեակում, ենթարկուելով կեանքի բազում փորձութիւնների՝ թրծուել ենք ու ամրացել: Առ այսօր չենք փոխել մեր տեսակը, մեր աշխարհայեացքը, պահպանել ենք սէրն առ հայրենիք ու ժողովուրդ: Այսօր ունենք Անկախութիւն, որը մեր փա՛ռքն է, եւ ազատագրուած Արցախ՝ որը մեր պատի՛ւն է ու հպարտութի՛ւնը:

Եւ այն սերունդը, որն իր ուսերին պատուով կրեց անկախութիւնից յետոյ ծնուած բոլոր դըժուարութիւնները (Արցախեան ազատամարտ, սոցիալական, իրաւական անարդարութիւններ եւ այլն), բայց դուրս էր մնացել երկրի կառավարման անցած քսանամեայ ուղուն իր գործուն մասնակցութիւնից, այլեւս անտարբեր չի կարող մնալ հայրենի պետականութեան յետագայ գոյութեան համար տագնապայարոյց այս բախտորոշ ժամանակներում: Ամէն մի րոպէ յապաղելն արդէն ի նպաստ մեզ չէ: Եւ այս միտումով՝ Հայրենի պետութեան մէջ սկսել են լրջագոյն փոփոխութիւններ, որոնք հասցնելով դրական հանգըրւանի՝ կը ստեղծենք որակական նոր բնոյթի պետութիւն, պետութիւն որն աշխարհասփիւռ ողջ հայութիունը իրաւացիօրեն կը համարի իրենը եւ որով կը հպարտանայ:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Անցած տարիները անկասկած փաստում են, որ մեր սերունդների արժանապատիւ կեանքն ապահովելու, մեր ազգային նպատակներից չշեղւելու գլխաւոր պայմանը *«Զարգանալ չզիջելով»* կարգախօսով առաջնորդուելն է: Սա է դժուարին, բայց պատուաբեր ճանապարհը: Հակառակը հեշտ է, բայց կործանարար: Քանզի եթէ շարունակաբար զիջենք մեր շահերը, էլ շահ չի մնայ ոչ միայն զարգանալու, այլ որեւէ այլ բանի համար: Հետեւաբար, առաջնորդուել *«Զարգանալ՝ չզիջելով»* կարգախօսով, նշանակում է մասնաւորապէս ամրապնդել այն գաղափարը, որ Արցախի ազատագրուած տարածքները ոչ թէ բեռ են, որից պէտք է օր առաջ ազատուել, այլ զարգացման մեծագոյն հնարաւորութիւն: Աւելին՝ սա նշանակում է կառուցել մեր տնտեսական քաղաքականութիւնը այնպէս, որ համապատասխանի շրջափակուած եւ պատերազմի մէջ գտնուող երկրի կարգավիճակին ու պայմաններին: Պէտք է ունենալ կայուն այն մշտական համոզումը, որ աւելի լաւ է լինել շրջափակուած, բայց պահպանել ներկայ 42.000 քառ. կմ տարածքները հայկական, քան ունենալ բաց սահմաններ, բայց զրկուել կենսական նշանակութեան մեր տարածքներից:

Վերջին՝ 2016 թուականի ապրիլեան քառօրեայ ռազմական գործողութիւնները, եկան հաստատելու, որ անկախութեան այս շրջափուլի անուրանալի եւ անփոխարինելի նուաճումն անկախութեան սերունդն է, որ մտածում է ազատ, գործում՝ խիզախ եւ իւրովի նայում ապագային:

Փա՛ռք մեր հերոսներին:

Վերլուծելով անկախութեան քառորդդարեայ արդիւնքները, հայոց առջեւ ծառացած օրուայ հրամայականները, դասեր քաղելով մեր սխալներից՝ կարելի է ամփոփել հետեւեալ եւ ժամ առաջ լուծում պահանջող անելիքների շուրջ.

- Կերտե՛լ արդար հասարակութիւն, որի պայմաններում իւրաքանչիւր հայորդի պէտք է կարողանայ սեփական վաստակով արժանապատուօրեն ապրել հայոց պետականութեան ներքոյ,
- Ստեղծե՛լ պետական արդիւնաւէտ համակարգ, որի պայմաններում արդար ընտրութիւնների միջոցով հնարաւոր կը լինի ձեւաւորել օրւայ իշխանութիւնները՝ սահմանադրական նոր կարգը հասցնելով իր տրամաբանական արդիւնքներին,
- Վե՛րջ դնել օլիգարխիկ տնտեսութեանը՝ ապահովելով գործարարութեան համար հաւասար հնարաւորութիւններ՝ սանձելով սոցիալական բեւեռացուածութիւնը,
- Յետամու՛տ լինել Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւնների միջեւ ռազմաքաղաքական դաշինքի կնքման, Արցախի տարածքային ամբողջականութեան վերականգնման եւ անկախութեան միջազգային ճանաչման գործընթացներին,
– Շարունակե՛լ արդիականացնել հայոց բանակն ու ռազմական ողջ արսենալը, ձեւավորել ԱԶԳ–ԲԱՆԱԿ համակարգը, ստեղծել պահեստազօրային ստորաբաժանումներ, ինչին այս պահին լծուած է նաեւ Դաշնակցութիւնը, ըստ անհրաժեշտութեան՝ հակառակորդին միանաբար եւ գրագէտ հակահարուած տալու համար,

Շար. Էջ 10

Շար. Էջ 9-էն *Արթուր Եղիազարեան ...*

– Արդիական պահանջների մակարդակի բարձրացնել ազգային կրթութեան ոլորտը, այն դարձնելով նոր մտքի կերտման եւ ազգային արժէքների յղկման դարբնոց,

– Նո՛ր որակ հաղորդել Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեանը՝ արժանապատուօրէն, սեփական շահերի յստակ գիտակցումով եւ կամային նոր դրսեւորումներով հանդէս գալով միջազգային հարթակում՝ ազգային անվտանգութեան ապահովման համար վարելով հաւասարակշռըւած քաղաքականութիւն,

– Կասեցնե՛լ արտագաղթը, խրախուսելով ներգաղթն ու ազատագրուած եւ սահմանամերձ տարածքների վերաբնակեցումը,

– Շարունակե՛լ Հայաստան-Սփյուռք ներդաշնակման խորացումն ու արդիւնաւէտ նոր համակարգերի գործարկումը՝ Սփիւռքը դիտելով հայոց պետականության հիմնական խարիսխներից մէկը,

– Շարունակե՛լ Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման եւ Հայ դատի արդարացի լուծման պայքարը:

Նման ներկայի եւ ապագայի հեռանկարով է, որ Դաշնակցութիւնը իր ողջ կարողականութեամբ լծուել է Սահմանադրական նոր կարգի հաստատմանը, օրուայ իշխանութիւնների հետ կնքելով քաղաքական համագործակցության յուշագիր, ստանձնելով երկրի կառավարման եւ համակարգային փոփոխութիւնների պատասխանատըւութեան իր բաժինը:

Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւնների 25-ամեակի խորհուրդը Դաշնակցութիւնն իր 126-ամեայ փորձառութեամբ իմաստաւորում է, որպէս մի նո՛ր սկիզբ, միտուած արդարութեան, միասնութեան, համերաշխութեան եւ ապագայի նկատմամբ վստահութեան վերականգնմանը:

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, քոյրեր եւ եղբայրներ, այսօր Հայաստանի եւ Արցախի ներքին կեանքն ու արտաքին յարաբերութիւնները ընթանում են որոշակիօրէն նոր իրողութիւնների պայմաններում:

Ապրիլեան ռազմական գործողութիւնները փաստեցին, որ՝

1. Ադրբեջանը չի՛ կարող ռազմական ճանապարհով լուծել Արցախի հարցը՝ հակառակ իր պարբերական յոխորտանքներին եւ հրադադարի ուխտադրուժ խախտումներին:

2. Հայոց բանակը մարտունակ է եւ ի վիճակի՝ պաշտպանելու Հայաստանի եւ Արցախի անկախութիւնը:

3. Հայաստանը, Արցախը եւ Սփիւռքը միասնական են եւ վճռական՝ հայութեանը սպառնացող վտանգները չեզոքացնելու հարցում:

4. Որեւէ փոխզիջում չի կարող երաշխաւորել Հայաստանի եւ Արցախի համար առաւել մեծ անվըտանգութեան աստիճան, քան այն իրողութիւնները, որ առկայ են այսօր: Հայաստանն ու Արցախը պէտք է զարգանան՝ չզիջելով: Պէտք է մէկընդմիշտ փաստել. Որքան լայն ու մեծ է հայկական շերտը թիւրքական աշխարհների միջեւ, այնքան յաւե՛րժ է Հայաստանը:

5. Որեւէ քաղաքական իշխանութիւն եւ ուժ չի՛ կարող կայացնել որոշումներ, առանց հաշուի առնելու Արցախի ժողովրդի արտայայտած կամքը. այն է՝ ապրե՛լ ազատ եւ անկախ՝ այսօր փաստացի ազատագրուած տարածքների ներքոյ: Այս նպատակով Արցախը պէտք է վերադառնայ բանակցային սեղան եւ պատերազմ սանձազերծած եւ պարտուած Ադրբեջանի հետ՝ յաղթածի իրաւունքով վարի բանակցութիւններ:

6. Միջազգային անվտանգութեան համակարգերը չեն կարող արդիւնաւէտօրէն կանխել Հայաստանին սպառնացող վտանգները, եւ հայ զինուորն ու հայ ժողովրդի միասնականութիւնն են այն երաշխիքները, որ թշնամին հենց հայոց սահմանի մատոյցներում հետ կը շպրտուի եւ կը մուրայ նոր զինադադար:

7. Պէտք է մեր միջից արմատախիլ անել պարտըւողականութիւնը եւ կրկին փաստել.՝ Անկախութիւնը եւ խաղաղութիւնը չեն մուրում, այլ պարտադրում են:

Ելնելով վերոշարադրեալից՝ Արցախեան հիմնախնդրի կարգաւորման հայեցակարգը պէտք է հետապնդի հետեւեալ խնդիրների լուծումը.

– Առաջնորդուել Արցախի ժողովրդի՝ 1991թ. անկախութեան եւ 2006թ. սահմանադրական հանրաքուէներով արտայայտած կամքով, որոնցով հռչակուած է անկախ պետութիւն՝ ԼՂԻՄ-ի և Շահումեանի շրջանների տարածքները ամրագրող սահմաններով եւ հաստատուած է, որ մինչեւ ԼՂՀ պետական տարածքի բռնազաւթուած հատւածների ամբողջականութեան վերականգնումն ու սահմանների ճշգրտումը, հանրային իշխանութիւնն իրականացւում է փաստացի ԼՂՀ իրավազօրութեան ներքոյ գտնուող տարածքներում:

– Որեւէ կարգաւորում, որ չի ապահովում ԼՂՀ անկախ կարգավիճակի եւ նրա տարածքային ամբողջականութեան վերականգնման հետ կապւած հարցերի առաջնահերթ լուծում, անընդունելի է: Անընդունելի է ոչ միայն Դաշնակցութեան, այլեւ Արցախի ողջ ժողովրդի համար:

– Բանակցային գործընթացի լիարժէքութեան ու արդիւնաւէտութեան համար ապահովել ԼՂՀ լիիրաւ մասնակցութիւնը բանակցութիւններին:

– Միջազգային արդիւնաւէտ վերահսկողութիւն սահմանել՝ ապահովելու 1994-95թթ. Զինադադարի եռակողմ պայմանագրի անվերապահ կատարումը:

– Բանակցային գործընթացը հունաւորելու եւ Ադրբեջանի ռազմատենչ ու հակահայկական քաղաքականութիւնը չեզոքացնելու համար նոր թափ հաղորդել ԼՂՀ միջազգային ճանաչման գործին:

– Անվտանգութեան եւ պաշտպանութեան միասնական համակարգ հաստատելու նպատակով ՀՀ եւ ԼՂՀ-ի միջեւ կնքել ռազմաքաղաքական դաշինք՝ ամրագրելով ԼՂՀ անկախութեան եւ անվտանգութեան երաշխաւորը լինելու ՀՀ կարգավիճակը ի նկատի ունենալով անհրաժեշտ պահին Հայաստանի կողմից ԼՂՀ ճանաչման հնարաւորութիւնը:

– Ձեւաւորել Ադրբեջանի կողմից իրականացւած ագրեսիան եւ ռազմական յանցագործութիւնները ապացուցող փաթեթ եւ հասնել դրանց միջազգային դատապարտմանը:

– Արցախեան ազատամարտի յաջողութիւնները ամրապնդելու եւ հիմնախնդրի հայանպաստ լուծումը կանխորոշելու նպատակով իրականացնել Արցախի վարչական շրջանների վերաբնակեցում եւ ենթակառուցուածքների ստեղծում:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Սահմանադրական փոփոխութիւնները հայոց պետականութեան համար ստեղծում են նոր պայմաններ՝ խորհրդարանական համակարգի անցման եւ քաղաքական դաշտի առողջացման համար: 25-ամեայ փորձառութիւնը հանգեցրեց այն համոզմունքին, որ նման սպառնալիքներով տարածաշրջանում հայոց պետական համակարգը չպէտք է փաստացի կառավարուի մեկ անձի կողմից:

Ոստիկանական գնդի գրաւման յուլիսեան դէպքերը եւս մէկ անգամ փաստեցին, որ Հայաստանում առկայ բազմաթիւ խնդիրները հրատապ լուծման կարիք ունեն: Սակայն փաստեցին նաեւ, որ փոփոխութիւնները պէտք է ընթանան ոչ թէ բարիկադներ կառուցելու եւ ներքաղաքական խնդիրները սուր առճակատումներով լուծելու, այլ երկխօսութիւնն առաւել կառուցողական դարձնելու եւ նոր կամուրջներ կառուցելու ուղիով:

Յարգելի՛ հայրենակիցներ.

Դաշնակցութիւնն այսօր ամբողջութեամբ լծւած է հզօրացող ու ազատ Հայաստանի կերտմանը: Այն պատասխանատու եւ փորձառու քաղաքական ուժ է, մշտապէս հետամուտ հայոց բռվանդակ շահերին եւ կանգնած Հայաստանի անկախութեան ակունքներում:

Դաշնակցութիւնը յեղափոխակա՛ն կուսակցութիւն է, բայց ո՛չ երբէք արկածախնդիր:

Դաշնակցութիւնը սոցիալիստակա՛ն կուսակցութիւն է՝ մշտապէս կանգնած արդարութեան եւ համերաշխութեան դիրքերում:

Դաշնակցութիւնը համահայկակա՛ն կառոյց է՝ մշտապէս պատրաստ զոհաբերուելու հայութեան ազատագրութեան դատին:

Վերջապէս, Դաշնակցութիւնը մտքի՛ կուսակցութիւն է՝ գրիչը զուգակցելով զէնքի, բահի, դրօշի հետ՝ ամփոփուած մէկ բռունցքի մէջ:

Դաշնակցութիւնը անձերի կուսակցութիւն չէ, որ մէկ օրում հնարաւոր լինի տապալել անհետեւանք:

Դաշնակցութիւնը պատեհապաշտների կուսակցութիւն չէ եւ գիտի պատասխանատւութեան գինը:

Վերջապէս, Դաշնակցութիւնը անգաղափարական կուսակցութիւն չէ եւ գիտի իր խոստման արժէքը:

Սիրելի ներկաներ, ամփոփելով խօսքս, կրկին շնորհաւորում եմ Հայաստանի եւ Արցախի անկախութեան 25 եւ ՀՅԴ 126-ամեակների առիթով: Անկախութիւնը մեր փա՛ռքն է, Արցախը՝ մեր հպարտութի՛ւնը:

Մենք պետութիւն կերտող ԱԶԳ ենք: Մենք ունենք կամք, փորձ, անձնանուէր գործելու ցանկութիւն եւ վճռականութիւն՝ յանուն պետութեան հզօրութեան եւ ժողովրդի բարեկեցութեան, յանուն Ազատութեան եւ Արդարութեան հաստատման:

Հայոց հողի 1/8 անկախ հատուածը այն յենակէտն է, որտեղից կրկին պէտք է յառնի Մեծ Հայքը: Եւ թող բոլորիս ջանքերը կրկին մէկտեղուեն՝ կերտելու մե՛ր երազած Երկիրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԲՈԼՈՐԻՍ ԵՐԿԻՐՆ Է: ՄԵՆՔ ԲՈԼՈՐՍ ՆՐԱ ԵՒ ՏԷ՛ՐՆ ԵՆՔ ԵՒ ԾԱՌԱ՛Ն՝ ՄԻԱԺԱՄԱՆԱԿ:

Կեցցէ՛ Հայաստանի Հանրապետութիւնը:

Կեցցէ՛ Արցախի Հանրապետութիւնը:

Կեցցէ՛ Սփիւռքը:

Կեցցէ՛ Համայն Հայութիւնը՝ հայ ազգի եռամիասնութիւնը:

Կեցցէ՛ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը:

Նիկոսիա, 26.11.2016

ՀՅԴ 126-ԱՄԵԱԿԸ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Գրիգոր Տունկեան. «Մենք, Նման Անտառի Ծառերուն, Որոնք Փոթորիկներուն Դէմ Կը Դնեն Ոչ Թէ Իրենց Ճիւղերը Երկարելով, Այլ` Իրենց Արմատները Հողին Մէջ Խորասուզելով, Որոշեցինք Ծառանալ»

Հալէպի Մէջ ՀՅԴ 126-Ամեակի Տօնակատարութեան Ընթացքին Արտասանուած ԳՐԻԳՈՐ ՏՈՒՆԿԵԱՆի Խօսքը.

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան օրուան առիթով, հայատրոփ Հալէպ քաղաքի մէջ այս համախմբումը, այս բեմի վրայ զետեղուած եւ իւրաքանչիւրիս ներաշխարհին մէջ Դաշնակցութեան գործով խարսխուած` Յարատեւ Յանձնառութիւն արժէքին նուիրականացումն է անկասկած: Արժէք, որ կու գայ մեր ժողովուրդի փառահեղ պատմութենէն, ներկայ է նուիրական գործով, ուղենըշումն է ապագայի:

Ազգային ազատագրական պայքարով ծնունդ առած Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան 126 տարիները` Ազատ Հայ մարդու գոյատեւումին եւ սեփական անկախ հայրենիքի կերտումին եւ կայացումին յաղթերգութիւնն են, ազգային իրաւունքներու վերատիրացումին եւ բռնագրաւեալ հողերու ազատագրումին հաստատակամութիւնն են, Հայոց ցեղասպանութեան դատապարտումին ու հատուցումին համար մղուած յարատեւ եւ շարունակուող պայքարի տարիներուն աւանդն են: Մարտադաշտերէն մինչեւ քաղաքական թատերաբեմեր, հայրենազրկումէն մինչեւ անկախ պետականութեան կերտում, միացեալ Հայաստանի եւ միացեալ հայութեան գաղափարախօսութեան նուիրականացում, սփիւռքի կազմակերպում, ապա խորհրդային իրաւակարգէն վերանկախացում, Արցախեան գոյապայքար եւ անկախութիւն, հասնելով հայկական անկախ պետականութեան հզօրացումին եւ անոր ազգային քաղաքականութեան ձեւակերպումին:

Դաշնակցութեան յենարանն ու ուժը սեփական ժողովուրդն է ու անոր կազմակերպուածութիւնը, իսկ նուաճելի հորիզոնը տնտեսապէս բարգաւաճ, ընկերային արդարութեան վրայ յենած եւ ժողովրդավար կարգերով օժտուած Հայաստանի կերտումն է` որպէս գերխնդիր, որպէս հայ ժողովուրդի ամբողջական իրաւունքներու վերատիրացումին, լիարժէք անկախութեան եւ անոր գոյերթի անվտանգ շարունակման երաշխիք:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը ցեղին եւ հողին ձայնին հաւատարիմ գործեց եւ կը շարունակէ գործել յանձնառութեամբ: Հայ մարդն ու անոր քրտինքով ու արեամբ նուիրագործուած հողը դաւանելով սրբութիւն, հայրենիքի եւ ժողովուրդի բարօրութեան ու հզօրացումի իրականացումը` առաքելութիւն, բռնագրաւեալ իրաւունքներու վերատիրացումը` սրբազան կտակ:

Հարթ ու ծաղկաւէտ չեղաւ ու չէ Դաշնակցութեան ճամբան, այնպէս` ինչպէս զինք ծնող ժողովուրդինը: Հազարամեակներու խորքերէն եկած պատմութեան բնական շարունակութիւնն է ան` հասած մեր օրերուն, որուն այսօրուան տնօրինումը եւ վաղուան ուղենշումը կատարելու պարտականութիւնը կը հանգչի մեր ուսերուն: Պ. Սեւակի բառերով` *«Անկատար տենչեր ունենք դեռ շատ»*, իսկ նուաճելի մարտահրաւէրներ նորանոր` Հայաստան, Արցախ, սփիւռք եռամիասնութեամբ, յանուն միեւնոյն նպատակներուն, որոնց ամփոփումը մեր ժողովուրդի եւ հայրենիքի գոյերթի անխափան շարունակումն է:

Դաշնակցութեան վերջին քանիհնգ տարիները այդպէս ալ պատահական չէ, որ վերանկախացած Հայաստանի Հանրապետութեան, ազատագրուած ու պետականութիւն դարձած Արցախի Հանրապետութեան արդէն նուաճուած քանիհինգ տարիներուն հետ ունին հասարակաց գիծեր, շաղախուած են իրարու` էութեամբ, աղերսըւած են` սփիւռքեան իրավիճակի տուեալներուն փոխներգործութեամբ:

Արդ, հանդիսաւոր այս պահուն, առաջնային կերպով կը շնորհաւորենք Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան 25-ամեակները: Հպարտութեամբ կ՚ողջունենք նըւիրական եռագոյնը, անվտանգութեան երաշխիք հայոց քաջարի բանակը եւ կը ջրդեղենք Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութիւնը: Երեւան, Ստեփանակերտ թէ Հալէպ` միեւնոյնն է մեզի համար, պարտական ենք բոլորին եւ տէրն ենք յանձնառութեան:

Տագնապալի մեր այս օրերուն Հայաստանի Հանրապետութիւնը մեր կողքին էր իր դիւանագիտական, մարդասիրական թէ քաղաքացիական հնարաւորութիւններով: Դո՛ւք էք վկաները: Արցախը մեր կողքին էր, փաստ` ամիսներ առաջ այս բեմէն Արցախի խորհրդարանական մեր ընկերոջ հանդիպումը հալէպահայութեան: Մենք Հայաստանի ու Արցախի հետ էինք քառօրեայ պատերազմին անմիջական արձագանգումով, կամաւորներու օժանդակութեամբ եւ *«Մենք ենք Արցախը»* նախաձեռնութեամբ:

Ամբողջական Հայաստանի եւ ամբողջական հայութեան նուիրական գաղափարախօսութեան դաշնակցական շունչն է այս, ուր լաւագոյնս կը դրսեւորուին համայն հայութեան դիմագրաւած խնդիրները, դժուարութիւնները, տագնապները համազգային կերպով դիմագրաւելու Դաշնակցութեան խօսքին ու գործին հնչեղութիւնը:

Յարգելի՛ ներկաներ,

Հակառակ համաշխարհային անօրինակ տագնապի մը կիզակէտին վրայ յայտնուած ըլլալու մեր կացութեան` անմասն չենք այս բոլորէն: Անցնող շուրջ վեց տարիներուն ալ մեր համազգային առաջադրանքները մնացին հնչեղ, առաջնահերթութիւնն է, որ պարտադրեց ինքզինք: Առաջնահերթութիւն`

– Պահելու հայը հնարաւոր կարելիութիւններով, որոնք այնքան ալ լայն չէին`

– Ներդաշնակելու քաղաքացիական պարտաւորութիւնն ու իրաւունքը եւ մեր իւրայատկութիւնները,

– Ինչպէս բոլոր քաղաքացիներուն, այնպէս ալ մեզի վիճակուած տագնապի, անապահովութեան, տնտեսական հերթաբար ծանրացող կացութեան եւ ընկերային յարաճուն կարիքներու դիմագրաւման խնդիրներու լուծումը եւ կարգաւորումը,

– Ժողովրդային երբեմն հասկնալի պատճառներով տեղաշարժերու եւ արտագաղթի մերթ ընդ մերթ սաստկացող ալիքներու ուղենշումը:

Առաջնահերթութիւն դարձան`

– Ակամայ բախումնային գօտիներու վրայ յայտնուած ըլլալու պատճառով մահու կենաց հարցերու դիմաց խելամիտ որոշում կայացնելը,

– Ընդհանրապէս Սուրիոյ տագնապին եւ երբեմն ալ յատկապէս սուրիահայութեան նպատակաուղղուած ապատեղեկատուական քարոզչութեան հետեւանքներու վերացման գործը:

– Մեր համազգային կրթական, միութենական կառոյցները կանգուն պահելով, կազմակերպ մնալու դիմադրողականութիւն կուտակելով յարատեւելու ծրագրումը,

– Կենցաղային բազմապիսի կարիքներու ապահովման, եւ ստեղծուած յաճախ անկանխատեսելի իրավիճակներու հետ վերաբերման հարցերու հնարաւորինս տնօրինումը:

Տակաւին տասնեակ մը նման վերնագրումներով կարելի է բնորոշել անցնող ժամանակաշրջանը:

Հալէպի մէջ յատկապէս, վերջին տարուան գրեթէ հանապազօրեայ հրթիռակոծումները հայ քաղաքացիի եւ զինուորի արեամբ ոռոգեցին սուրիական հողը: Խոնարհեցան հայկական երդիքներ:

Ահա անցեալ տարուան մեծագիր ուրուագիծը:

Շար. Էջ 12

Շար. Էջ 8-էն Հրանդ Մարգարեան...

Ես չեմ ասում, որ բոլոր արտաքին ուժերը մեր թշնամիներն են, բայց բոլոր արտաքին ուժերն էլ ունեն ազգային շահի իրենց գիտակցութիւնը, որտեղ մեր շահի գիտակցութիւնը յարաբերութեան մէջ կարող է շատ թոյլ լինել: Որեւէ պետութեան համար Լաչինը, Քելբաջարը, Զանգելանը ի՞նչ արժէք ունեն: Մեզ համար է, որ դրանք արժէք ունեն, որովհետեւ դա հայրենիք է, եւ նաեւ մեր անվտանգութեան երաշխիքն է: Իրենց համար դա ի՞նչ արժէք ունի` կարելի է տալ Ազրպէյճանին, դրա դիմաց ինչ-որ բան շահել: Կարելի է, իրենք այդպէս են մտածում: Իրենք մեղաւոր չեն, մեղաւորը մենք կը լինենք, եթէ թոյլ տանք, որ նրանք մեր մէջ եղանակ ստեղծեն: Մենք պէտք է բացառենք արտաքին միջամտութիւնները: Եթէ չկարողացանք բացառել դա` Հայաստանը չի զարգանայ, Ղարաբաղում յաղթանակ չենք ունենայ:

Մենք պէտք է դառնանք այս երկրի ապահովութեան, անվտանգութեան երաշխիքը: Այդ երաշխիքը միայն սահմանին կանգնելն ու կռուելը չէ: Այդ երաշխիքը պէտք է ապահովենք նաեւ նրանով, որ թոյլ չտանք մեր մէջ օտարը ոտքի տեղ ունենայ, կարողանայ մեր մէջ եղանակ ստեղծել, վիճակ ստեղծել: Մենք ո՛չ մի երկրի հետ էլ թշնամի չենք, ո՛չ մէկի վատն էլ չենք ուզում, բայց մենք մեր լաւի գիտակցութիւնն ունենք: Պէտք է գիտակցենք, որ այն, ինչ մենք անում ենք օտարին դուր գալու համար կամ օտարին միջամտելու հնարաւորութիւն տալու համար` անընդունելի է, եւ մենք դա պէտք է բացառենք: Դա պէտք է բացառուի, որպէսզի մեր երկիրը զարգանայ, որպէսզի Ղարաբաղում մենք նահանջ չարձանագրենք: Սրա համար պէտք է մենք այս ընտրութիւններում յաջողենք: Մենք ընտրութիւններին պէտք է յաջողենք ոչ թէ առանձին-առանձին մեր անձի համար աւելի լաւ պայմաններ ստեղծելու համար, այլ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի համար, մեր հայրենիքի համար, մեր ժողովրդի համար:

Հաւատացած եմ, դրա երաշխաւորը Դաշնակցութիւնն է: Հաւատացած եմ, մենք այսօր էլ` նախորդ ընտրութիւններում ունեցած քուէների չափից շատ աւելի մեծ դերակատարում ենք ունեցել այս երկրում եւ շատ աւելի մեծ գնահատանքի ենք արժանացել: Բայց տարբեր է լինելու, եթէ մենք կարողանանք իրապէս, մեր քուէների առումով, մեր բաժինը մեծացնել երկրում:

Ընկերներ, այս գիտակցութեամբ է, որ մենք պէտք է պատրաստուենք եկող տարուան, այլապէս մենք մեր կրաւորականութեամբ, անգործութեամբ, տատանումներով, հանգստասիրութեամբ, կամայ-ակամայ մեր երկրին ու մեր ժողովրդին վնասած կը լինենք: Մենք պէտք է կարելին անենք, կարելին անենք հէնց այն հասկացողութեամբ, որ եթէ ճակատում լինէինք եւ թըշնամու դէմ կռուէինք, կ՚անէինք: Մենք մեր ներքին այս մրցակցութեան մէջ մեր առաւելագոյնը պէտք է ներդնենք, որպէսզի կարողանանք յաջողութեան հասնել:

❑

Շար. Էջ 11-էն Հալէպի մէջ ...

Այս պահուն մեծարանքով կը յիշենք այն անձնուրաց ու հերոս տղաքը, որոնք իրենց կեանքը զոհաբերեցին ժողովուրդին անվտանգութիւն եւ անդորր ներշնչելու համար:

Խաղաղութի՛ւն, պարտականութեան պատնէշի վրայ նահատակուած հայկական թաղամասերու պաշտպանութեան մեր հրամանատար հերոս ընկերոջ փոթորկայոյզ հոգիին: Ամբողջական զօրակցութի՛ւն եւ Աստուած պահապա՛ն իրենց պարտականութիւնը յանձնառութեամբ կատարող անանուն, բայց իրենց գործով աշխարհին ծանօթ նուիրեալներուն:

«Եթէ հարկ ըլլայ, նա՛եւ կեանքիս գնով ծառայելու Հայաստանին եւ հայութեան...» դաշնակցական ուխտի կատարման վկաներն ենք բոլորս եւ կը մնանք պարտական՝ Հալէպէն մինչեւ Արցախ:

Հայրենիքի եւ ազգի ծառայութեան հանգանակին մէջ կը նոյնանան մեր հաւաքական գոյութեան սպառնացող վտանգներու դիմագրաւման ճիգերը եւ ազգային նպատակներ իրականացնելու պարտականութիւնները:

Աշխարհաքաղաքական նոր քարտէսներ կը գծագրուին, ուր հայրենիքներ կրնան տրորուիլ եւ ազգեր իրաւազրկուիլ: Պարտաւոր ենք պատմութեան թելադրութեամբ սրբութեամբ պահել Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք մեր երրորդութիւնը՝ արտաքին եւ ներքին ճակատներու վրայ հաւասարապէս, ղեկավարուած ազգային սեփական քաղաքականութեամբ, միասնութեան ոգիով եւ ներդաշնակ գործով: Ազգի եւ պետականութեան դիմագրաւած բոլոր հարցերը ամէնուր, Հայաստանի մէջ պետութեան ամրակայում, Արցախի մէջ պաշտպանական մարտ, Հալէպի մէջ անվտանգութեան անհրաժեշտ միջոցառում, անժամանցելի պահանջատիրութիւն... Այս նժարով է, որ կը կշռադատենք եւ, առ այդ, կը հունաւորենք մեր աշխատանքները:

Յարգելի՛ ներկաներ,

Անցնող շուրջ վեց տագնապալի տարիներուն Սուրիոյ մէջ դիմագրաւեցինք ու կը շարունակենք դիմագրաւել մարտահրաւէրներ եւ առաջնահերթութիւններ, որոնք հանգրուան առ հանգրուան կրեցին փոփոխութիւններ, ունեցան աւերիչ հետեւանքներ:

Համազգային իմաստով, սփիւռքի մեր մայր գաղութի ակամայ շարժը սուր կերպով առաջ մղեց սփիւռքի մէջ քաղաքական օրակարգի նորովի մշակման անհրաժեշտութիւնը:

– Ինքնանպատա՞կ է, սփիւռքի ո՛ր շրջանի մէջ ալ ըլլայ, մեր գոյութեան շարունակումը:

– Անհրաժեշտութի՞ւն են, թէ՞ հնարաւորութիւններու մսխում՝ տրամադրուած կարելիութիւններն ու օժանդակութիւնները:

– Հայրենիքէն դուրս, որպէս մեր ապրած երկիրներու լիիրաւ քաղաքացիներ եւ հայ ազգի զաւակներ, ինչպէ՞ս պէտք է համատեղել քաղաքացիական պարտաւորութիւնն ու ազգային առաջադրանքներու մեր յանձնառութիւնները: Ո՞ր մէկն է գերակշիռը, իրողապէս քաղաքացիութի՞ւնը, թէ՞ էապէս ազգային պատկանելիութիւնը:

– Արդեօք միանշանա՞կ կը մտածենք եւ գործադրութեան մէջ կ՛աղաւաղենք մեր սկզբունքները...

– Յատկապէս հայաստանամերձ շրջաններուն մէջ, աշխարհաքաղաքական նոր գծագիրներու առկայութեան պայմաններուն եւ զարգացող գործողութիւններուն մէջ ու՞ր կը տեղադրուինք ե՛ւ որպէս ազգ, ե՛ւ որպէս հայրենիք...

– Մեկնած ամբողջական Հայաստանի եւ ամբողջական հայութեան գաղափարական հանգանակէն՝ համահո՞ւնչ են Հայաստան-սփիւռք քաղաքական մեր օրակարգերը:

– Մեր ապրած կացութեան մէջ հայրենադարձութի՞ւնն է փրկութիւնը... Պատրա՞ստ ենք իրականացնել զայն հոգեպէս եւ առարկայականօրէն՝ միաժամանակ ստանձնելով անոր հետեւանքներու պատասխանատուութիւնը:

Եւ կամ՝

Այսօր այս տագնապէն դուրս գանք որեւէ կերպով եւ վերջը կը մտածենք...

Իսկ այդ վերջը՝

– Մայր գաղութի տարանջատո՞ւմն է անհեռանկար, լոկ մարդասիրական աշխատանքներով...

– Հայրենադարձութի՞ւնն է՝ անբաւարար պատրաստուածութեամբ...

– Սփիւռքի մէջ բախտի լքուած, կամայ թէ ակամայ մնա՞լն է...

Աւաղասիկ՝ բաժին մը այն տուայտանքէն, որ թաքնուած է մեր ապրած հանապազօրեայ տագնապի ետին:

Անճար չէի՛նք ու չե՛նք, ինչպէս ոմանք կ՛ուզեն ներկայացնել մեզ եւ անտէր մնացած սուրիահայութեան տիրութիւն կատարել՝ կա՛մ շատ բարեմտութեամբ եւ կա՛մ մարդասիրական պիտակի տակ ապազգային քաղաքական ծրագիրներու ծառայութիւն մատուցելով:

Անպատասխան չե՛ն այս հարցադրումները:

Մենք, նման անտառի ծառերուն, որոնք փոթորիկներուն դէմ կը դնեն ո՛չ թէ իրենց ճիւղերը երկարելով, այլ՝ իրենց արմատները հողին մէջ խորասուզելով, որոշեցինք ծառանալ: Մնալ իրատես՝ միշտ ուղենիշ ունենալով մեր սեփական առաջադրանքները եւ, որպէս հայութիւն, յարգելով ժողովուրդի բազմերանգ տրամադրութիւնը, ձեռքէ չհանելով ոչ մէկ հնարաւորութիւն:

Պահել հայն ու ազգայինը: Այս եղաւ տագնապին հետ վարուելու մեր ընդհանուր գործի ուղղագիծը:

– Հոս հնարաւորութիւններ տրամադրելով եւ ստեղծելով: Լիիրաւ կատարելով քաղաքացիական պարտաւորութիւնները, հաւատարիմ մնալով ծննդավայրի հողին, օրինականութեան, պետականութեան, համակեցութեան: Տէր կանգնելով մեր ազգային իրաւունքներուն՝ որպէս Սուրիոյ ժողովրդային հիւսուածքի բաղադրիչ:

– Իսկ եթէ ա՛յլ է ընտրանքը, ապա նպատակաուղղել տեղաշարժը մայր հայրենիք՝ Հայաստան, հոն եւս հետամուտ ըլլալով, որ ներգաղթի մշակոյթը գործէ եւ ո՛չ թէ գաղթականութեան:

Յարգելի՛ ներկաներ,

Քաղաքական ու ազգային օրակարգերով փոթորկած այս օրերուն դարձեալ առաջնային նշանակութիւն ունի հողին ու ցեղին ձայնին կառչած մնալու ունակութիւնը: Պէտք է չկորսնցնել այդ կողմնացոյցը՝ թերեւս սուղ գին վճարելով, այնպէս՝ ինչպէս վճարեցինք բոլորս:

Սուրիոյ երկնակամարէն տակաւ առ տակաւ չքացող մթագնած ամպերը նոր արշալոյսի գալուստը կը յուշեն: Նոր օրեր, նոր իրավիճակներ, նոր գործ:

Ճիշդ է, որ այն չենք, ինչ որ էինք: Կայ թուային նահանջ, սակայն կայ իր ազգային ու քաղաքացիական արմատներուն ամուր կառչած հաւաքականութիւն:

Աշխարհի սարսող ահաբեկչութեան եւ Թուրքիոյ դաւադիր ծրագիրներու ջախջախումը մեր իսկ նահատակներու արիւնով շաղախուած հողին վրայ՝ մեզի իրաւունք եւ յոյս կը ներշնչէ:

Ապագան անցեալը պիտի չըլլայ, բայց պիտի ըլլանք նաեւ մենք:

Քաղաքականօրէն կայանալիք երկրի գործընթացին մէջ սուրիահայութիւնը՝ որպէս պարզ քաղաքացի, կամ Սուրիոյ խորհրդարանի կարեւոր մէկ մասնիկ, ներկայ է: Մեր պատկերացումներն ու տեսակէտները յաճախ յարգուած են ու նկատի կ՛առնուին:

Տարածաշրջանի քաղաքական զարգացումներու հոլովոյթին մէջ Հայոց ցեղասպանութեան դատապարտման հարցով դրական ձեռքբերում ունենալու խայծեր ունինք, կայ ծրագրուած աշխատանք՝ օրին բացայայտելի:

Սուրիա-Հայաստան յարաբերութիւններու շրջագիծին մէջ դրական հորիզոններ կը գծագրուին, ուր կը յուսանք լիարժէք դերակատարութիւն ունենալ:

Հակառակ տագնապալի շուրջ վեց տարիներուն, ծանր հետեւանքներու բարեշրջումի դժուարութիւններուն դիմաց չխոնարհուող կամքով՝ այստեղ է Դաշնակցութիւնը:

Կազմակերպ են ու պիտի մնան մեր բոլոր կառոյցները, ուղեկից միութիւնները, հաստատութիւնները:

Վերականգնումի եւ վերանորոգումի գործը յառաջ պիտի տանինք համազգային միասնութեամբ:

Շնորհակալ պիտի մնանք մեզի շտապ օգնութեան ձեռք երկարող, սրտակցող աշխարհասփիւռ կառոյցներուն, հայութեան:

Սուրիական քաղաքացիական իրաւունքով պիտի պահենք մեր իւրայատկութիւնն ու ազգային դիմագիծը՝ միշտ հաւատալով, որ սփիւռքը ինքնանպատակ չէ: Հայաստանի ու հայութեան, հայրենիքի եւ ազգի նպատակները կարելի կը դառնայ իրագործել Հայաստան-Արցախ-Սփիւռք եռամիասնութեան ազգային, քաղաքական ներդաշնակ ռազմավարութեամբ: Բախտաւոր օր մը արժանի դառնալու համար լուսէ պսակին կամ դափնեպսակին՝ պիտի ընթանանք յարատեւ յանձնառութեամբ: ❑

ԱՐՁԱԳԱՆԳ՝ 35 ՏԱՐԵԿԱՆ

Մե՛նք ալ չհաւատացինք երբ մեզի հարցուցին, թէ «Արձագանգ»ի 35-ամեակը ե՞րբ եւ ի՞նչպէս պիտի նշուէր: Տարուած յարատեւ աշխատանքով, չէինք անդրադարձած, որ ահա 35 տարի անցեր էր թերթ հրատարակելու մեր առաջին քայլերէն: Հաւատարիմ մեր թերթի աւանդութեան, որոշեցինք զուսպ եւ անաղմուկ նշել 35-ամեակը, թերթին յատուկ մէկ բաժինը յատկացնելով անոր:

Այս մի քանի էջերուն մէջ ամփոփեցինք մեր աշխատակիցներուն տրամադրած յատուկ գրութիւնները, որոնց համար կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնը:

Պէտք է նշել, որ «Արձագանգ» ներկայ ձեւաչափով հրատարակուելու սկսաւ 1995-ին, սակայն անկէ առաջ ալ ան գոյութիւն ունէր, 1981-էն սկսեալ որպէս եռամսեայ ու ապա անկանոն պարբերականութեամբ լոյս տեսնող երիտասարդական թերթ: 1994-էն սկսեալ, «Արձագանգ» լոյս տեսաւ կանոնաւոր հերթականութեամբ, ամէն ամիս, ու անվճար ղրկուեցաւ կիպրահայ գաղութի բոլոր հասցէներուն: Վերջին մի քանի տարիներուն ան հարկադրաբար դարձաւ երկամսեայ, երկրի տնտեսական տագնապին ու փոստի կրկնապատկուած ծախսերուն հետեւանքով:

«Արձագանգ»ի կանոնաւոր հրատարակութիւնը սկսաւ Կիպրոսի դաշնակցական վերանորոգուած կազմի որոշումով, հիմնական նպատակ ունենալով կիպրահայ գաղութի հայեցի նկարագրին պահպանումը: Առօրեայ խօսակցութեան մէջ օտար բառերու ներխուժումին ու խառն ամուսնութիւններու պատճառած լեզուական խառնաշփոթին դէմ պայքարելու համար, նպատակ դրուեցաւ.

ա) **Պահպանել** կիպրահայ գաղութի հայախօս նկարագիրը, հայերէն ընթերցանութեան նիւթ հայթայթելով բոլոր տուներէն ներս:

բ) **Ծանօթացնել** կիպրահայութիւնը հայ կեանքի նորագոյն զարգացումներուն, որպէսզի ան համայն հայութեան անբաժանելի մասնիկը զգայ ինքզինքը ու չմեկուսանայ:

գ) **Արձագանգել** կիպրահայ գաղութի ձեռնարկներուն ու ազգային կեանքին, քաջալերելով տաղանդաւորներն ու նորարարները, յատուկ ուշադրութիւն տալով երիտասարդական ձեռնարկներուն:

դ) **Վարժեցնել** նոր սերունդը հայերէն կարդալու, գրելու, գրիչ վերցնելու եւ տեսակէտ յայտնելու:

Ահա, այս պարզ ու յստակ նպատակներով ճամբայ ելած ու այդ նպատակներուն անշեղօրէն ծառայած է «Արձագանգ», հետեւողականօրէն ու աննահանջ, շնորհիւ իր անձնակազմին ու նիւթապէս ու բարոյապէս զօրակցող ընթերցողներուն, ու յատկապէս իր խմբագիրներուն ու էջադրողներուն երկարաժամ ու տքնաջան աշխատանքին:

Ծառայա՞ծ է ան իր նպատակին, յաջողա՞ծ է իր առաքելութեան մէջ: Պատասխանը գաղութի պատմութեան մէջ պիտի արձանագրուի անշուշտ, սակայն ըլլալով անբուժելի լաւատեսներ, մենք պիտի շարունակենք հոսանքն ի վեր թիավարել...

Այս առթիւ, կ՛ուզենք մեր երախտագիտութիւնը յայտնել թերթի առաջին նուիրատուներուն՝ Ատոմ եւ Սելլա Թնճուկեաններուն, նախորդ խմբագիրներ՝ Գեւորգ Պէլեանին, Հրայր Գեւորգեանին, Ժանոյ Իփճեանին, էջադրողներ՝ Անդրանիկ Աշճեանին, Եղիայ Գայայեանին, Բիւզանդ Նաճարեանին եւ աշխատակիցներուն ու վարչականներուն, որոնք անձնուիրաբար ու անվճար աշխատեցան եւ որոնց ճիգերուն գումարը կը հանդիսանայ «Արձագանգ»ի հրատարակութիւնը: Շնորհակալութիւն նաեւ ՀՅԴ մամուլին, յատկապէս «Ազդակ», «Ասպարէզ», «Ազատ Օր» եւ «Երկիր» օրաթերթերուն, որոնցմէ լայնօրէն կ՛օգտուինք մեր թերթի հրատարակութեան ընթացքին:

Վերջին խօսքը կ՛ուղղենք կիպրահայ գաղութին նշելով, որ «Արձագանգ» պէտք ունի անոր նիւթական նեցուկին: Զգալիօրէն նուազած ու գրեթէ չքացած է պետական յատկացումը, զգալիօրէն նուազած են նաեւ նուիրատուութիւնները: Միւս կողմէ, տպագրական, առաքման ու այլ բազմազան ծախսերը անընդհատ կ՛աւելնան:

«Արձագանգ»ի 35-ամեակին առիթով կը յուսանք տեսնել շօշափելի ապացոյց, որ կիպրահայութիւնը անհրաժեշտ կը նկատէ թերթին գոյատեւումը եւ պատրաստ է նիւթապէս զօրավիգ կանգնելու անոր:

31 Դեկտեմբեր 2016 ***Արթօ Դաւիթեան***

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

MINISTRY OF DIASPORA OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
MINISTER

Կիպրոսի «Արձագանգ» Ամսաթերթի
Գլխաւոր Խմբագիր
Պարոն Արթօ Դաւիթեանին

Յարգելի՛ Պարոն Դաւիթեան,

«Արձագանգ» ամսաթերթի խմբագրութեան սիրելի՛ աշխատակիցներ,

ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան եւ անձամբ իմ անունից ջերմօրէն շնորհաւորում եմ ձեզ Կիպրոսի «Արձագանգ» ամսաթերթի ստեղծման 35-ամեակի առթիւ:

Արձագանգը սփիւռքեան այն բացառիկ լրատուամիջոցներից է, որն անցնելով բազում դժուարութիւնների միջով, կարողացել է ոչ միայն պահպանուել, այլեւ զարգացում ապրել եւ իր առանցքային դերակատարութիւնն ունենալ Կիպրոսում հայ ինքնութեան պահպանման եւ մայրենին տարածելու ուղղութեամբ:

Մենք ուշի ուշով հետեւում ենք ամսաթերթի գրեթէ բոլոր հրապարակումներին եւ վստահաբար պէտք է նշեմ, որ «Արձագանգ» ամսաթերթը միշտ էլ աչքի է ընկել հետաքրքիր ու որակեալ յօդուածներով՝ լայնօրէն լուսաբանելով, թէ՛ Կիպրոսի հայ համայնքում, թէ՛ Հայաստանում, եւ թէ՛ տարբեր սփիւռքեան համայնքներում տեղի ունեցող կարեւոր իրադարձութիւնները:

Շնորհակալութեան իմ խօսքն եմ ուզում յղել նաեւ ամսաթերթի խմբագրութեան բոլոր տարիների խմբագիրներին եւ հովանաւորներին, որոնց անխոնջ ու հետեւողական աշխատանքների շնորհիւ, լրատուամիջոցը գոյատեւել է եւ ունի իր ուրոյն ու գեղեցիկ ձեռագիրը:

Վստահ եմ, որ ամսաթերթի ներկայիս խմբագրակազմը դեռեւս շատ անելիքներ ունի՝ ներկայացնելու, լուսաբանելու եւ հայութեան լայն շրջանակներում տարածելու հայ ազգի անցեալն ու ներկան, եւ միաժամանակ համոզուած եմ, որ ձեր խանդավառ ու ակտիվ գործունէութեամբ այդ անելիքներն ու ծրագրերը նոյնքան հետեւողականօրէն կեանքի կը կոչէք յանուն բոլորիս համընդհանուր նպատակների:

Մէկ անգամ եւս շնորհաւորում եմ ձեզ այս գեղեցիկ յոբելեանի առթիւ եւ մաղթում բոլորիդ նորանոր յաջողութիւններ, բազում ձեռքբերումներ եւ կամք՝ շարունակելու ձեր ազգանպաստ ու նուիրական գործը:

Յարգանքով՝
ՀՐԱՆՈՅՇ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
7 Սեպտեմբեր 2016

Սփիւռքի տարածքին, ազգապահպանման մեր գերխնդրին դէմ ծառացող վիթխարի, այլազան խոչընդոտները ի մտի ունենալով, որնքա՜ն խրախուսող երեւոյթ է որ «Արձագանգ»ը արդէն 35 տարեկան է:

Ամէն կասկածէ վեր է թէ, անցնող երեք ու կէս տասնամեակներու ընթացքին, իրականացնելու համար թերթին շարունակական հրապարակումը, հարկ եղած է որ, գրեթէ միշտ – յաղթահարուին մեծ ու փոքր բազմաթիւ ու պէսպիսուն դժուարութիւններ, լուծուին վարչական, տնտեսական եւ այլ կնճռոտ խնդիրներ, որոնք – կարծես թէ – մնայուն եւ անբաժան ուղեկիցներն են արտերկրի մէջ լոյս տեսնող հայատառ մամուլին: Հարկ կա՞յ յիշատակելու թէ այս բոլորը գլուխ բերելու համար կը պահանջուէր տեւական զոհողութիւն, եւ մանաւանդ՝ հաւատք ու անհատնում նուիրում:

Այսքանն իսկ, աւելի քան բաւարար է, սրտանց շնորհաւորելու համար մեզի ծանօթ (ու երբեմն ալ անյայտ) բոլոր այն անձերը, անխտիր, որոնք անցեալ 35 երկար տարիներու ընթացքին, զանազան տիպի աշխատանքներ ստանձնելով, իրենց կարեւոր նպաստը բերած են թերթին թէ՛ խմբագրական աշխատանքներուն, թէ՛ վարչական ղեկավարման, թէ ալ նիւթական հաշուեկշռին անմիջական կերպով օժանդակելու իրենց գովելի նախաձեռնողութեամբ:

Ասատուր Տէվլեթեան

Չե՛նք Խաբուած

Հրայր Գէորգեան

1994ի գարնան ամիսներն էին: Արցախի ազատամարտիկներուն ապահոված իրարյաջորդ յառաջխաղացներու եւ յաղթանակներու լուրերը մեծ յուզում եւ խանդավառութիւն ստեղծած էին:

Միջազգային լրատուական միջոցները չէին անդրադառնար եղելութիւններուն: Հայութիւնը կը պահանջէր ունենար մանրամասն տեղեկութիւններ: Չափ ու սահման չկար այդ պահանջատիրութեան:

ՀՅԴ Կիպրոսի Կոմիտէն եւ Հայ Դատի Յանձնախումբը գաղափարը ունեցան կազմակերպել հետեւողական զրոյցներ, հիմնականօրէն ժողովուրդը իրազեկ դարձնելու համար անցուդարձներուն: «Ազատամարտ» ակումբին նեղ սենեակներն ու շրջաբակը մեղուի փեթակի կը նմանէին այդ հաւաքներուն ընթացքին: Զրոյցները ընդհանդհանրապէս կ՛աւարտէին սիրոյ սեղաններով, որոնց ընթացքին գարեջուրով հարստացած ու պարարտացած ուղեղները զիրար կը գերազանցէին պահանջելու համար հայրենիքէն հաւելեալ տեղեկութիւններ, կը կատարուէին ուսումնասիրութիւններ, տեղի կ՛ունենային սուր վերլուծումներ, յառաջ կը նետուէին ծրագիրներ:

«Աչքերնիս բաց կ՛երազենք», կ՛ըսէր Սիմոն Այնէճեան:

Այս հանդիպումներէն մէկուն ընթացքին էր: Կը զրուցէի Գէորգ Պէլեանի հետ: Մեզի մօտեցաւ Արթօ Դաւիթեան: Այլազան երկողմանի նիւթեր արծարծելէ ետք, հանեց փորին ցաւը. պէտք է վերահրատարակելու սկսինք «Արձագանգ»ը, ըսաւ, խօսքը ուղղելով Պէլեանին: Ո՞վ պիտի կատարէր այդ հսկայական աշխատանքը: Ուժերու ամբողջական լարում պէտք էր: Երիտասարդներուն խանդավառութիւնը բաւարար դրամագլուխ չէր ապահովեր գործնականի անցնելու համար թերթ հրատարակելու պահանջքին: Պահը դեռ հասունցած չէր: Չարձագանգեց:

1994 Դեկտեմբեր: ՀՀ նախագահ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի ապազգային ելոյթները, ՀՅ Դաշնակցութեան դէմ շղթայազերծած հալածանքը եւ ընդհանրապէս սփիւռքեան կառոյցներուն եւ պահանջատիրական զգացումներուն դէմ կատարւող դաշունահարումը, ինչպէս ամէնուրէք, մեծ խռովութեան մատնած էին կիպրահայ երիտասարդութիւնը: Ամէնափոքր պատանիէն մինչեւ երեց ընկերները կ՛եռային: Տասնամեակներ շարունակ իրենց ամբողջ էութիւնը հայկական գաղութնե-րուն կառուցումին նուիրած Սեդրակ Պալեանի կամ Լեւոն Սարեանի նման երեցներ, 70-ական եւ 80-ական թուականներու հայ դատի գործնական պահանջատիրութեան շունչին տակ թրծուած միջին տարիքի ընկերները եւ արցախեան յաղթական գոյամարտի հունտով սնանող տասնեակաւոր երիտասարդներուն համար անհասկնալի էին պատահարները: Կիպրահայութեան մօտ հրաբուխ մըն էր որ կ՛եռար:

Այս մթնոլորտին մէջ էր, որ 1995-ի առաջին շաբաթներուն պաշտօնական այցելութեամբ Կիպրոս ժամանեց ՀՀՇ վարչակարգի անդամներէն ՀՀ արտգործ նախարար Վահան Փափազեան: Պետական հանդիպումներու կողքին նաեւ Կիպրոսի հայ գաղութին հետ հանդիպում մը կազմակերպուած էր «Մելգոնեան»ի սրահին մէջ: Նախարարի ելոյթէն ետք, հարցումներու տարափ մըն էր որ կ՛ուղղուէր անոր: Ենթակայական բռնածեծի ենթարկուած ներկաները, առանց ծամծմելու իրենց բառերը, կը ռմբակոծէին ՀՀՇ-ի ներկայացուցիչը: Այս վերջինը հմուտ դիւանագիտութեամբ եւ պաղարիւնութեամբ կը պատասխանէր հարցերուն, աւելի գրգռելով տաք գլուխները: Վերջին հարցումը տրուած էր իր ուսումը հայրենիքին մէջ կատարելագործած եւ ՀՀՇ-ականութեան քաջածանօթ Հայ Դատի Յանձնախումբի անդամ Յակոբ Մանուկեանին: Ան որդեգրելով Վահան Փափազեանի պաղարիւնութեան քաղաքականութիւնը, անցաւ հակայարձակողականի, պարտադրելով նախարարին, որ ի՛նք լծուի ապաքաղաքական եւ ապադիւանագիտական պաշտպանողականի:

Դիմակները ինկած էին: Բոլոր հարուածները ընդունելի էին այլեւս: Հրաբուխը ժողովուրդէն փոխադրուեցաւ սրահ: Ձեռնարկի կազմակերպիչները փակեցին զայն: Տաք գլուխները հաւաքուեցան «Մելգոնեան»ի բակը: Ամէն մարդ ըսելիք ունէր: ամէն մարդ կ՛ուզէր արտայայտըւիլ: Ամէն մարդ կ՛ուզէր ի՛ր պատասխանը տալ ՀՀՇ քաղաքականութեան: Ուղեղները զովացնելու համար գարեջուրի պահանջքը չկար: Որոշումները կ՛առնուէին ամէնայն գիտակցութեամբ եւ բանականութեամբ: Պէտք էր անմիջապէս լծուիլ թերթի հրատարակութեան: Ըսողը այլեւս լոկ Արթօ Դաւիթեանը չէր: Վերոյիշեալ երեցները, երիտասարդները եւ պատանիներն էին՝ միաբանաբար եւ միաձայնութեամբ:

Արձագանգեց:

Եռանդը պատճառ հանդիսացաւ, որ թերթի հրատարակութեան բոլոր կառոյցները անմիջապէս համախմբուին: Բոլորին կարողականութիւնը գործադրութեան դրուեցաւ: «Ազատամարտ»ի գրադարանը, որուն տարածքը աւելի մեծ չէր որքան սովորական խուց մը, վերածւեցաւ ինքնակոչ խմբագրատան: Ընկերներ հայթայթեցին համակարգիչներ: ուրիշներ՝ տպագրական կազմածներ եւ հրատարակչական համակարգչային ծրագիրներ: Հաստատուեցաւ համացանցի նախնական կապ, օգտագործելու համար «Նոյեան Տապան»ի լրատուութիւնները: Կապ հաստատուեցաւ տպարաններու հետ: Քննարկըւեցան ցրումի միջոցները եւ պետական գրանցման կարգը: Ազգայիններ սրտաբուխ կերպով լծուեցան ֆինանսաւորումի հայթայթման: Ճոն Կեվիհերեան յղացաւ թերթի լոկօն:

Լաւան բնական պայմաններու տակ տարածւեցաւ: Նպատակը միայն գրութեան կտոր մը հրատարակել եւ հրապարակել չէր: Արտադրութիւնը պէտք էր որ ըլլար եւ եղաւ որակաւոր թէ՛ իր պարունակութեամբ եւ թէ իր բծախնդիր էջադրումով:

Քանի մը ամսուան պոհեմական կեանքէ ետք, «Արձագանգ» հաստատուեցաւ իր մնայուն խըմբագրատան մէջ, ՀԵՄ-ի ակումբի յարկին տակ, ուր ակումբի վարչութեան ջանքերով, թերթին յատկացուեցաւ արհեստավարժ միջավայր եւ սարքարորումներ: Երբեմնի տաք գլուխները ծընունդ տուին կազմաւորուած խմբագրական եւ վարչական կազմերու: Այս կազմերու կողքին, բնական կերպով աճեցաւ մնայուն աշխատակիցներու փաղանգ մը: Թերթը վերածուեցաւ գաղութի հաստատութիւններէն մէկուն: Ֆինանսաւորումը ապահովուեցաւ ժողովրդային մնայուն նըւիրատուութիւններու շնորհիւ: Թերթի ծրարումին

եւ ցրումի աշխատանքներուն լծուեցան կամաւորներ: «Արձագանգ» ինքզինք հաստատեց որպէս ա՛յն կառոյցը, ուր հայրենի լրատուութեան կողքին, զարկ տրուեցաւ վերլուծողական յօդւածներու, գրական ելոյթներու, գաղութի անցուդարձերու մասին տեղեկատուութիւններու: Քաղաքական էջերու կողքին, հաստատուեցան մարզական, տնտեսական, պատանեկան, երիտասարդական սիւնակներ: Յատուկ խնամքով անդրադարձը հանդիսացաւ ազգային իշխանութիւններուն, ՀԵՄ-ի, ՀՕՄ-ի եւ «Համազգային»ի գործունէութեանց: Յետագային, հայ համայնքի պետական ներկայացուցիչի աթոռին տունդարձի պայքարով, յաւելեալ պարտականութիւններ եկան ամբողջացնելու թերթի առաքելութիւնը: Այս բոլորով հանդերձ, Հայաստան, Արցախ եւ Հայ Դատ հանդիսացան թերթի բովանդակութեան ողնասիւնը:

Այդ օրերէն անցած են աւելի քան 20 տարիներ, որոնց ընթացքին, Հայաստանի Հանրապետութիւնը, Արցախ, Հայ Դատի պահանջատիրութիւնը եւ Կիպրահայ գաղութը ապրեցան հիմնական եւ պատմական յառաջխաղացներ: Սակայն 2016 Ապրիլին արձանագրուած դէպքերուն ու անոնց ծալքերու քողարկումը, տարածաշրջանէն ներս Թուրքիոյ քաղաքական եւ զինւորական յառաջխաղացքը, որոնց կարգին նաեւ Ռուսիոյ հետ անոր յարաբերութիւններու բնականոնացումը, ինչպէս նաեւ վերջին շաբաթներուն ՀՀ երբեմնի նախագահ եւ ՀՀՇ-ական քաղաքականութեան ներկայացուցիչ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի ելոյթները անգամ մը եւս մեր աչքին առջեւ կը բերեն ա՛յն հիմնահարցը, թէ յաղթանակի օրերը մնայուն չեն կրնար ըլլալ եթէ յարատեւ պայքարի սկզբունքը չվերածուի հիմնական ռազմավարութեան:

Վերոյիշեալ եղելութիւնները պատահականութեան արդիւնքը չեն: Առարկայական տուեալները որոնց ենթակայական ներշնչումով «Արձագանգ» վերածնունդ առաւ 1995-ի գարնան տակաւին առկայ կը մնան վերանորոգուած իրականութիւններու տակ: «Արձագանգ» եւ անոր շուրջ համախմբուած կիպրահայ գաղութը չէին խաբուած 1995-ին, երբ որդեգրած էին բանական պայքարի ճամբան: ❑

Արձագանգ-Ի 35-Ամեակին Առթիւ

Վարդան Թաշճեան

Անուրանալի երեւոյթ է, որ Մեծ Եղեռնին յաջորդող տասնամեակներուն, ի սփիւռս աշխարհի ցրուած հայու մնացորդացին փրկութեան ու գոյատեւումին բուժիչ բալասան հանդիսացան մեր եկեղեցին, մեր դպրոցը, մեր մշակոյթը եւ հա՛յ ընտանիքը, իրենց անսահման նուիրաբերումն ու ծառայութիւնը ընձեռելով անդոհական օրերէն ճողոպրած ժողովուրդի մը զաւակներուն:

Նոյնքան եւ անժխտելի եղաւ նաեւ դերը հայ մամուլի՛ն, վիրաւոր հայութեան վէրքերու դարմանումին, անոր՝ անտէր, անտիրական, անըստոյգ հոգեվիճակին սփոփարար ներկայութեանը մէջ:

Եղեռնի ու գաղթականութեան վէրքը երբ դեռ կ՛արիւնէր, նիւթական, ֆիզիքական ու ընկերային անցուկ պայմաններու տակ, գերմարդկային ճիգերով, թիթեղաշէն տուներու մութ ու խոնաւ խցիկներուն մէջ, մամուլի երախտաւորներ, ի գին իրենց արդէն իսկ վտանգուած առողջութեան, մեր ժողովուրդի խիստ անհրաժեշտ այս կարիքը գոհացուցին, ծարաւին՝ ջուր, անօթիին՝ հաց, տխուրին՝ ժպիտ, յուսահատին՝ մխիթարութիւն սրսկելով, օրը օրին, տաք հացի պէս կրթարաններու, ակումբներու եւ գրախանութներու տարածքին:

Ազդակ, Զարթօնք, Արարատ, Այգ, Արեւ, Սփիւռք, Բագին, Ակօս, Խօսնակ, Յառաջ, Հայրենիք, Պայքար, Նոր Օր, Նայիրի, Յուսաբեր, Փիւնիկ, Դրօշակ, Հայաստանի Ձայն, Ալիք, Ազատ Օր, Մեհեան, Հորիզոն, Մասիս, Մարմարա, Ժամանակ, Հասկ, Հորիզոն... եւ դեռ պատկառելի շարքը հրատարակութիւններու, տարբեր երկնակամարներու տակ, տարբեր չափանիշերով նուիրագործեցին իրենց առաքելութիւնը, գաղութներուն պարզեւելով պատի՛ւ, յո՛յս, վերէ՛լք:

Սկզբնական օրերուն, անոնց էջերուն ծանուցումներու օգնութեամբ հրաշքի համազօր, զիրար գտան կորսուած հարազատներ: Հայրը գտաւ իր զաւակը, եղբայրը գտաւ իր քոյրը, որբանոցներէն, փրկութեան կեդրոններէն հեռաւոր երկիրներէն ու կամաց կամաց վերակերտուեցաւ հայ ընտանեկան բոյնը, հայ կեա՛նքը, դպրո՛ցը, եկեղեցի՛ն, վերադարձաւ հայուն ցամքած ուրախութիւնը, իր անկորնչելի Դատը հետապնդելու կամքն ու վճռակամութիւնը:

Շատ չանցած, այս վերապրողներէն ծնան նոր տաղանդներ, նոր ուժեր, նոր գրիչներ, վարուժաններու, սիամանթօներու եւ զօհրապներու արժանաւոր ժառանգորդներ, այդ թերթերուն սիւնակները իրենց կարգին հարստացնելու հայ գրականութեան նորագոյն գանձերով եւ այդպիսով բնորոշելու Սփիւռքի մշակութային կեանքին նոր դիմագիծը:

Դար մը ետք այդ տառապալից օրերէն սակայն, շատ աւելի բարօր ու նախանձելի պայմաններու տակ, մամլոյ հարիւրամեայ կառոյցին քարերը տեղ տեղ փուլ ու փշրանք սկսած են ցոյց տալ ցաւալիօրէն, արդիական մարտահրաւէրներու եւ խոչընդոտներու սպառնալիքին տակ: Վերոյիշեալ թերթերէն շատեր, մէկ առ մէկ, ժամանակին հետ հրաժեշտ կու տան մելանին, տպամեքենային, Լիբանան, Սուրիա, Եգիպտոս եւ այլ հայաշատ կեդրոններ, քաղաքական հոլովոյթներու, տագնապներու եւ արտագաղթերու պարտադրանքին տակ:

Միւս կողմէն բջիջային հեռաձայնը, դիմատետրը, համացանցը եւ ելեկտրոնային այլ հաղորդամիջոցներ իրենց շուրջ հիւսած անհուն հետաքրքրութեամբ կը նօսրացնեն գիրք-թերթ ընթերցումի բարի սովորութիւնը, յատկապէս երիտասարդ սերունդին մօտ: Ցաւալի այս կացութեամբ կը շեշտաւորուի տխուր իրականութիւնը, որ նահանջած կ՛ըլլայ մեր ժողովուրդի փառաւոր անցեալը կերտած գրական, քաղաքական, պատմական ռահվիրաներու կեանքին ու գործին հանդէպ ազգային, բարոյական պարտաւորութիւնը:

Վերոյիշեալ մտահոգութիւններուն առընթեր, յուսադրիչ երեւոյթը այն է, որ չորցած ծառերու կողքին տեղ տեղ նոր բոյսեր կը ծլին: Ահա, Կիպրոսի «Արձագանգ»ը մէկն է անոնցմէ, յարաբերաբար երիտասարդ՝ ազգային, հասարակական, պատանեկան, մարզական ու գաղութային կեանքի իր բովանդակալից էջերով, իր ծնունդի առաջին օրերէն սկսեալ:

Ամէն թերթ իր պատմութիւնը ունի, որուն ներքին ծալքերը մութ կը մնան արտաքին աշխարհին, ընդհանրապէս: Ի՞նչ պայմաններու տակ եւ ինչպիսի՞ նպատակներու հետապնդումով ծագում կ՛առնէ այդ յախուռն նախաձեռնութիւնը: «Յախուռն», այո՛, որովհետեւ դիւրին չէ հայ մամուլին սպասարկել, ժողովուրդին ակնկալութիւնները գոհացնել, ընթերցումի ծարաւը յագեցնել, հետաքրքրութեանց շարանը համեմել, ճաշակ ու միտք կշտացնել, միաժամանակ նիւթական բազմապիսի դժուարութիւնները յաղթահարելով: Հայ թերթը այն սեղանն է, որուն վրայ պատրաստ ճաշը կը հրամցուի ընթերցողին, սակայն կ՛անդրադառնա՞նք արդեօք թէ ի՞նչ կը պատահի «խոհանոց»ին մէջ, ինչպիսի՞ զոհողութեամբ եւ զգուշութեամբ կը շերտուին յօդուածներու, խմբագրականներու, ներշնչումներու, աշխատասիրութիւններու լոլիկն ու սոխը, ինչպիսի՞ բծախնդրութեամբ կը ցանուին աղն ու պղպեղը: Ատիկա գաղտնիք մը կը մնայ շատ յաճախ, լամբի լոյսով իր կոպերը շփող խմբագրին եւ կամ ժամ ու քուն զոհող շարողին...

Այդ մէկը, Կիպրոսի պարագային՝ հարց տալու է Արթօ Դաւիթեանին, «Արձագանգ»ի անխոնջ հիմնադիր-խմբագրին եւ իր նուիրեալ օգնականներուն, որոնք ոգի ի բռին կը գործեն արձագանգելու համար անոր հարազատօրէն հայեցի նկարագիրը, կղզիէն ներս թէ դուրս, որպէսզի վառ մնայ մեսրոպեան գիտով յաւերժացած պատմութեան մը ժառանգութիւնը: Իրագործում մը արդարեւ, որ արժանի է ջերմ գնահատանքի, երկարատեւ ծափահարութեան եւ սրտաբուխ շնորհաւորութիւններու ծաղկեփունջին:

Յօժ յարատեւութի՛ն եւ նորանոր նուաճումնե՛ր «Գին չունեցող բայց անգին» այս առաքելական արտայայտիչին, որ տունէ տուն, ձեռքէ ձեռք կը բաշխուի ամէն ամիս, մտաւոր իր օգտաշատ սնունդը մատակարարելով գաղութիս երախտապարտ զաւակներուն:

Ծաղկաւո՛ր ու անփու՛շ ճանապա՜րհ, նորանոր տասնամեակնե՜ր բոլորելու իր ազգանուէր պարտականութեան մէջ: Եւ յաւէտ քաջալերանք եւ անսպառ զօրակցութիւն՝ մե՛ր կողմէն, ի խընդիր մեր վայելած մեծ առանձնաշնորհումին պահպանման:

20 Դեկտեմբեր 2016
Նիկոսիա

❏

«Արձագանգ»ի 35-Ամեակը

Վահան Այնէճեան

Երբ 1981-ին, խումբ մը երիտասարդներ կը վճռէին Կիպրոսի նման փոքր կղզիի մը վրայ, հայկական փոքրաթիւ համայնքէ մը ներս թերթ հրատարակել, վստահաբար որեւէ մէկուն միտքէն չէր անցներ, որ այդ ամսաթերթը 2016-ին պիտի թեւակոխէր իր 35-րդ տարին:

Սակայն յամառ եւ երկար շունչի վրայ տարուող՝ հետեւողական աշխատանքի իբրեւ հետեւանք, ահա այս տարի բոլորեցինք «Արձագանգ»ի 35-րդ տարին:

Խմբագրական կազմը որոշեց զայն ցրուել ձրի, որպէսզի ան մուտք գործէ կիպրահայ համայնքի ամէն օճախէ ներս, հոգ չէ թէ որոշ պարագաներու, թերթը ստացողներ չունին անհրաժեշտ հետաքրքրութիւնը, որ կարդան զայն: Իբրեւ հետեւանք, ան մուտք գործելէ ետք հայկական բնակարաններէ ներս, կը մնայ առ նուազըն ծալլըւած-ծրարուած վիճակի մէջ:

Սակայն անդին, կայ նաեւ հակառակ պատկերը: Գոյութիւն ունին անհատներ եւ ընտանիքներ, որոնք անհամբեր կը սպասեն «Արձագանգ»ի յաջորդ թիւին: Ոմանք, երբեմն կը հեռաձայնեն խմբագրութեան անդամներուն, հարց տալով թէ ինչու՞ կ՛ուշանայ յաջորդ թիւը:

Իսկ այս երկու ծայրահեղ օրինակներուն միջեւ կայ նաեւ կիպրահայ հասարակութեան մէկ կարեւոր բաժինը, որ կը գնահատէ տարուած աշխատանքը, կը թղթատէ իւրաքանչիւր թիւը եւ կը կարդայ թերթին մէջ լոյս տեսած՝ իր նախասիրած բաժնի յօդուածները:

Խմբագրութեան գերագոյն նպատակն է վերոյիշեալ ընթերցասէրներուն գոհունակութիւն տալ եւ անոնց թիւը համայնքէն ներս հետըզհետէ բարձրացնել: Դժուար աշխատանք է, սակայն խմբագրութիւնը վճռած է աշխատիլ այս ուղղութեամբ, հոգ չէ թէ արդիւնքը այդքան ալ քաջալերելի չէ: Երկար շունչի վրայ կատարուող աշխատանք մըն է, որու արդիւնքը կրնայ շուտով տեսանելի չըլլալ, սակայն խմբագրութիւնը կը հաւատայ որ ուրիշ ելք չկայ մեր համայնքէն ներս արեւմտահայերէնը պահպանելու: Կ՛ըսեմ արեւմտահայերէնը, որովհետեւ ան, բոլորին կողմէ ընդունուած՝ վտանգուած լեզու մըն է եւ զայն գործածողներու թիւը հետըզհետէ կը պակսի:

Դժբախտաբար, Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան փակումի տխրահռչակ որոշումէն ետք, Կիպրոսի մէջ հայերէնը, արեւմտահայերէ՛նը, միայն Նարեկ Վարժարաններէն ներս կը դասաւանդուի եւ վարժարանի աշակերտները, շրջանաւարտ դառնալէ ետք հայերէն լեզուի դասաւանդութեան այլ առիթ չունին: Կը հաւատանք, որ «Արձագանգ»ը մեծ դեր ունի խաղալիք այս ուղղութեամբ: Կը դիմենք բոլորին, մանաւանդ երիտասարդներուն, որ անպայման թղթատեն թերթը եւ կարդան իրենց նախասիրած նիւթերուն մասին լոյս տեսած յօդուածները: Տակաւին, հայերէնը չմոռնալու համար, աւելի յանձնարարելի պիտի ըլլար, որ աշակերտները քաջալերուէին յօդուածներ գրելու եւ ուղարկելու խմբագրութեան: Կրնաք վստահ ըլլալ, որ նման յօդուածներ տեղ կը գտնեն «Արձագանգ»ի յաջորդ թիւերու էջերուն մէջ:

«Արձագանգ»ը կիպրահայ համայնքէն ներս հաստատութիւն դարձած է: Մենք վճռած ենք, որ ան յարատեւէ կարելի եղածին չափ երկար: Կոչ կ՛ուղղենք բոլորին, որ մասնակից դառնան այս ջանքերուն: Ընթերցողներէն ուզուածը միայն թղթատելն է եւ կարդալը, իսկ այդ պարագային որ ան փափաքի միտքեր արտայայտել, խմբագրութիւնը պատրաստ է լայն տեղ տալու անոնց յօդուածներուն:

Վերջին տարիներուն, կղզիի տարածքին տիրող տնտեսական աննպաստ պայմաններուն պատճառով, «Արձագանգ»ին յատկացուող պետական նպաստը նուազած է, որու պատճառով խմբագրութիւնը որոշեց, որ ան լոյս տեսնէ երկու ամիսը մէկ: Նոյն ժամանակահատուածին, նոյն պատճառներով, փոստով առաքման ծախսերը շօշափելի յաւելում կրած են: Սակայն, խմբագրութիւնը, անտեսելով այս դժուարութիւնները, կը շարունակէ իր տքնաջան աշխատանքը, որպէսզի յաջողի երկու ամիսը անգամ մը ձեր բնակարաններէն ներս մուտք գործել:

Վերջին տարիներուն, ունինք նաեւ մեր կայքէջը, որ ներկայիս ունի նոր եւ արդի կերպարանք եւ աւելի հաճախ թարմ լուրեր կը տեղադրուին

Շար. էջ 16

Արձագանգի Երեսուն Եւ Հինգ Տարիներու Առաքելութիւնը

Դոկտ. Հրայր Ճէպէճեան

2005 տարուան Օգոստոս ամսուն էր՝ երբ աշխատանքային նստավայրս փոխադրուեցաւ Նիկոսիա, Կիպրոս: Եւ նկատի ունենալով որ ընտանիքս ու ես միշտ ալ հետամուտ եղած ենք մեր կեանքերուն տալ ազգային-եկեղեցական եւ ընկերային հետաքրքրութիւն եւ մասնակցութիւն՝ շատ չուշացաւ գաղութին մէջ ծանօթութիւն եւ կապեր հաստատելը այս ուղղութիւններով: Տուն, դպրոց ու աշխատանքային մթնոլորտներու ընտելանալէ ետք՝ Կիպրահայ եկեղեցական-կրթական ու տակաւին միութենական կեանքերու մէջ ընդգրկուիլը եկաւ լիցքաւորելու նաեւ մեր ընկերային ու հասարակական օրերը: Եւ հոս՝ իր տեղը գտաւ մամուլը՝ իր տպագիր ու թուայնացած վիճակներուն մէջէն: Եթէ կար «Արձագանգ»ը եւ «Ազատ Ձայն»ը (եւ որ այս վերջինը դադրեցաւ հրատարակուելէ) որպէս տպագիր՝ բայց նաեւ «Կիպրահայեր»ը ու վերջին շրջաններուն «Ազատ Խօսք»ը՝ որպէս առցանց մամուլ: Եւ որովհետեւ հրապարակագրական գործը ինծի համար միշտ ալ եղած է կարեւոր՝ սկսայ արժեւորել մամուլին ու անոր առաքելութեանը կարեւորութեանը նաեւ Կիպրահայ կեանքին մէջ:

Բայց նախ՝ արժէ բանալ մէկ բակագիծ...:

Կը հաւատամ ժողովուրդի ու հաւաքականութեան մը «համապարփակ մշակոյթ» հասկացողութեանը՝ որպէս հիմք եւ գրաւական իր՝ իմա նոյն ժողովուրդին ու հաւաքականութեանը՝ գոյապայքարին համար: Եթէ ժողովուրդի ու հաւաքականութեանը կեանքերուն մէջ կայ պատմութիւնը եւ անոր փորձը՝ (եւ հայ ժողովուրդի պարագային ցեղասպանութեան ահաւոր իրականութիւնը)՝ բայց նաեւ յուշը եւ այդ յուշին վերապրումը՝ եւ ի պահանջեալ պարագային իրաւական պահանջատիրութիւնը (Ինչպէս որ է հայկականը): Եւ կարելի չէ չի ներառել համապարփակ մշակոյթի հասկացողութեանը մէջ կրօնական-քրիստոնէական դաստիարակութիւնը, գրականութիւնը, երգը, արուեստը ու կեանքի մէջ ընդունուած իւրաքանչիւրին իւրայատուկ սովորութիւնները՝ որպէս կարեւոր բաղադրիչ մասնիկները՝ եւ որ միասին պիտի տան հաւաքականութեանը իր ապրելու կենցաղը: Եւ այս կենցաղը ժողովուրդին ու հաւաքականութեանը պիտի տան իր՝ իւրայատուկ ինքնութիւնը՝ որ համապարփակ ու ամբողջական է իր դրուածքով՝ եւ որ կը դառնայ մշակոյթ: Եւ ժողովուրդներ ու հաւաքականութիւններ կը տքնին պահելու եւ զարգացնելու իրենց այս «համապարփակ մշակոյթը»: Եւ մշակոյթը համապարփակ է՝ որովհետեւ իր մէջ ունի պատմաքաղաքական-կրօնական-ընկերային կենցաղը՝ եւ որ եթէ անհատը եւ հաւաքականութիւնը կը ժառանգէ զայն՝ բայց նաեւ կ'ապրի այս իրավիճակին մէջէն՝ ու կը տքնի պահել ու զարգացնել նոյնը պատմութեան հոլովոյթներուն մէջէն:

Եթէ այս «համապարփակ մշակոյթը» եւ ինքնութիւնը պահելու համար անհրաժեշտ են ընտանիքը՝ բայց նաեւ եկեղեցին, դպրոցը, կուսակցական-միութենական ու բարեսիրական կազմակերպութիւնները՝ ու տակաւին մամուլը: Եւ հայը՝ եւ ի մասնաւորի սփիւռքահայը՝ եւ 1915-ի ցեղասպանութեան եւ տեղահանութենէն ետք՝ իր գոյապայքարը եղաւ եթէ մէկ կողմէ իր ֆիզիքական ապահովութիւնը՝ նոյնքան նաեւ իր համապարփակ մշակոյթը պահելու հսկայ առաքելութիւնը՝ եւ այս սփիւռքեան իւրաքանչիւր օճախի պարագային:

Եւ հայկական սփիւռքը արժէ տեսնել եւ արժեւորել վերապրելու այս հրամայականին մէջէն: Եւ վերապրիլը եթէ ֆիզիքական էր՝ բայց նաեւ հոգեմտաւոր: Եւ հայը՝ իր հողէն ու հայրենիքէն արմատախիլ եղած՝ կառչեցաւ երկրորդ հայրենիք(ներ) ստեղծելու տեսլականին եւ աշխարհով մէկտեղ: Եւ այս երկրորդ հայրենիք(ներ) ստեղծելու գլխաւոր հրամայականը եղաւ պահել «համապարփակ մշակոյթը» իր համապարփակ միջոցառումներով: Եւ այս իրականութեան մէջէն է որ պիտի տեսնել թէ ինչու՞ համար հայուն կեանք(եր)ը պահելու համար նոյնքան կարեւոր է մէկ կողմէ ընտանիքը եւ անոր դաստիարակութիւնը՝ բայց նաեւ եկեղեցի-դպրոց-ակումբ-բարեսիրական ու մշակութային միութիւններ ու նաեւ մամուլ: Այս «բոլոր» միջոցառումները՝ հասնելու համար «մէկ»ին՝ ամբողջական եւ համապարփակ մշակոյթին պահպանումին ի խնդիր:

Այս հասկացողութեամբ՝ համապարփակ մշակոյթը հայուն համար դարձած է «գաղափարախօսութիւն»:

Հայը ցեղասպանութենէն ետք որոշեց «ապրիլ»: Եւ այս՝ իր՝ հայուն ընտրանքն էր: Եւ այս ընտրանքը՝ իմա ապրիլը՝ կը պահանջէր հայէն որ ան «մշակեր» դիրք՝ իմա՝ «գաղափարախօսութիւն»: Եւ հայը իր «ապրելու» ընտրանքի գաղափարախօսութիւնը եթէ մշակեց՝ բայց անոր մէջ ներառեց «ազգային հաւատարմութիւն, պատկանելիութիւն եւ վստահութիւն, մշակութային վերապրում, լեզուական հաւատարմութիւն եւ պատմական շարունակականութիւն» (Արտա Ճէպէճեան, 2007): Քլէր Քրամշ (1998) այս երեւոյթին ու գաղափարախօսութեան (իր ընդհանրական հասկացողութեամբը) տուն տուող մղիչ ուժը կը վերագրէ «օտար ափերու վրայ լեզուական փոքրամասնութիւններու զօրաւոր կամքին, հաւատքին եւ ազգային ու մշակութային հաւատարմութեանը եւ արժէքներուն»: Հայը իր ապրելու «գաղափարախօսութեանը» մէջ դրաւ իր ամբողջ կամքը եւ հաւատքը՝ որպէսզի իր ապրելու համար մշակած կեանքերը ըլլան հաւատարիմ՝ իր ազգային եւ մշակութային արժէքներուն նկատմամբ...: Ահա թէ ինչու՞ հայ մամուլը՝ եկեղեցիի, դպրոցի եւ ազգային այլ հաստատութիւններու կողքին, դարձաւ նաեւ անհրաժեշտ տուեալ հայուն կեանքին համար: Հոն՝ այս բոլորը՝ հայուն «համապարփակ մշակոյթը» պիտի պահէին ու դնէին զայն շարունակականութեան մը օղակին մէջ:

Եւ կիպրահայ իրականութեան մէջ ալ՝ «Արձագանք»ի երեսուն եւ հինգ տարիներու առաքելութիւնը պիտի դիտել այս տեսանկիւններէն: Հայուն՝ Կիպրահայուն՝ «համապարփակ մշակոյթը» պահելու անհրաժեշտութիւնը:

«Արձագանգ»ի երեսուն եւ հինգ տարիներու կեանքը՝ թէկուզ տակաւին երիտասարդ՝ ցոյց կու տայ թէ ան հայուն կեանքէն յուսահատած չէ...: Տակաւին կառչած է հայուն ինքնութիւնը եւ մշակոյթը պահելու եւ պաշտպանելու վեհ առաքելութեանը մէջ: Եթէ «Արձագանգ»ը մտայղացումն էր խումբ մը երիտասարդ նուիրեալներու կողմէ՝ եւ որպէս երիտասարդական մամուլ՝ բայց տակաւին կը շարունակուի մինչեւ այսօր երիտասարդ հոգիով եւ ներշնչումով: Եւ այս երիտասարդ հոգին եւ ներշնչումը անհրաժեշտ է որ միշտ երիտասարդ պահուի: Որովհետեւ՝ հայուն կեանքին համար կան անհատական ու հաւաքական առաջնահերթութիւններ՝ որոնք չեն կրնար «ծերանալ»...: Առաջնահերթութիւններ՝ որոնք հայուն կեանքը պիտի լիցքաւորեն:

Իսկ լիցքաւորումը՞...: «Մշակութային եւ լեզուական ապահովութիւն, մայրենի լեզուի առաջնահերթութիւն, մայրենի լեզուի հարստութեամբ հպարտացում, կենցաղի եւ ապրելակերպի տօնախմբում, գաղութային մտահոգութիւններու ամփոփում, ընկերա-տնտեսական հարցերու վերլուծում եւ լուծում, Մայր Հայրենիքի հետ հաղորդակցութիւն, պատմութիւնը յիշելու եւ պահանջելու միջոց, ընկերա-բարոյական եւ կրօնական արժէքներու փոխանցման աղբիւր» (Արտա Ճէպէճեան, 2007):

Եթէ այս առաջնահերթութիւնները կը լիցքաւորեն հայուն համապարփակ մշակոյթը՝ բայց նաեւ իւրաքանչիւր ազգային օղակ՝ որ կը միտի նոյնը հասցնելու եւ դնելու զայն շարունակականութեանը գործընթացքին մէջ: Եւ այս իմաստով՝ «Արձագանգ» իր կարեւոր բաժինը բերաւ՝ երեսուն եւ հինգ տարիներու իր երիտասարդ կեանքին մէջէն՝ հայուն՝ Կիպրահայուն՝ իր համապարփակ մշակոյթին գիտակցութեանը եւ իւրացումին համար:

Բայց կայ ներկայ օրերու հրամայականները...:

«Արձագանգ»ը Կիպրահայ իրականութեանը մեծ խճանկարին մէջ մէկ օղակ է: Երեւի կարեւոր՝ բայց կայ տակաւին մնացեալ եւ իւրաքանչիւր միւս օղակներ: Եւ այդ օղակներուն մէջ կայ իւրաքանչիւր հայը՝ եւ Կիպրահայը: Եւ անոր՝ իւրաքանչիւրին գիտակցութիւնը՝ թէ հայը պիտի ապրի իր համապարփակ մշակոյթի միջոցաւ եւ անոր համար:

Եւ «Արձագանգ»ի երեսուն եւ հինգ տարիներու ամեակը նաեւ անկիւնադարձ է: Յիշելու, պահելու բայց նաեւ պահանջելու՝ թէ հայը կ'ապրի այս մշակոյթի հասկացողութեամբը եւ անոր մէջէն: Եւ թէ իւրաքանչիւր հայ պարտի յիշել, պահել եւ պահանջել այս մշակոյթը եւ անոր իւրաքանչիւր կռուանը:

«Արձագանգ»ը այդ կռուաններէն մէկն է որ պէտք է պահել: Պահելու համար հայուն մշակոյթը:

Եթէ շնորհակալութիւն՝ «Արձագանգ»ը կերտողներուն եւ պահողներուն եւ մինչեւ օրս, բայց բարի երթ՝ յաջորդող ամեակներու համար:

«Արձագանգ»ի երեսուն եւ հինգ տարիներու առաքելութիւնը:

Առաքելութիւնը կ'իմաստաւորուի երբ կայ Արժէքի գիտակցութիւնը:

Եւ «Արձագանգ» կը գտնուի այս Արժէքի գիտակցութեանը մէջ: ❑

Շար. Էջ 15-էն «Արձագանգ»ի...

անոր վրայ: Թէեւ համացանցի եւ համակարգիչի գործածութիւնը հետզհետէ կ'աւելնայ, նկատած ենք որ գոյութիւն ունի նաեւ համայնքի կարեւոր հատուած մը, որոշ տարիքէ վեր, որ կը նախընտրէ «Արձագանգ»ը «իր երկու ձեռքերուն մէջ բռնել», գուցէ իբրեւ սովորութիւն, կամ գուցէ որովհետեւ ան, տարիքի բերմամբ, համակարգիչներու եւ համացանցին գործածութեան վարժ չէ:

Վերջին 35 տարիներու ընթացքին, ունեցանք բազմաթիւ խմբագիրներ, յօդուածագիրներ եւ աշխատակիցներ: Յոյսով ենք որ անոնց թիւը կը բարձրանայ, որպէսզի յարատեւէ մեր «Արձագանգ»ը եւ ան ըլլայ կիպրահայ գաղութի իսկական արձագանգը:

Մինչ այդ, ինչպէս ծանօթ յեղափոխական երգը կ'ըսէ, խմբագրութեան անդամները ուխտել են ծառայել...երկա՜ր ժամանակ...: ❑

ԼՈՒՐԵՐ ՊԱՖՈՍԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԷՆ

Հոկտեմբեր 2015-ին տեղի ունեցաւ Պաֆոսի հայ համայնքի ընդհանուր ժողովը: Համայնքի ղեկավար ընտրուեցաւ Վարդան Մխիթարեանը, տեղակալներ՝ Իրինա Մանսուրեանը եւ Արմէն Պետրոսեանը:

Որոշուեցաւ դիմել քաղաքապետարան, քաղաքապետ Ֆետոնաս Ֆետոնոսին, ցեղասպանութեան զոհերու յուշարձան-խաչքարի համար տեղ յատկացնելու քաղաքի այգիներէն մէկուն մէջ, ինչպէս նաեւ՝ ստեղծել պարախումբ:

Պաֆոսի հայ համայնքը դիմեց եւ ստացաւ կիպրահայ համայնքի պետական ներկայացուցիչ Վարդգէս Մահտեսեանի անվերապահ աջակցութիւնը համայնքի կայացման գործին եւ յետագայ ընելիքներուն համար:

Նոյնպէս դիմուեցաւ եւ ստացուեցաւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի Հանրապետական խըմբակցութեան ղեկավար, Պաֆոսի հայ համայնքի լաւ բարեկամ Վահրամ Բաղդասարեանի անվերապահ աջակցութիւնը:

Պաֆոսի քաղաքապետական խորհուրդը, քաղաքապետ Ֆետոնաս Ֆետոնոսի գլխաւորութեամբ, որոշում կայացուց քաղաքի կեդրոնը գտնուող այգիներէն մէկը անուանակոչել *«Հայոց Ցեղասպանութեան Զոհերու Յիշատակի Այգի»* եւ թոյլատրեց Պաֆոսի հայ համայնքին, որ տեղադրէ խաչքար-յուշարձան մը:

Խաչքարի պատրաստման աշխատանքները կը մօտենան իրենց աւարտին: Վարպետ Լեւոն Սիմոնեանը ջանք չի խնայեր, որ ան աւարտի ժամանակին եւ մօտ օրերուս խաչքարը Հայաստանէն կ՛ուղարկուի Կիպրոս: Կը ծրագրուի խաչքարը տեղադրել Փետրուար 2017-ին:

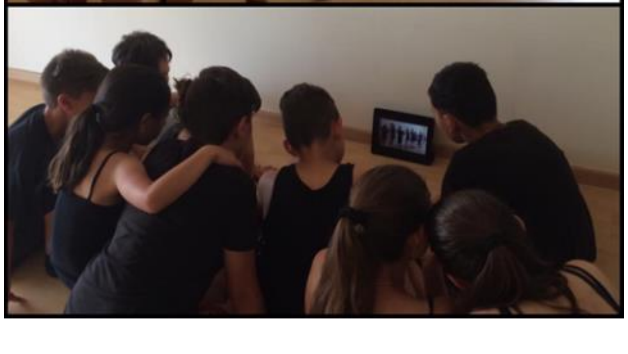

Յուլիս 29, 2016-ին, Պաֆոսի հայ համայնքի ղեկավարութեան խնդրանքով, Վարդգէս Մահտեսեանի անմիջական նախաձեռնութեամբ եւ մասնակցութեամբ կայացաւ հանդիպում Պաֆոսի քաղաքապետին հետ, որուն կը մասնակցէր Հայաստանէն յատուկ այդ հանդիպումին եւ համայնքին աջակցութիւն ցուցաբերելու համար ժամանած Վահրամ Բաղդասարեանը, համայնքի ղեկավար Վարդան Մխիթարեանը, ինչպէս նաեւ՝ Արթուր Մանուկեանը:

Ընդունելութիւնը քաղաքապետի մօտ ջերմ էր եւ կառուցողական:

Կը տեղեկացնենք նաեւ, որ պարախումբը, շնորհիւ Իրինա Մանսուրեանի ջանքերուն եւ Համազգայինի անվերապահ աջակցութեան, կը գործէ եւ արձանագրած է իր առաջին յաջողութիւնները: Յետագային կը կազմակերպուին նաեւ հայոց լեզուի եւ հայոց պատմութեան դասընթացքներ:

Պաֆոսի Հայ Համայնք

«ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՔԱՐՏԷՍ» ՖԻԼՄԸ ԽՈՐ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՁԳԵՑ ՆԻԿՈՍԻՈՅ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

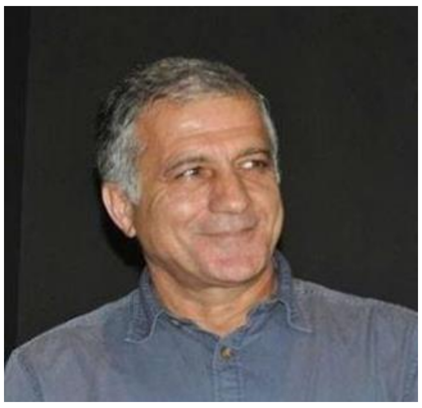

Նոյեմբեր 17-ի երեկոյեան, Նիկոսիոյ Համալսարանի «Սինէ Սենթըր» սրահին մէջ Նիկոսիոյ հայութիւնը առիթը ունեցաւ դիտելու «Փրկութեան Քարտէս» ֆիլմը, որուն նիւթը հիւսիսային Եւրոպայէն հինգ միսիոնար կիներու կեանքն էր:

Այդ հինգ կիներն էին՝ դանիացի Մարիա Եաքոպսըն եւ Քարէն Եփփէ, նորվէկիացի Պոտիլ Պիոռն, շուէտացի Ալմա Եոհանսըն, եւ էսթոնացի Հետուիկ Պիւլ: Հինգ սուրբ կիներ, որոնք իրենց հանգիստ ու բարօր կեանքը թողած, եւ Աստուծոյ ու իրենց խղճի ձայնին ունկնդիր՝ փութացած էին դէպի Արեւմտահայաստան ու Կիլիկիա, հիմնելու համար որբանոցներ եւ ականատեսներն ու կենդանի վկաները եղան հայկական կոտորածներուն ու ցեղասպանութեան: Այդ հինգ անձնըւէր կիները, որոնք հայ որբերու բանակին կողմէ «Մամա» անունով մկրտուած էին, Թուրքիայէն վտարուելէ ետք վերադարձած էին Միջին Արեւելք ու դարձեալ հիմնած որբանոցներ ու պատըսպարաններ, շարունակելով արհաւիրքէն մազապուրծ հայ որբերու փրկութեան գործը:

Համազգայինի Կիպրոսի «Օշական» Մասնաճիւղի կազմակերպած այս ձեռնարկէն, որուն ներկայ էր նաեւ յատկապէս հրաւիրուած ֆիլմի արտադրիչը՝ Մանուէլ Սարիբէկեան, ներկաները մեկնեցան խորապէս տպաւորուած, թէ՛ ֆիլմի նիւթէն եւ թէ անոր բարձրարուեստ որակէն, որ կարելի էր բաղդատուիլ եւրոպական արդի ֆիլմերու լաւագոյններուն հետ:

Ցուցադրութենէն առաջ իր հակիրճ բացման խօսքին մէջ Մանուէլ Սարիբէկեան բացատրութիւններ տուաւ այն դժուար պայմաններուն մասին, որոնց տակ արտադրուած էր ժապաւէնը: Ան ըսաւ, որ ֆիլմը կարելի էր դիտել ութ տարբեր լեզուներու տարբերակներով, որոնց վրայ շուտով աւելնալու էր նաեւ թրքերէնը:

Վերջաւորութեան, լսելով սրահէն դուրս եկողներուն արտայայտութիւնները, կարելի էր անվարան ըսել, որ «Փրկութեան Քարտէս»ը արժանացած էր ներկաներու անվերապահ գնահատանքին:

«Արձագանգ» ամսաթերթի խմբագիր Արթօ Դաւիթեան ըսաւ, որ ֆիլմի արտադրիչը՝ Մանուէլ Սարիբէկեան արժանի էր ամէն գնահատանքի, նման ֆիլմ մը մէջտեղ բերելուն համար: Ֆիլմ մը, որ բարձրորակ արուեստով՝ օտար շրջանակներուն լաւագոյնս կը ներկայացնէ ցեղասպանութիւնը: «Կիպրահայեր» կայքէջի արտօնատէր ու խմբագիր Սիմոն Այնէճեան նշեց, որ այս ֆիլմը Հայ Դատի քարոզչութեան ու ցեղասպանութեան ճանաչման պայքարի ազդեցիկ զէնքերէն է եւ անիկա անպայման պիտի ցուցադրենք նաեւ կիպրացի թուրքերուն, երբ թրքերէն լեզուով տարբերակը պատրաստ ըլլայ: Իսկ «Մուֆլոն» գրատան տէր եւ տնօրէն Ռութ Քէշիշեան, իր հիացմունքը յայտնելով նշեց, որ այսպիսի գործերով է որ մեր խօսքը լսելի կը դառնայ, նամանաւանդ երբ ցեղասպանութեան մասին կը խօսին ու կը վկայեն օտար ականատեսները:

Ներկաները շնորհաւորեցին նաեւ Համազգայինի վարչութիւնը, որ իր բազմաճիւղ գործունէութեամբ կը ջանայ գաղութին մէջ կենդանի պահել մշակութային որոշ կեանք, հակառակ օրէ օր բազմացող դժուարութիւններուն: ❑

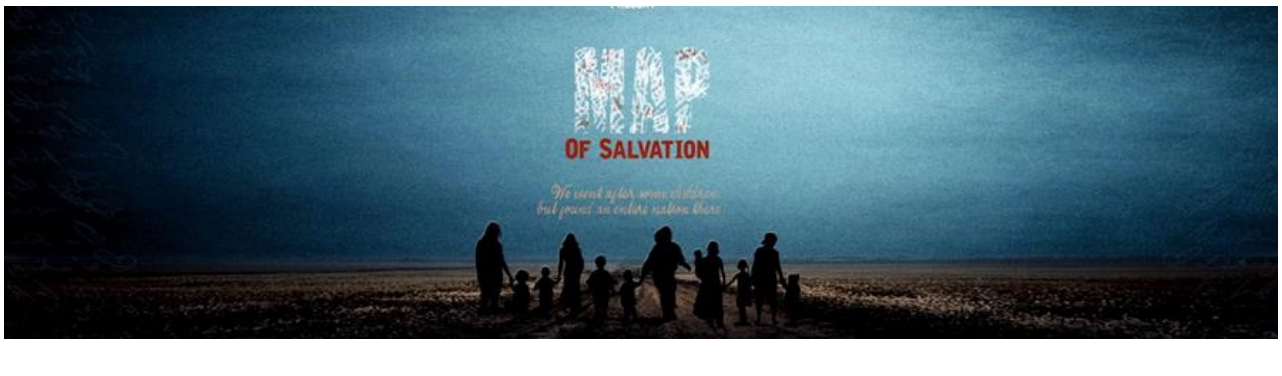

ՀՅԴ 126-ԱՄԵԱԿԻ ՆՇՈՒՄԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ

ՀՅ Դաշնակցութեան 126-ամեակը Կիպրոսի մէջ փառաշուք կերպով նշուեցաւ Շաբաթ 26 Նոյեմբերին, Նիկոսիոյ Նարեկ Ազգային Վարժարանի հանդիսասրահին մէջ: Այս առթիւ, ՀՅԴ Կիպրոսի Կոմիտէն Հայաստանէն յատկապէս հրաւիրած էր ՀՅԴ Հայաստանի Կազմակերպական Մարմնի անդամ, Արցախի ազատագրական պայքարի ազատամարտիկ, պատմութեան եւ ռազմագիտութեան դասախօս, ԼՂՀ նախագահին կողմէ մարտական ծառայության համար՝ «Արիություն» մեդալով պարգեւատրուած եւ 2016-ի քառօրեայ պատերազմի մասնակից ընկ. Արթուր Եղիազարեանը, որ ներկաներուն փոխանցեց օրուայ պատգամը (Տե՛ս Էջ 9):

Յայտագրի սկիզբը ներկաներու մասնակցութեամբ, հնչեց ՀՅԴ քայլերգը:

Բացման խօսք արտասանեց հանդիսավար ընկհ. Նայիրի Մուրատեան, իսկ ՀՅԴ Կոմիտէի խօսքը փոխանցեց ՀՅԴ Կիպրոսի Կոմիտէի Ներկայացուցիչ ընկ. Սիմոն Այնէճեան:

Գեղարուեստական յայտագիրը կը պարունակէր մարտական պար, կատարողութեամբ՝ Համազգայինի «Սիփան» Պարախումբի եւ ղեկավարութեամբ՝ լիբանանահայ պարուսոյց Գօգօ Քէլէշեանի, մեներգ՝ պատանի Արազ Մանուշեանի կողմէ եւ հայրենասիրական երգերու փունջ մը, կատարողութեամբ Նիկոսիոյ Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցւոյ քառաձայն երգչախումբին, խմբավարութեամբ՝ Նառա Սարտարեանի եւ դաշնակի ընկերակցութեամբ՝ Երեցկին Թամար Հապէշեանի:

Լառնաքայի Հոգեւոր Հովիւ՝ Տէր Մաշտոց Քահանայ Աշքարեանի Պահպանիչով, վերջ գտաւ հանդիսութիւնը, որու յաջորդեց աւանդական ճաշկերոյթ-խրախճանք, ՀՄԸՄ-ՀԵՄ ակումբէն ներս, ուր ազգային-յեղափոխական երգերով ելոյթ ունեցաւ ընկ. Յովիկ Մանուշեան:

Ընկ. Արթուր Եղիազարեան

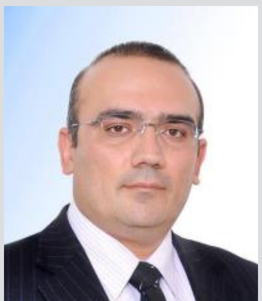

Տակաւին դպրոցական տարիքէն միացած է Արցախեան շարժումին: 16 տարեկանին, անդամագրուած է «Սողոմոն Թեհլիրեան» պատանեկան ջոկատին եւ մէկ ամիս ետք, մասնակցած Մեղրիի շրջանի «Նռնաձոր» գիւղի ազատագրման: 1991 Մայիսի 28-ին անդամագրուած է ՀՅԴ «Նիկոլ Աղբալեան» Ուսանողական Միութեան:

Աւարտած է Երեւանի Պետական Համալսարանի պատմութեան բաժանմունքը, որպէս պատմութեան մասնագէտ ուսուցիչ եւ պատմաբան, ֆիզիքապէս սակայն Արցախ գտնուելով եւ համալսարան ներկայանալով մի՛այն քննութիւններ յանձնելու ժամանակ:

1992-ին, Շուշիի ազատագրումէն անմէջապէս ետք, ան կը ծրագրէ կրթօճախ հիմնել հոն, սակայն Յունիս 13-ի ազրպէյճանական յարձակումները, որոնց արդիւնքով կ՛իյնան Շահումեանն ու Մարտակերտը, առժամեայ մէկ կողմ դնել կուտան այդ ծրագիրը: Սակայն ընկ. Արթուր չի վերադառնար Հայաստան, կը մնայ Արցախ եւ կ՚անցնի մարտական ծառայութեան՝ միանալով Շուշիի մէջ տեղակայուած ՀՅԴ Հայաստանի առաջին վաշտին: Գրաւեալ բնակավայրերը ազատագրելէ ետք, ան կը հաստատուի Շուշի, կ՚ամուսնանայ եւ կը լծուի «Արամ Մանուկեան» վարժարանի ստեղծման աշխատանքներուն, հանդիսանալով անոր համահիմնադիրը, իսկ 1993-ի Յունուար 6-ին՝ կը դառնայ այդ կրթօճախի առաջին տնօրէնը 19 տարեկան հասակին: Նոյն տարին կը ծնին իր երկւորեակ տղաքը, որոնք ազատագրըւած Շուշիի մէջ ծնած առաջին երկւորեակններն են: Իսկ 21 տարեկանին, արդէն իսկ ան հայր եղած էր երեք զաւակներու:

1995-ին Երեւան վերադառնալով, կը հետեւի Բարձրագոյն Զինուորական Հրամանատարական ուսման՝ հասնելով մինչեւ գումարտակի հրամանատարի տեղակալի աստիճանին: Այնուհետեւ, կը նուիրուի Արցախի մէջ հայկական ոչնչացուած բնակավայրերը վերականգնելու աշխատանքին, որպէս ծրագիրի ռազմավարական փորձագէտ եւ ապա 1998 թուականին, կը նշանակուի Արցախի Մարտակերտ շրջանի վարչակազմի ղեկավարի տեղակալ: Կ՛իրականացնէ պատերազմի տարիներուն ոչնչացած Մարտակերտի դաշտային մասի ոռոգման ջրատարի ստեղծումը, այս անգամ սակայն Խաչէն գետէն սնուող ջրագիծի ճամբով եւ ո՛չ թէ Թարթառ գետէն: 1999-ին կը վերադառնայ Երեւան, որպէս պատմութեան եւ ռազմագիտութեան ուսուցիչ եւ 2000 թուականին կը հրաւիրուի Հայաստանի Հանրապետութեան Պաշտպանութեան Նախարարութեան Ռազմական Հաստատութիւն՝ ստանցնելով աւագ դասախօսի պաշտօնը:

Իր մարտական ծառայութիւններուն համար, ան ստացած է բազմաթիւ շնորհակալագիրներ, պատւոյ գիրեր եւ տիրացած բարձրագոյն մետալներու: Ան առանձնացուած է որպէս արտահերթ զինուորական կոչումով անձնաւորութիւն, միշտ վայելելով վերնադասին եւ Հայկական Բանակին մէջ ծառայող սպաներուն համակրանքը: Անոնք յաճախ կապի մէջ են իր հետ, որոնց կը փոխանցէ անհրաժեշտ խորհուրդներ: Հեղինակն է մի քանի աշխատութիւններու: 2003 թուականին զօրացրուելով, կ՚անցնի աշխատանքի «Նորք» տեղեկատուուական-վերլուծական կեդրոնին մէջ, որպէս գլխաւոր մասնագէտ, ապա Հայաստանի Հանրապետութեան Աշխատանքի եւ Սոցեալական Հարցերու Նախարարութեան Վերլուծութեան եւ Մոնիթորինկի Վարչութեան մէջ, որպէս բաժանումնքի պետ: Այդ պաշտօնը կը զբաղեցնէ մինչեւ օրս:

Մասնակցած է 2016-ի Արցախեան քառօրեայ պատերազմին, ՀՅԴ Կամաւորական գումարտակի կազմէն, ստանձնելով ստորաբաժանումներէն մէկուն հրամանատարութիւնը եւ իր մարտական ընկերներուն հետ՝ հերթապահութեամբ պաշտպանած Թալիշի դիրքերէն մին:

Ան ՀՅԴ Հայաստանի Կազմակերպական Լիազօր Մարմնի անդամ է: Ներկայ դրութեամբ,անդամագրուած է ՀՅԴ պահեստազօրային կամաւորականներու գումարտակին:

Մինչեւ այսօր, Շուշիի մէջ ան ամենասպասուած ու ամենասիրելի հիւրն է: Իր անշահախնդիր մարդկային եւ ազգային նկարագրին համար, կը վայելէ շրջապատին սէրն ու յարգանքը եւ մեծ ճանաչողութիւն ունի ընկերային ցանցերու վրայ: Ինչպէս յիշած էի, ամուսնացած է, ունի երեք որդի: Երեքն ալ ծառայած են Արցախի Պաշտպանական Բանակին մէջ:

❑

Ընկ. Սիմոն Այնէճեանի խօսքը

Շրջագայող բառ մը կայ վերջին տարիներուն որուն հայկական թարգմանութեան դեռ չեմ հանդիպած: Bullying… բառ մը որ կարծես իբրեւ նորաձեւութիւն, մուտք գործած է մեր կեանքէն ներս եւ որու յաղթահարման դէմ զինուորագրուած են կառավարական կարոյցներ, դպրոցական ծրագիրներ, ընկերաբաններ, մետիան եւ ընկերային ցանցերը:

Bullying-ը նոր երեւոյթ մը չէ մեր կեանքէն ներս: Ան ներկայ եղած է միշտ: Ներկայ եղած մեր ընկերութեան, քաղաքական աշխարհի, ինչպէս նաեւ հայ ժողովուրդի պատմութեան մէջ:

Եթէ այս հոռի երեւոյթին դէմ ծրագիրներ ի գործ կը դրուին հիմա, մեր ծողովուրդի դէմ ի գործ դրուած քաղաքական Bullying-ը՝ առաջ դրուեցաւ այսկէ շատ առաջ: Աւելի առաջ քան Եւրոպայի կայսրութիւններու դէմ մղուող անկախութեան պայքարին, աւելի առաջ քան ափրիկեան եւ այլ երկիրներու գաղութատիրութեան դէմ տարուող պայքարին:

19-րդ դարու ընթացքին, այսկէ 126 տարիներ առաջ, խումբ մը հայ գաղափարականներ, արձագանգելով հայ ժողովուրդի դէմ դարեր շարունակ ծառացող bullying-ին, հիմը դրին շարժումի մը, որու ճամբով հիմնովին պիտի փոխուէր մեր ժողովուրդի գնացքը ու ճակատագիրը:

Մեր գաղափարական պայքարի զէնքը Օսմանեան բռնապետներուն դէմ, եղաւ ընկերվարութիւնը... Վէհ մտքեր, ինչպէս՝

Մարդու ազատութիւն,

Ազգերու անկախութիւն,

Ազատ կերպով ճակատագիր տնօրինելու իրաւունք,

Արդար ընկերութիւն,

Ազգերու խաղաղ գոյակցութիւն,

Հանդուրժողականութիւն տարբերին,

Ուժ տկարին ու անիրաւուածին:

Հասկացողութիւններ՝ շատ հին մեզի համար, որոնք մինչեւ օրս կը մնան ի զօրու երբ, ոչ միայն մենք՝ այլ համայն աշխարհը, դէմ հանդիման կը գտնուի համաշխարհայնացումի բիրտ իրականութեան հետ, որ բարւոք կեանք պարգեւելու խոստումին դիմաց, փաստօրէն կը յաջողի պարգեւել ճիշդ հակառակը:

Զարգացող բաց՝ ընկերութիւններու մէջ,

Աղքատութիւն՝ մեծամասնութեան համար,

Առանձնաշնորհեալ փոքրամասնութիւններու եւ օլիկարխներու զարգացում,

Կրթութեան եւ առողջութեան տարրական իրաւունքներու չգոյութիւն,

Պատերազմի ճամբով՝ հարցերու լուծում:

Եւ անօրէն ու անբարոյ այս աշխարհին մէջ, ուր ուժը եւ շահը կը գերիշխէ՝ կը զոհուին ժողովուրդներու ազատ ու բարեկեցիկ ապրելու իրաւունքները: Նոյն ատէն կ'անհետանան մարդկային ամենաբարի զգացումները որոնց ճամբով հարկաւոր էր պաշտպանել անուժը, մեզմէ տարբերը եւ մեզմէ նուազ բախտաւորը:

Երբ կը նայիմ շուրջս եւ կը տեսնեմ այդ նուիրեալ ընկերները որոնց հետ մի քանի տասնեակ տարիներ առաջ ճամբայ ելանք այս երկրի եւ այս գաղութի մէջ մեր քաղաքական ծառայութիւնը տալու համար, մենք չըրինք զայն որովհետեւ միայն հայ էինք:

Կատարեցինք զայն նաեւ որովհետեւ հենեցանք գաղափարաբանութեան մը՝ մեր ընտրանքով, որ դարէ մը աւելի հայկական ամենաորոշիչ դէպքերու հեղինակը ըլլալէ անդին, մեզի սիրելի էր եւ իր ազնիւ գաղափարներով հմայած էր մեզ:

Այդ գաղափարներով գալեցին մեր առաջինները՝

Օսմանեան bully-ներու դէմ,

Գալեցին Սարտարապատով,

Անկախ պետականութեան կերտումով,

Սփիւռք կառուցելով,

Թալեադներ ու իր նմանները գետին փռելով,

Մերօրեայ Հայ Դատի ու Ցեղասպանութեան ճանաչման գործով,

Արցախի ազգային ազատագրական պայքարի իրենց քաղաքական ու մարտական մասնակցութիւնը բերելով,

Հաաստանի անկախութիւնը՝ աչքերնիս բաց երազ հրամցնելով:

Իսկ հո՞ս ... Կիպրոսի մէ՞ջ:

Հոս Կիպրոսի մէջ տասնամեակներ պայքարեցանք երեւոյթներու դէմ որոնք հիմա... անգլերնելով պիտի ըսեմ... we simply take them for granted:

Կերպանափոխեցինք գաղութ մը որ վերջին տասնամեակներուն՝ այս ճակատագրական քաղաքական ու պատմական նշանակութիւն ունեցող ու հին գաղութին մէջ տժգոյն էր ու բարդոյթներ ունէր, թէ մեր երազած կեանքին եւ թէ մեր կազմակերպութիւններուն հանդէպ:

Իսկ հոս... Կիպրոսի մէջ Կիպրոսի ՀՅ Դաշնակցութեան՝ կուսակցութիւնը նոր շունչ տուաւ ու նոր կեանք՝ կատարեալ հաշուետուութեամբ ու թափանցիկ կերպով:

Այդ անձնուէր աշխատանքը ի գործ դրուեցաւ շարունականան կերպով եւ առանց ընկրկումի, բոլոր ճակատներուն վրայ՝ քաղաքական, հայ դատի, երիտասարդական, հայապահպանման, մետիայի, մշակութային ու բարեսիրական բնագաւառներու:

⇨

Իսկ հի՞մա...

Իսկ հիմա, այս աշխատանքը այլեւս մեզ չի պատկանիր ու բնաւ չէ պատկանած:

Կը պատկանի մեր գաղութին... ձեր բոլորին որ մասնակից ու զօրավիգ կը կագնիք Դաշնակցութեան ընտանիքին տարած աշխատանքներուն ու յաջողութիւններուն:

Կը պատկանի մանաւանդ մեր երիտասարդներուն՝ որոնք խիտ շարքերով կու քան լրացնելու Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան վաղուան շարքերը:

Մեր բոլորին տօնը՝ շնորհաւոր:

❑

Ընկի. Նայիրի Մուրատեանի բացման խօսքը

«Վաղը յաղթելու է նա, որ մինչեւ այդ վաղը իր հոգու մէջ կը տանի Յաղթանակը....»

Գարեգին Նժդեհի խօսքերով կ'ողջունեմ ձեզ այս երեկոյ սիրելի կիպրահայեր եւ հայրենակիցներ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան 126-ամեակին առիթով:

Դաշնակցութեան հիմնադրութենէն մինչեւ օրս, անոր անցած ուղին եղած է իսկական գողգոթայ մը, սակայն Դաշնակցութիւնը պատրաստ էր երթալու այն ճանապարհէն, որու համար ինքնին ստեղծուած էր: Հայ ժողովուրդի իրաւունքները պաշտպանելու եւ ստրկութենէ ձեռբազատելու գաղափարէն ծնունդ առած ա՛յս կուսակցութիւնը, 6 դարէ աւելի պետականութենէ զուրկ ժողովուրդին դարձաւ՝ առաջնորդ, կամաւորական խումբերու եւ ֆիտայիներու անձնուիրութեամբ անհաւասար կռիւներ մղեց՝ յաղթանակներ արձանագրելով, կերտեց Մայիս 28, ահաբեկելով պատժեց 1915-ի Հայկական Ցեղասպանութիւնը կազմակերպող «Փաշա»ները ու ակամայ պայմաններու բերումով սփիւռքացաւ, իր հետ սփիւռքացնելով անկախ պետականութեան դրօշը՝ եռագոյնը, որ իր աչքի լոյսին պէս պահեց 70 երկար տարիներ, ի՛ր զինանշանի կողքին, որովհետեւ հաւատաց, թէ «Վաղը յաղթելու է նա, որ մինչեւ այդ վաղը իր հոգու մէջ կը տանի յաղթանակը»:

Սփիւռքի մէջ, Հայ Յեղափոխական Դաշնակացութիւնը շարունակեց իր ու Հայ ժողովուրդի գոյատեւման պայքարը՝ յանուն արդարութեան եւ ազատութեան: Կազմակերպեց սփիւռքի գաղութները, որու արդիւնքով, ան այսօր 30-է աւելի երկիրներու մէջ, իսկայական կառոյցներ ունի: Դարբնելով երիտասարդութեան միտքն ու հոգին եւ Ցեղասպանութենէն 50 տարիներ ետք, միջազգային հանրութեան մօտ արթնցուց մոռացութեան թմբիրին տակ ննջող՝ Հայ ժողովուրդի հողային եւ այլ հատուցման խնդիրները՝ շնորհիւ «Արդարութեան Մարտիկներու»ն հասցուցած անողոք հարուածներուն: Հիմքը դրաւ ԱՄՆ, Եւրոպայի ու Միջին Արեւելքի Հայ Դատի Գրասենեակներուն ու վերջապէս ճակատաբաց վերադարձաւ հայրենիք՝ շարունակելու իր գործունէութիւնը:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը սիրելիներ, սովորական կուսակցութիւն մը չէ: Անսովոր պայմաններու տակ ստեղծուած, անսովոր ուղի մը հետապնդելու տաժանակիր աշխատանքը ստանցնած, յամառ բայց եւ այնպէս կարգապահ ու բարձր գաղափարաբանութեամբ օժտըուած ա՛յս կուսակցութեան գոյատեւումը, կը կայանայ իր յեղափոխական ըլլալու իրականութեան մէջ: Ա՛յո յեղափոխական՝ բայց ո՛չ յեղաշրջող, քանդող, աւերող, այլ կառուցող, զարգացնող եւ կարծրատիպեր արմատախիլ ընող:

Ինչպէս միշտ, այսօր եւս Հայրենիքի եւ Արցախի առջեւ ծառացած են ներքին եւ արտաքին բազմաթիւ մարտահրաւէրներ: Դաշնակցութիւնը դարձեալ պատնէշի վրայ է: Հայրենիքի մէջ, նախաձեռնած է սահմանադրական փոփոխութիւններ իրականցնելու իսկայական աշխատանքին՝ բարեփոխելու երկրի կառավարման եւ ընտրական համակարգը, ունենալու համար իսկական ժողովրդավարական օրէնքներու վրայ հիմնուած Հայաստան մը՝ զօրաւոր տնտեսութեամբ: Իսկ Արցախի հիմնախնդիրի հարցով, ջանք չի խնայէր, ապահովելու անոր տարծքային ամբողջականութիւնը եւ ժողովուրդին ազատ ինքնորոշման իրաւունքը: Արցախեան վերջին քառօրեայ պատերազմէն ետք, Դաշնակցութիւնը ձեռնարկած է նաեւ պահեստազօրային կամաւորականներու գումարտակներ ստեղծելու դրութեան, ի պահանջեալ հարկին, օգնութեան հասնելու առաջնագիծի վրայ կռուող Արցախի մեր քաջարի տղոց:

Մարդկային կեանքին մէջ, սիրելի ներկաներ, կան վսեմ գաղափարներ, գերագոյն արժէքներ, սկզբունքներ, որոնք բնաւ թանգարանային նմուշ չեն դառնար, ինչպիսին են հայրենասիրութիւնը, ազատագրական պայքարը, միացեալ, ազատ ու անկախ հայրենիքի մը տեսլականը:

Մեծն բանաստեղծ Պարոյր Սեւակի հետեւեալ տողերով խօսքս կ'աւարտեմ ***«բայց եթէ կամենան մեզի բռնի վառել, մենք գիտենք մխալ եւ կրակ մարել»***:

Թող Գարեգին Նժդեհի եւ Պարոյր Սեւակի այս ադամանդ խօսքերը, ձեր մէջ ամրապնդեն Հայ ժողովուրդի ապագայի կերտելիք յաղթանակներու յոյսն ու հաւատքը եւ պահեն ու պահպանեն առաջնագիծի անվըտանգութիւնը ապահովող՝ մեր արիւծ տղաքը….

26.11.2016

❑

ՅՈՒՇ ԵՐԵԿՈՅ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԳԵՐՍԱՄ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100 ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ 35-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ

Շաբաթ, 17 Դեկտեմբեր 2016-ին, երեկոյեան ժամը 5:00-ին, ՀԲԸՄ-ի Նիկոսիոյ ակումբի սրահէն ներս, տեղի ունեցաւ Յուշ Երեկոյ մը, նուիրուած՝ պատմաբան, խմբագրապետ, հրապարակախօս, ղեկավար եւ ուսուցիչ՝ Գերսամ Ահարոնեանի, անոր ծննդեան 100 եւ մահուան 35-րդ տարելիցին առիթով:

Ձեռնարկը կը վայելէր հովանաւորութիւնը՝ ՀՀ Սփիւռքի նախարար Հրանոյշ Յակոբեանի եւ կայացաւ՝ Հայաստանի եւ Արցախի անկախութեան 25-ամեակի ծիրէն ներս:

Ներկայ էին կիպրահայ համայնքի Պետական Ներկայացուցիչ Տէր եւ Տիկ. Վարդգէս Մահտեսեան, քահանայ հայրեր՝ Տէր Մաշտոց քհնյ. Աշգարեան եւ Տէր Մոմիկ քհնյ. Հապէշեան, Ազգային իշխանութեան, կուսակցութեանց, կրթական մարմնի եւ մամուլի ներկայացուցիչներ, հիւրեր եւ գրասէր, մշակութասէր ընտրանի մը:

Կիպրոսի եւ Հայաստանի քայլերգներու ունկնդրութենէն ետք, Նիկոսիոյ ՀԲԸՄ-ի Մշակութային Միութեան կողմէ բացման խօսքով հանդէս եկաւ Տիկ. Ռուբինա Գույումճեան, ներկայացնելով օրուան հիւր բանախօսը՝ Լիբանանի *«Ծաղիկ»* գրական-ազգային շաբաթաթերթի խմբագրապետ, հրապարակագիր եւ բանաստեղծ Պրն. Յակոբ Տիւնեայեանը եւ վեր առնելով օրուան խորհուրդը՝ նուիրուած Գերսամ Ահարոնեան մեծ հայուն, որ իմաստալից կերպով կեանքի կը կոչուէր՝ Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւններու անկախութեան 25-ամեակի տօնակատարութեանց ծիրէն ներս: Այնուհետեւ, Պրն. Գէորգ Չէյթունցեան կարդաց ՀՀ Սփիւռքի նախարար Տիկ. Հրանոյշ Յակոբեանի ողջոյնի գիրը, ուր ան բարձր կը գնահատէր Գերսամ Ահարոնեան մեծ հայն ու ղեկավարը, *«Զարթօնք»*ի երկարամեայ խմբագրապետը, մտաւորականը, ղեկավարը եւ ուսուցիչը:

Ձայներիզի մը ընդմէջէն, ներկաները ունկնդրեցին Գերսամ Ահարոնեանի կենդանի ձայնը, որ կը հնչէր իր ճառերէն մէկուն ընթացքին, Մեծ Եղեռնի յիսնամեակի օրերուն, անչափ խորունկ եւ ոգեշնչող...

Պրն. Զօհրապ Գույումճեանի խոր ապրումով կատարուած ասմունքը՝ Վահան Թէքէեանի «Հաւլեյարդար» բանաստեղծութեան, հնչեց համահունչ օրուան իմաստին եւ խորհուրդին:

Ապա հրաւիրուեցաւ խօսք առնելու օրուան բանախօսը՝ «Ծաղիկ» գրական-ազգային շաբաթաթերթի խմբագրապետ, Պրն Յակոբ Տիւնեայեանը, գրական անունով՝ Ասպետ Ռուբինեան, որ կենդանի յուշերով ներկայացուց իր վաղեմի ուսուցիչին կերպարը, գործն ու վաստակը, շեշտելով յատկապէս անոր լայնախոհ, ողջամիտ, համահայկական մտածողութիւնը, Մեծ Երազի անխոնջ եւ աննկուն ճանապարհորդի արիակորով կերպարը... կենդանի վկայութիւններ բերելով իր աշակերտական յուշերէն, մէջբերումներ կատարեց իր ազդեցիկ խմբագրականներէն, որոնց մէջ Գերսամ Ահարոնեան ՌԱԿ-ի գաղափարախօսը եւ *«Զարթօնք»* օրաթերթի 33 տարիներու անխոնջ խմբագրապետը կ'ընդգծէր հայուն պահանջատիրական պայքարի հրամայական անհրաժեշտութիւնը մինչեւ հասնինք մեր բնօրրանին, Արեւմտահայաստանի հողերը՝ Վան ու Սասուն, Կարս ու Անի... Հողեր՝ որոնք նուիրականացած են Սեւրի դաշնագրով, կը պնդէր ան, եւ այդ պայքարի ճամբուն վրայ միաւորուելով որպէս մէկ ազգ, ինչպէս եղած էր պարագան Սարդարապատի գոյամարտին, որուն պատմակերտ ու ճակատագրական նշանակութիւնը միշտ ալ շեշտեր էր Գերսամ Ահարոնեան: Ան մեզի որպէս նուիրական ժառանգ կը թողու այսօր, ընդգծեց Պրն. Տիւնեայեան, իր գիրքերը, յատկապէս իր հազար էջանոց Եղեռնի Յուշամատեանը, որ պատմական մեծարժէք հատոր է, մեծ հայու աննկուն ոգին, համահայկական իր գաղափարախօսութիւնը, պահանջատիրական պայքարի ոգին, որ դիպուկ կերպով կը հնչէր իր յայտնի նշանախօսքին մէջ՝ «Գալ տարի Վան» եւ զոր շարունակ կը սիրէր կրկնել ան ամէն առիթով....:

Գերսամ Ահարոնեան դպրոց մը եղաւ, ըսաւ Պրն. Տիւնեայեան, դպրոց մը հայկականութեան, դպրոց մը ոգիի, պահանջատիրական պայքարի... իսկ իր բազմահարիւր աշակերտներուն համար՝ հպարտութիւն մը նաեւ: Իր խօսքի աւարտին, ան պահանջէց ու պէս խնդրեց հայրենի իշխանութիւններէն, որ այս մեծ հայուն յիշատակը պանծացնող կաճառ մը, փողոց մը, կամ յուշակոթող մը կեանքի կոչուէր մայր հայրենիքի մէջ առ ի երախտագիտութիւն իր մեծ վաստակին...

Այս բովանդակալից խօսքէն ետք, Պրն Զօհրապ Գույումճեան իր տպաւորիչ ձայնով կատարեց *«Կռունկ»* երգը, ապա Տիկ. Ռիթա Յակոբեան ապրումով կարդաց Վահրամ Մավեանի *«ՄԿՅ-ի Սանէրուն»* գեղարուեստական արձակը:

Ատենապետ Պրն. Միսաք Գույումճեանի շնորհակալական խօսքով, խորհրդանշական նուէրի տուչութեամբը՝ հիւր բանախօսին եւ հուսկ «Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ այս գնահատելի Յուշ Երեկոն:

«Ազատ խօսք»

ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՀԱՄԵՐԳԸ

Դեկտեմբեր 23-ին Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին մայր եկեղեցւոյ մէջ, կիպրահայութիւնը առիթը ունեցաւ անգամ մը եւս ըմբոշխնելու Ս. Աստուածածին երգչախումբերու Ամանորեայ եւ Սուրբ Ծնունդի համերգը: Ձեռնարկը կը վայելէր կիպրահայոց Թեմի Ազգային Իշխանութեան հովանաւորութիւնը:

Նախքան յայտագրի գործադրութիւնը, բացման խօսքով ելոյթ ունեցաւ Ալեք Ալթունեան, որու յաջորդեց Երեսփոխանական ժողովի ատենապետ Սեպուհ Դաւիթեանի խօսքը:

Յայտագիրը կ՛ընդգրկէր երկու բաժին: Առաջին բաժինով ելոյթ ունեցաւ կրտսերներու երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Վիքի Գույումճեանի, դաշնակի ընկերակցութեամբ՝ Նառա Սարտարեանի եւ ջութակի ընկերակցութեամբ՝ Լուսի Յովհաննէսեանի: Խանդավառ եւ եռանդուն մթնոլորտի մէջ կատարուեցան հայերէն եւ անգլերէն լեզուով ամանորի եւ ծննդեան երգեր:

Երկրորդ բաժինով ելոյթ ունեցաւ երեցներու երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Նառա Սարտարեանի, դաշնակի ընկերակցութեամբ՝ Երեցկին Թամար Հապէշեանի եւ ջութակի ընկերակցութեամբ՝ Լուսի Յովհաննէսեանի: Հնչեցին Նոր Տարուայ եւ Սուրբ Ծննդեան տօներու յատուկ՝ հայերէն, յունարէն եւ անգլերէն երգեր եւ շարականներ:

Պահպանիչով վերջ գտաւ յայտագիրը, որմէ ետք տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ Ամանորեայ Տօնավաճառ, Նարեկ Ազգային Վարժարանի հանդիսասրահին մէջ: Տօնավաճարի հասոյթէն մաս մը յատկացուեցաւ Սուրիահայութեան Օգնութեան Ֆոնտին:

ՏՈՔԹ. ՍՈՒԶԸՆ ՓԷԹԻԻ «ՈՎ ԵՆ ՀԱՅԵՐԸ» ԳԻՐՔԻՆ ԹՐՔԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ - KIM BU ERMENILER

Ուրբաթ Դեկտեմբեր 2-ին, Նիկոսիոյ «կանաչ գիծ»ին վրայ գտնուող՝ «Home for Cooperation»ին մէջ տեղի ունեցաւ գիրքի ներկայացում մը: Գիրքը, «Who Are the Armenians?», ներկայացուած էր արդէն Կիպրոսի մէջ չորս տարի առաջ, իսկ այս անգամ, կը ներկայացուէր անոր թրքերէնի թարգմանուած տարբերակը՝ «Kim Bu Ermeniler»:

Մինչեւ ձեռնարկի սկիզբը, ներկաները հրաւիրուեցան մասնակցելու աշխատանոցի մը, ուր մտերմացան հայերէն լեզուի յատուկ «թռչնագիր»ներուն, զանոնք գծագրելու որոշ փորձեր կատարելով:

Այս ներկայացման համար յատկապէս Կիպրոս հրաւիրուած էին գիրքին երկու հեղինակները, Լոնտոնէն Տոքթ. Սուզըն Փէթի եւ Փարիզէն՝ Մարալ Քերոբեան, որոնք միասնաբար ներկայացուցին գիրքը: Ապա խօսք առաւ գիրքի թրքերէնի թարգմանիչ, պոլսահայ Լոռա Սարը, որ ներկաներուն փոխանցեց գիրքի թարգմանութեան ժամանակ իր ունեցած անձնական փորձառութիւնները: Ներկայ էին կղզիի բոլոր համայքներէն անդամներ:

Յաջորդեց հարցում-պատասխանի բաժին եւ ձեռնարկի աւարտին Սուզըն Փէթի եւ Մարալ Քերոբեան ներկաներու մասնակցութեամբ երգեցին հայկական ժողովրդական երգեր եւ պարեցին հայկական պարեր:

Գիրքը ուղեցոյց մըն է չափահասներու, ինչպէս նաեւ՝ երեխաներու համար, որպէսզի անոնք ծանօթանան հայ ժողովուրդին: Ան ուղղուած է հինգ տարեկանէն վեր բոլոր ընթերցողներուն եւ կը կենդանացնէ 3,000 տարուայ հայկական պատմութիւնն ու մշակոյթը, դրուագներու, լեզուի, ուտեստեղէններու, կրօնի, երաժշտութեան, պարի, արուեստի, բանաստեղծութեան, մարզանքի եւ խաղերու միջոցաւ: Գիրքը կ՛ընդգրկէ տեղեկութիւններ Հայաստանի Հանրապետութեան մասին եւ կը բացատրէ նաեւ, թէ ինչպէս հայեր իրենց հայրենիքը դարձուցած են աշխարհի տարածքին գտնուող բազմաթիւ երկիրներ:

Գիրքը կը ներկայացնէ Հայաստանի եւ սփիւռքի երկիրներու երեխաներու կեանքը, ցոյց տալով թէ անոնք ներկայիս ինչպէս կ՛ապրին: Գիրքին կ՛ընկերակցի CD մը, երգերով, ոտանաւորներով, պարի մեղեդիներով եւ արտասանուած բառերով:

Տոքթ. Սուզըն Փէթի University College London (UCL)-ի մէջ մարդաբանութեան ճիւղի աւագ հետազօտող դասատու մըն է: Ան կը դասաւանդէ Syracuse University-ի Լոնտոնի ծրագրին մէջ եւ Տնօրէնն է Լոնտոնի Armenian Institute-ին: 2009-ի աշնան, ան այցելու դասախօս էր University of Michigan-ի Հայագիտութեան ծրագրին, ինչպէս նաեւ՝ Մարդաբանական Բաժանմունքին: Ան հեղինակն է «Faith in History: Armenians Rebuilding Community» (Smithsonian Institution Press) հատորին եւ այլ հրատարակութիւններու: Տոքթ. Փէթիի հետազօտութիւնը կեդրոնացած է սփիւռքահայութեան վրայ, սկսելով Կիպրոսի մէջ տարուած ուսումնասիրութեամբ:

ՀՅԴ ԿԵՄ-Ի ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Շաբաթ, Դեկտեմբեր 3-ի երեկոյեան Փէթի եւ Քերոբեան հրաւիրուեցան ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբը, ուր երկու անջատ հանդիպումներ ունեցան ՀՅԴ ԿԵՄ-ի Երիտասարդական եւ Պատանեկան Միութիւններու անդամներուն հետ, որոնց ընթացքին ներկայացուցին իրենց հեղինակած գիրքը, ներկայացման ժամանակ ապահովելով երիտասարդներուն եւ պատանիներուն գործօն մասնակցութիւնը: Պատանիները իրենց մասնակցութիւնը բերին գիրքին մէջ նկարագրուած խաղերուն, գծագրութիւններուն եւ պարերուն, ծանօթանալով հայկական պատմութեան եւ մշակոյթին:

ԱԼԻՍ ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ալիս Այվազեան (ծնած Յունիս 23 1981, Նիկոսիա, Կիպրոս) Կիպրահայ երգչուհի է: Ան ստանձնած է հետեւեալ պաշտօնները Նիկոսիոյ Համալսարանին Մէջ. Ձայնամարզի ուսուցչուհի Musicopolis-ի մէջ (2014-էն սկսեալ), Ճազ ձայնամարզի դասախօս (2009-էն սկսեալ) եւ Ճազ երգչախումբի ղեկավար (2011-էն սկսեալ):

Ալիս Այվազեան որակուած է որպէս ժամանակակից ոճերու եւ Ճազ Երգչուհի: Ան գերազանցօրէն աւարտած է Berklee College of Music (Պոսթըն), 2004 թ., Ինչպէս նաեւ վկայուած որպէս Պսակաւոր Գիտութեանց B.S. Կատարող եւ Մագիստրոս M.A. կրթական ղեկավար (վաստակաւոր շրջանավարտ) Ս. Մէրի համալսարանի 2006թ.: Ան նաեւ գերազանցօրէն աւարտած է Աթէնքի Յունական Երաժշտանոցը (Նիկոսիոյ մասնաճիւղ):

Ալիս մասնակցութիւն բերած է բազմաթիւ ձայնագրական հրատարակութիւններու մէջ որպէս մեներգող եւ օգնական երաժիշտ: Ան նաեւ կենդանի կատարումներով ներկայացուցած է տարբեր ոճի երաժշտութիւն, փօփ, ճազ եւ հայկական ժողովրդական:

Ան կազմակերպած եւ ներկայացուցած է մի քանի Ձայնամարզական սեմինարներ տարբեր ուսումնական հաստատութիւններու մէջ, շեշտը դնելով ձայնի տեխնիկի, ձեւակերպման եւ ժամանակակից ոճերու ցանկի մը վրայ:

2016-ին ան հիմնած է «Steppin´ Out Jazz Trio» Կոնստանդինոս Էֆրեմիտիսի (Գլարինէթ) եւ Տիմիթրիս Միարիսի (դաշնամուր) հետ:

2016-ին Ալիս Այվազեան ընտրուած է մասնակցելու ԿՈՄԻՏԱՍԻ եւ Միջնադարեան Երաժըշտութեան միջազգային խորհրդաժողովին Հայաստանի մէջ, ուր ան ներկայացուցած է իր

թէզը «*Կոմիտաս Վարդապետ եւ խազային ձայնագրութիւնը – անոր կեանքի հետազօտութեան ժառանգութիւնը*»:

Դեկտեմբեր 15-ին Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ Ալիս Աըվազեանի՝ Նիկոսիոյ Համալսարանէն «Master in Music»-ի աւարտին համար պահանջուած դասախօսութիւնը «*Կոմիտաս Վարդապետ – Անոր Կատարած հետազօտութեան ժառանգութիւնը*» նիւթին շուրջ: Դասախօսութեան ընթացքին Ալիս Կոմիտասի ստեղծագործութիւնները մեկնաբանեց իր հիասքանչ ձայնով:

Դասախօսութիւն-համերգէն յետոյ Ալիս Այվազեան ըսաւ. «Հայ ժողովուրդը շատ դժուարութիւններ յաղթահարեց եւ ոտքի կանգնելով շարունակեց իր ճամբան: Կոմիտասը հայոց պատմութեան խորհրդանիշ անձնաւորութիւններէն մէկն է: Երիտասարդութիւնը պէտք է շարունակէ հետաքրքրուիլ եւ սերտել իր պատմութիւնը ու մօտենալ իր արմատներուն»:

Արազ Դաւիթեան-Քոչունեան

ՀՕՄ-Ի ԿԱՂԱՆԴԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԸ

ՀՕՄ-ի «Սօսէ Մասնաճիւղի աւանդական Կաղանդի Տօնավաճառը այս տարի տեղի ունեցաւ Դեկտեմբեր 11-ին եւ հակառակ տօնական օրերու եռուզերին ու մարդոց զբաղուածութեան, մեծ յաջողութեամբ պսակուեցաւ, բաւական լաւ նիւթական հասոյթ բերելով միութեան: Նոյեմբերի կէսերէն արդէն ՀՕՄ-ի ընկերուհիները լծուած էին տենդագին աշխատանքի, որուն արդիւնքը՝ հայկական կերակրատեսակներու ընտիր եւ ճոխ մատուցում մը, կիպրահայութիւնը վայելեց տօնավաճառէն առաջ ու ետքը:

Կէսօրէ ետք ժամը 2:30-ին տեղի ունեցաւ կանացի հնաոճ հանդերձանքի ցուցադրութիւն մը, «vintage fashion show», մեծ անակնկալ մը պարգեւելով ներկաներուն: Համազգայինի «Սիփան» պարախումբին աղջիկները մէկ առ մէկ տողանցեցին, ցուցադրելով անցեալ տարիներու հագուստները, ուրախ ծափահարութիւններ խլելով ժողովուրդէն:

ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-Ի ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՆ

Այս տարի, ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի վարչութիւնը նորաձեւութիւն մը ներկայացնելով, Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան առթիւ կազմակերպեց պարանցիկ երեկոյ մը Նիկոսիոյ «Ճելլարի» ճաշարանին մէջ: Ներկաները զուարճացան «Ճելլարի»ի բացառիկ նուագախումբի մեղեդիներու ընկերակցութեամբ, իսկ երեկոյի գեղարուեստական յայտագրի երկրորդ բաժինով վայելեցին հայերէն երգերու մեկնաբան Յովիկ Մանուշեանը, որ երեկոն ամփոփեց ազգային-յեղափոխական երգերով:

«ՆԱՆՈՐ» ՄԱՆԿԱ-ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱԽՈՒՄԲԻ ԱՄԱՆՈՐԻ ՀԱՒԱՔՈՅԹԸ

Շաբաթ, 17 Դեկտեմբեր 2016-ի առաւօտուն, Նարեկ Վարժարանի սրահէն ներս տեղի ունեցաւ աւանդական դարձած, «Նանօր» մանկապատանեկան պարախումբի Նոր Տարուայ եւ Ս. Ծնունդի առիթով կազմակերպուած հաւաքոյթը:

Փոքրիկները հաճելի եւ ուրախ պահեր անցուցին, ներկայութեամբ Պետական Ներկայացուցիչին եւ իր տիկնոջ՝ Մակիին: Պրն. Մահտեսեան խօսք առնելով, շնորհակալութիւն յայտնեց երեխաներուն, անոնց հետեւողական մասնակցութեան համար:

Շարունակելով իր խօսքը, ան իր շնորհակալութիւնը յայտնեց նաեւ պարուսոյց Պրն. Գօգօ Քէլէշեանին, անոր ցուցաբերած համբերութեան ու նուիրուածութեան համար: Ապա, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ կաղանդչէքի բաշխում:

«ՊԱՏԱՆԻԻ ՕՐ»Ը ՆՇՈՒԵՑԱՒ ՀՅԴ ԿԵՄ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

Նոյեմբեր 5-ին, ՀՅԴ ԿԵՄ-ի Վարիչ Մարմինը առաջին անգամ ըլլալով կազմակերպեց Պատանիի Օր, որ տեղի ունեցաւ Նարեկ Ազգային Վարժարանի հանդիսասրահին մէջ:

Հանդիսութիւնը սկիզբ առաւ «Մեր Հայրենիք» քայլերգով, որմէ ետք Վարիչ Մարմնի անդամ ընկհ. Նանոր Ղազարեան արտասանեց բացման խօսքը, բացատրելով Պատանիի Օրուայ տօնակատարութեան գաղափարը:

Հանդիսութեան գեղարուեստական յայտագիրը կ՛ընդգրկէր պատանեկան երգչախումբին կողմէ կատարուած երգեր, ֆիլմի ցուցադրութիւն, մեներգ եւ ներկայացում: Պատանիները սքանչելի կատարողութեամբ ներկայացուցին Անդրանիկ Ծառուկեանի՝ «Թուղթ Առ Երեւան»էն հատուած մը:

Յաջորդեց խոստման արարողութիւն, որու ընթացքին ութ պատանիներ փոխանցուեցան կրտսեր պատանիներու շարքերէն դէպի երեց պատանիներու շարքերը: Օրուայ կնքահայրն էր ՀՅԴ Կիպրոսի Կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկ. Սիմոն Այնէճեան, որ ստացաւ պատանիներու խոստումը: Ընկեր Այնէճեան, իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ դաշնակցական պատանիի ստանձնած պարտաւորութիւններուն եւ մաղթեց որ խոստման արարողութեան մասնակից պատանիները լրջօրէն մօտենան իրենց տուած խոստումին, քաջ գիտակցելով որ մուտք կը գործեն կազմակերպութենէ մը ներս, որ իրենցմէ պիտի պահանջէ ըլլալ պատասխանատու, պարտաճանաչ եւ անձնուէր:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ ներկաներու կողմէ ՀՅԴ քայլերգ՝ «Մշակ Բանուոր»ի յոտնկայս երգեցողութեամբ:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 59

*Պատրաստեց **Մարինէ Մանուշեան***

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ
1. Հեքիաթ, շինծու պատմութիւն - դասախօս.
2. Էգ թռչուն - արժէքի թուանշան - սերունդ.
3. Պոչաւոր աստղ - անցած.
4. Հայկական իգական անուն - ունեցուածք (հակ.).
5. Որտեղ - շողշողուն - նուազ.
6. Յոգնակերտ մասնիկ (հակ.) - կրկնուած ձայնաւորներ - այոյին հականիշը.
7. Արարողական երթ - գունան - ադամանդ.
8. 100 տարի - 1900՝ այբուբենի գիրերով - գալուստ (հակ.).
9. Թել փաթթելու ձեռային գործիք - եղանակ - թունաւոր օձ.
10. 609՝ այբուբենի գիրերով (հակ.) - վախ - իջեւան - անձս.
11. Գիւղաքաքղաք - ոխ - 5001՝ այբուբենի գիրերով (հակ.) - քաջ, անվախ (հակ.).
12. Իրերայաջորդ գիրեր - գիշերը անցընելու կայան (հակ.) - թաքուն պայթուցիկ - կարմիր.
13. Գոյքեղէն - փոքրացնող վերջածանց (հակ.).
14. Ինքնագոյ, որ ուրիշէ չէ ստեղծուած - կրկնըւած ձայնաւորներ - ցաւի ճիչ.
15. Ծնօտին յառաջացած մասը - դրախտ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1. Նոր Տարի - լարաւոր երաժշտական գործիք - երաժշտական 6-րդ ձայնանիշը (հակ.).
2. Ցուրտէ պնդացած ջուր (հակ.) - թռչելու անդամ (հակ.) - գիշերով լուսաւորող մոլորակ.
3. Խառն պղինձ - անվախ - ալեւոր (հակ.).
4. Վեր բռնող նեցուկ - բուռ - ձէթով ու պատրոյգով լուսարրորող ճրագ.
5. Շունչ, հով - ականջի զարդարանք.
6. Էական բայ - ունկնդրութեան սրահ - արարած, շնչաւոր.
7. Ցամաքով շրջապատուած ջրային տարածութիւն - ժխտական նախածանց (հակ.) - վայրկեան - սիգանք.
8. Հանքային համեմ - ծովով երթեւեկելու միջոց (հակ.).
9. Քաղցր - ինք - հանելուկային պատմուածք.
10. Պատուական, ընտիր - գլխուն միայն գագաթը ծածկող գլխարկ.
11. Մորթի բիծ (հակ.) - առատ կարմիր հատիկներով պտուղ - տեսակ.
12. 5001՝ այբուբենի գիրերով (հակ.) - գիշերային թռչուն - գիրի մը անունը (հակ.).
13. Ոգելից ըմպելի.
14. Տէգ - արեւան շրջագայութեան խողովակ.
15. Անձեռոց - կեանքով լեցուն:

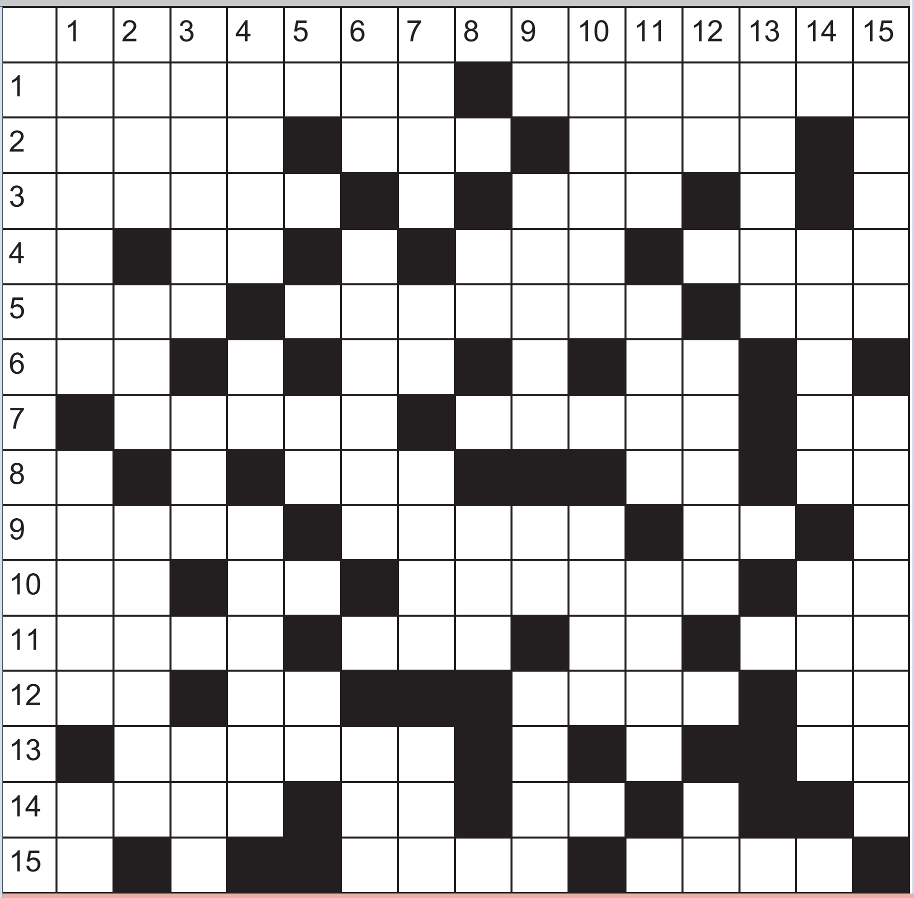

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 58-Ի

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Նուռ - նաւավար - ամ
2. ՐԱ - երակ - սուրբ
3. Պատկեր - դա - ՐՊ
4. Ակ - ստուեր - ալ
5. Ան - աօ - անկ
6. Տանջանք - սան
7. Ահ - լոկ
8. Կամաւոր
9. Տանտիկին
10. Եր - երիկամունք
11. Լի - տալ - աղ - օն
12. Ալք - նոր
13. Նանիր - դրամ - լա
14. Էրան - քիմք - նազ
15. Տէր - ոխալ - դալ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Նապաստակ - ելակէտ
2. Որակ - ապրիլ - րէ
3. Ատամ - քնար
4. Կեռ - նախապետ - ան
5. Սեր - նկար
6. Նարտ - ջրոտիլ - արի
7. Ակ - կար - րր
8. Աւան - ան - ոք
9. Արդեօք - տմարդի
10. Աղիողորմ -
11. Ասր - օղ - ԻԿ - քան
12. Րոպէ - ինն
13. Կնունք - զա
14. Մրցանակ - լալ
15. Աբ - սալ - շքանշան:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

«ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ԻՆ

Ոմն	€25

ՀՅԴ ԿԻՊՐՈՍԻ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

*Ողբ. **Արա Տէմիրճեան**ի մահուան առթիւ Փոխան ծաղկեպսակի*

Սարիատ, Անի Տէմիրճեան	€100
Ժիրայր Սարգիսեան Ընտ.	50
Յակոբ Տէմիրճեան Ընտ.	50
Սարգիս, Սօսի Սարգիսեան	20
Ճորճ, Դալար Թորոսեան	20
Սեւակ, Սարին Կիւրիւնլեան	20
Արթօ, Վերա Դաւիթեան	20
Յակոբ Մանուկեան	10
Նայիրի Մուրատեան	10
Նարեկ, Մարինէ Դաւիթեան	10

ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ
ԴՇ. 15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2017 ԺԱՄԸ 20:00-ԻՆ

ՕՐԱՑՈՅՑ

ԴՇ. 22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20:00
Մշակութային Երեկոյ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբ
Համազգայինի «Օշական» Մասնաճիւղ

ԴՇ. 22 ՄԱՐՏ 20:00
Մշակութային Երեկոյ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբ
Համազգայինի «Օշական» Մասնաճիւղ

ԿԻՐ. 26 ՄԱՐՏ 13:00
Միջինքի աւանդական ճաշ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբ
ՀՕՄ-ի «Սօսէ» Մասնաճիւղ

ՇԲ. 8 ԱՊՐԻԼ 16:00
Զատիկի Թէյասեղան
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբ
ՀՕՄ-ի «Սօսէ» Մասնաճիւղ

ԴՇ. 19 ԱՊՐԻԼ 20:00
Մշակութային Երեկոյ
ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբ
Համազգայինի «Օշական» Մասնաճիւղ

20 ՄԱՅԻՍ 20:30
«Սիփան» եւ «Նանօր» պարախումբերու եկոյթ
Ստրովոլոսի Քաղաքապետութեան սրահ
Համազգայինի «Օշական» Մասնաճիւղ

ԿԵՄ-Ի ԱՄԱՆՈՐԻ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

Դեկտեմբեր 30-ին ՀՅԴ ԿԵՄ կազմակերպեց Ամանորի առթիւ խրախճամք-փարթի, 50-է աւելի երիտասարդ-երիտասարդուհիներու մասնակցութեամբ: Այս ձեռնարկը առաջին երեկոն էր, որ ԿԵՄ-ը կը կազմակերպէր, իր վերջին շրջանի վերաշխուժացումէն ետք:

ՀՅԴ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Պատանեկան Միութեան կրտսեր (8-12 տարեկան) եւ երեց (13-16 տարեկան) պատանիներու շաբաթական հանդիպումները տեղի կ՛ունենան կանոնաւոր կերպով Նիկոսիոյ ՀՄԸՄ-ՀԵՄ-ի ակումբին մէջ, ամէն Շաբաթ օր: Այն ծնողները որոնք կը փափաքին ուղարկել իրենց զաւակները այս հանդիպումներուն, կրնան դիմել Վարիչ Մարմնի ոեւէ անդամի:

ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱՆ ԱԿՈՒՄԲ ԱՅՑԵԼԵՑ

Ինչպէս աւանդութիւն դարձած է վերջին տասնամեակներուն, այս տարի եւս, Նոր Տարուան առաջին օրը, Կաղանդ Պապան այցելեց ՀՄԸՄ-ՀԵՄ ակումբ: Ձեռնարկը կազմակերպուած էր ՀՅԴ ԿԵՄ-ի Պատանեկան Միութեան անդամներուն եւ համակիրներուն համար: Պատանիները զուարճացան զանազան խաղերով, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն եւ ձեռնարկի աւարտին Կաղանդ Պապան ներկաներուն բաժնեց կաղանչէքեր: ❑

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը այսու կու գայ հայ գրասէր հանրութեան եւ հայերէնի ուսուցման մարզին մէջ մասնագէտներու ուշադրութեան յանձնելու, թէ առ ի գործադրումն Համազգայինի Է. Պատգամաւորական Ժողովի որոշումներուն, իր գործօն մասնակցութիւնը կը բերէ համացանցային ոլորտին մէջ հայերէնի տարածման, ինչպէս նաեւ նորահաս սերունդի հայերէնի ճանաչողութեան գործին:

Առ այդ, այսու կը յայտարարենք թողարկումը մանկական ձեռագիր «ԱՐԴԻ» տառատեսակին, զոր կարելի է օգտագործել տպագրական հաստատութիւններու, մանուկներու յատուկ հրատարակութեան պատրաստուող գործերու խմբագիրներուն, եւ մանաւանդ հետեւեալ տպագրական ծրագիրներուն համար CoralDraw, Quarkxpress, Indesign, Illustrator, Photoshop, եւայլն:

«ԱՐԴԻ» տառատեսակի օգտագործմամբ, մանուկը պիտի կարենայ հայերէն գիրերը տեսնել այնպէս, ինչպէս ինք կը սորվի դպրոցին մէջ, ինչ որ աւելի դիւրըմբռնելի կ՛ըլլայ մանուկին համար եւ մտքին մէջ երկուութիւն չի ստեղծուիր: Յայտնենք, որ այս տառատեսակի օգտագործմամբ միանմանութիւն կը ստեղծուի թէ՛ դպրոցական գիրքերու, թէ՛ քովընտի հրատարակութիւններու եւ թէ «ԱՐԴԻ» գործիքներու վրայ զանազան խաղերու (app) համար օգտագործուած տառատեսակներուն մէջ:

«ԱՐԴԻ» տառատեսակը կարելի է ներբեռնել անվճար, դիմելով Համազգայինի կայքէջին, հետեւեալ հասցէով՝ http://www.hamazkayin.com/arti/:

Բոլոր անոնք, որոնք իրենց ձեռնարկներուն մասին կ՛ուզեն նշում ըլլայ «Օրատետր»ին մէջ, թող բարի ըլլան կապուելու խմբագրութեան հետ

editor@artsakank.com.cy
+357 99633715

$1599 USD per person until Jan. 30, 2017. After Feb. 1, 2017 $1649 USD per person.
Price includes Breakfast, city tours, group transfers from and to the airport,
all hotel service charges and tips, baggage handling fees and local taxes.
The price does not include airfare. Single supplement option additional $480.
A deposit of $200 per person is necessary to reserve your spot.
Deposit is fully refundable until April 22, 2017.
Travel insurance is highly recommended. A valid passport is required.
SIDON TRAVEL - info@sidontravel.com - +1 800 826-7960
ARS - arscruise@ars1910.org - ceb@ars1910.org - +1 617-926-5892
For further information contact
Regional Representative Maggie Mahdessian kesmail@cytanet.com.cy